

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Torsdag den 19. november 1998 kl. 17.30

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): God aften. Mødet er – om end lidt forsinket – åbnet.

Der er til dette møde udsendt en dagsorden med 14 punkter. Derudover har jeg modtaget 7 sager, der er omdelt på medlemmernes pladser, og som under forudsætning af forsamlingens tilslutning vil blive optaget på dagsordenen.

Det drejer sig om sag 574/98, godkendelse i henhold til styrelseslovens § 15, stk. 2, af formandens indkaldelse af en stedfortræder for Morten Kabell, der af arbejdsmæssige årsager er forhindret i at deltage i forsamlingens møder fra 19. november 1998 og indtil 31. december 1998. 1. stedfortræder, Preben Poulsen, indtræder.

Det drejer sig om sag 575/98, meddelelse fra Enhedslistens Gruppe om, at Preben Poulsen midlertidigt indtræder som medlem af Økonomiudvalget, Uddannelses- og Ungdomsudvalget og Bevillingsnævnet i København under Morten Kabells orlov.

Det drejer sig om sag 576/98, anmodning fra Morten Kabell om tilladelse til at udtræde som medlem af Revisionsudvalget, samt meddelelse fra Enhedslistens Gruppe om, at Marie Jeppesen indtræder som nyt medlem af Revisionsudvalget.

Så drejer det sig om sag 557/98, meddelelse fra Venstres Gruppe om, at Tine Peters udtræder som medlem af Center for Undervisningsmidler, og at Bente Frost indtræder som nyt medlem af centret.

Det drejer sig om sag 577/98, anmodning fra Taner Yilmaz om tilladelse til at udtræde som suppleant i Børn og Unge-udvalget, samt meddelelse fra Den Socialdemokratiske Gruppe om, at Sif Holst Pedersen indtræder som ny suppleant i Børn og Unge-udvalget.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Og så drejer det sig om sag 503/98, ændring af forsamlingens mødeplan for kalenderåret 1999.

Og så endelig om sag 578/98, meddelelse fra Venstres Gruppe om, at Tine Peters udtræder som medlem af Fællesrådet for Folkeskolen, samt at Bente Frost indtræder som nyt medlem.

Den første sag foreslås behandlet som det første punkt på dagsordenen, og de næste 6 foreslås behandlet i den nævnte rækkefølge efter punkt 13 på dagsordenen som de sidste 6 sager på det åbne møde.

Jeg skal høre, om der er bemærkninger til, at de nævnte sager optages på dagsordenen som foreslået? (*Ophold*). Det er der ikke. Er der i øvrigt bemærkninger til dagsordenen? (*Ophold*). Lars Hutters til dagsordenen.

Lars Hutters (L): Hæderlighed er et begreb i befolkningen, hvor man respekterer hinandens synspunkter, behandler sager med åbenhed og fairness.

Jeg havde derfor også forventet, når der står en hastende sag foran behandling i HS' bestyrelse den 2. december, at få en hæderlig behandling af vores formand for Borgerrepræsentationen.

Med en dags forsinkelse i forhold til forretningsordenen fremsendte jeg efter et Økonomiudvalgsmøde, som ikke rigtigt ville forholde sig til de bebudede besparelser i HS, følgende forslag med anmodning om, at det kom på dagsordenen her i aftenen i Borgerrepræsentationen:

»HS-direktionen i Bredgade med tilhørende administration, husleje m.m. nedlægges. Herved opnås 50 mill. kr.s besparelse, så forringelser for patienterne kan undgås. Administrationen af HS kan fusioneres med de meget store hospitalsdirektioner og -sekretariater, som i forvejen eksisterer på flere af de store HS-hospitaler, f.eks. Rigshospitalet.«

Som nævnt skal det, hvis det skal indgå som et alternativ til de besparelser, som er

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

bebudet i HS-direktionen, behandles her i Borgerrepræsentationen inden HS-bestyrelsesmødet den 2. december. Så af den årsag anmoder jeg om og forventer en hæderlighed fra Borgerrepræsentationens medlemmer, at den kan behandles. Man kan så tage stilling til selve sagen, når den bliver drøftet.

Jeg finder, at det ikke er særlig hæderligt, hvis man anvender en forretningsordens princip for at forhindre, at det overhovedet kan komme til behandling. Så jeg anmoder Borgerrepræsentationens medlemmer om at imødekomme min anmodning.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg havde modtaget den pågældende anmodning fra Lars Hutters og vurderede ikke, at sagen havde en så presserende karakter, at jeg ville foreslå den optaget på dagsordenen. Det vil jeg naturligvis også gerne kunne overlade til forsamlingen, men det forudsætter, at der er enighed i forsamlingen herom.

Jeg skal høre, om der er nogen, der har indvendinger mod, at sagen optages på dagsordenen. (*Ophold*). Det er ikke en flertalsafgørelse, Lars Engberg.

Lars Engberg (A): Hvis jeg ikke fuldstændig har misforstået proceduren i det her, det tror jeg ikke, jeg har, så er det sådan, at der er tid på et følgende BR-møde, inden HS træffer beslutning om de her ting.

Så hvis man skal være nogenlunde demokratisk i forhold til Borgerrepræsentationens medlemmer, så bør man give dem tid til også at sætte sig ind i den sag, der foreslås sat på dagsordenen, hvis det overhovedet er muligt. Jeg skønner, at det er muligt, og derfor synes jeg ikke, at det skal på dagsordenen i dag.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Er der flere, der ønsker ordet til dagsordenen? (*Ophold*). Det gør Lars Hutters, værsgo.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Lars Hutters (L): Lars Engberg er jo tidligere formand for HS. Jeg går derfor ud fra, at Lars Engberg er fuldstændig på det rene med, at det HS-bestyrelsesmøde, der skal behandle de bebudede besparelsesforslag, er den 2. december. Det er muligt, at jeg er dårligt underrettet. Det, jeg ved, er, at det næste Borgerrepræsentationsmøde er den 3. december.

Men hvis der er enten et Borgerrepræsentationsmøde inden da, eller jeg kan få meddelelsen heroppefra, jeg ved ikke, om Lars Engberg er i besiddelse af den oplysning, at det først er efter den 3. december, så er jeg sådan set enig.

Men jeg går ud fra, ud fra det, der i øvrigt blev sagt af Lars Engberg, at hvis det her er det sidste Borgerrepræsentationsmøde inden beslutningen i HS' bestyrelse, så vil det demokratisk rigtige være, at vi behandler det i aften.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Nu er det jo ikke sådan, at man kan pålægge hinanden, hvorvidt en sag er presserende eller ej. Jeg har forstået det sådan, at Lars Engberg ikke er af den opfattelse, at sagen er presserende, og dermed er der ikke grundlag for optagelse af sagen på dagsordenen. Sagen er ikke optaget på dagsordenen ... (*Afbrydelse*). Sagen er ikke optaget på dagsordenen. Det er sådan, at hvis mindst ét medlem ikke ønsker en sag optaget på dagsordenen, så er sagen ikke optaget på dagsordenen. Det er ikke en flertalsafgørelse. Så kommer sagen pr. automatik på det næste ordinære møde, der er den 3. december, ja.

Uden for dagsordenen

1) 574/98

(*Efter manchetten:*)

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Vi kan hermed byde velkommen til Preben Poulsen. Vi glæder os til samarbejdet.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

(Forsamlingen rejste sig)

---

1) 544/98

Preben Møller Hansen (P): Det var sådan set ikke min mening at tage ordet til dette forslag, idet forslaget taler sit tydelige sprog.

Men når jeg gør det alligevel, så er det, fordi jeg i dag blev ringet op af en journalist, der gjorde gældende, hvor meget det kostede de danske skatteydere, hvis vores overborgmester fik en anden bil end den, han har for nærværende. Manden var efter min opfattelse nærmest åndssvag, og jeg sagde til ham: Jeg vil ret beset skide dig et stykke. Det, det drejer sig om, er noget ganske principielt, og sådan skal det også være.

Derfor har jeg taget ordet og vil selvfølgelig gerne give en redegørelse.

Der var en, der kom og fortalte mig, at en borgmester, der lige havde plantet sin bagdel i sædet, havde købt en ny bil. Jeg syntes, nå ja, hvad fanden, det er jo udmærket, manden skal have en bil, han skal køre rundt og repræsentere København og Rådhuset.

Men i samme sekund fik jeg at vide, at overborgmesteren havde en gammel spand, der var 9 år gammel, og så sagde jeg på mit naturlige sprog: Det er kraftedeme løgn. Men den pågældende sagde, at sådan er det.

Så skulle jeg gifte nogle nede i »Den Danske Kro«, og det har jeg ikke ret meget forstand på, men jeg tænkte, jeg kan vel få lidt hjælp af Jens, og så gik jeg op til ham, og han var som altid hjælpsom og beredvillig.

Så spurgte jeg sådan lidt ud af siden: Er det rigtigt, at du har en gammel spand, der er 9 år gammel? Ja, det er det. Så sagde jeg: Det er jo latterligt. Man kan da ikke køre rundt og repræsentere ikke alene et af de højeste embeder i Danmark, men også hovedstaden i Danmark, det kan man ikke, så du skal have en ny bil.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Han sagde nå ja, men den kører jo, og alle de ting, man nu kan sige, når man skal forsvare sin egen, hvad skal man kalde det, måde at se på, hvordan man skal bruge pengene. Jeg sagde: Det skider jeg på, jeg skriver et forslag, og det er nu det, der ligger foran jer.

Jeg mener selvfølgelig, at de, der repræsenterer København, skal i lighed med dem, der repræsenterer Danmark, og det uanset om det er dronningen eller ministrene, selvfølgelig køre standsmæssigt, når de kører rundt her i landet.

Ham den journalist gav udtryk for: Hvad nu hvis overborgmesteren køber en bil til et par millioner? Så sagde jeg, ved du hvad, du har ikke meget forstand på økonomi. Det, det drejer sig om, er, at vi har en administration på små 42 mia. kr., og der spiller et par skide millioner sgu ingen rolle. Det kan jeg i hvert fald opleve på min egen hud og min egen krop her i denne sal, når jeg ser, hvordan man bevilger penge til både gud og fanden og jeg ved ikke hvad. Så må vi selvfølgelig også kunne sikre vores overborgmester en anstændig bil.

Jamen den, han har, er da god nok, har jeg så hørt. Det er sgu muligt, men den er stadig væk 9 år gammel.

Jeg kan huske, at jeg i sin tid fik en personlig invitation til at besøge Gaddafi i Libyen, og jeg var meget glad for at få lov til at besøge dette prægtige menneske. Jeg fløj derned med deres eget flyselskab og blev logeret på et franskbygget hotel, og det var alt sammen udmærket.

Så skulle vi have et møde, hvor vi skulle se et nyt bibliotek, den pågældende havde sørget for blev etableret, og der var jeg ved ikke hvor mange hundredtusinder mennesker, og så kom ham Gaddafi i en bil, der i hvert fald var 20 år gammel, og så var den af en karakter, så man ville sige, at selv de billigste DDR-vogne var flotte biler i forhold til den. Men lad det være. Dernede var der jo ikke nogen andre, der havde bil, så derfor var det rimeligt, at han kørte i en bil af den karakter.

Men vi her i landet har det jo noget anderledes. Vi ser jo biler af størrelser, så vi tænker: Hvordan får de råd til det? Det kan være, det er nogle, der bedrager

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

skattevæsenet, eller hvad ved jeg. Det er også ligegyldigt, men kendsgerningen er, at her i landet er det ikke ualmindeligt, at man kører i en pæn bil.

For mit eget vedkommende skifter jeg bil hvert andet år, idet det er økonomisk forsvarligt at gøre noget sådant, og det er økonomisk uforsvarligt at holde den i 9 år. Vi burde på den side give Jens Kramer Mikkelsen et lille dada, når han sådan ødsler med pengene.

Nu har jeg lige hørt af en af hyænerne her i salen: De lejer dem sgu kun. Jeg ved ikke, om de lejer dem, det aner jeg ikke noget om, men jeg mener i hvert fald, at det forslag, jeg har stillet, er rimeligt, og det er rigtigt, hvis man kan forstå noget af det at repræsentere Danmark i et af de højeste embeder og modtage udenlandske statsoverhoveder, og hvis man repræsenterer københavnere, så må man også være indstillet på, at man skal have en standsmæssig bil.

Hermed vil jeg blot anbefale, at man stemmer for forslaget.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der blev nævnt et udenlandsk statsoverhoved, som jeg ikke har ambitioner om at træde i fodsporene af.

Jeg vil godt lige anholde, at der var et par enkelte citater undervejs. Jeg forstod, at Preben Møller Hansen citerede sig selv i forhold til andre, og selvfølgelig skal man citere korrekt, men der var nogle vendinger, som klart falder uden for den sprogbrug, der er normal her.

Borgmester **H. Thustrup Hansen**: Det fremgår af beslutningsforslaget, at overborgmesteren er bemyndiget til at udskifte sin gamle bil. Det er klart, at det er overborgmesteren bemyndiget til at gøre, så derfor kan vi i min gruppe godt stemme for forslaget.

Jeg tillader mig bare at sige til Preben Møller Hansen, at hvis han en anden gang skulle få behov for at blive transporteret hjem fra Rådhuset, så skal han være hjerteligt

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

velkommen til lige at trykke mit lokalnummer. Min bil er 8 år gammel, næste år er den 9 år gammel.

Jens Johansen (F): Vi kan jo ikke have, at overborgmesteren bliver forvekslet med Gaddafi. Men der er vel også en tidsramme på 10 år endnu, før det sker.

Hvis overborgmesteren allerede er bemyndiget til at udskifte sin gamle bil, så må det være op til ham, og så behøver vi faktisk ikke at tage stilling til det spørgsmål her i salen. Vi synes derfor ikke, at vi vil stemme for forslaget, da vi forstår, at der skal være en afstemning. Det er aldeles unødvendigt.

Vi synes heller ikke, at forslaget er tilstrækkelig belyst. Der er ikke anvist finansiering, og der er heller ikke en ansvarlig økonomisk ramme, som det kan ske inden for. Der nævnes op til et par millioner, og når vi tænker på, hvor meget et par millioner kan betyde i budgetforhandlinger, så er vi ikke lige sindet at have spenderbukserne på på den led.

Så har vi en væsentlig anke mod forslaget, og det er, at ordet »miljørigtig« ikke er med i teksten, så vi vil undlade at stemme.

Rikke Føg-Møller (Ø): Jeg synes selvfølgelig heller ikke, man skal skifte bil på må og få hvert andet år, det synes jeg er ofte. Men da nu overborgmesteren sådan set har ret til at gøre det her, så vil vi foreslå – det er faktisk det eneste, vi kan gå ind for i forhold til forslaget – at der tilføjes »eldrevet« før ordet »vogn«. Det vil også være i tråd med det forslag til aftale om miljø- og energihensyn i indkøb for kommuner og amter, som vi om føje tid vil indgå.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Det tror jeg er et nyt forslag.

Borgmester **Søren Pind**: Der har været lidt forskellige udsagn om, hvordan denne

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

bilordning fungerer. Preben Møller Hansen var så venlig at nævne, at lige efter at jeg havde slået en legemsdel i et bestemt sæde, erhvervede borgmesteren for den tidligere magistratens 4. afdeling, nu Bygge- og Teknikforvaltningen, nemlig mig, en ny bil. Det er såmænd også rigtigt nok. Den var 10 år gammel. Det skete faktisk efter nøjagtig de samme overvejelser, som Preben Møller Hansen fremkom med, bortset altså fra det med det udenlandske statsoverhoved.

Ordningen er i og for sig sådan, at det, der tidligere hed Teknisk Service, som nu kommer til at hedde Kommuneteknik København, indkøber biler, og så lejer de respektive forvaltninger bilerne af Kommuneteknik. Det betyder, at der hvert år går en bestemt sum af for at betale for den pågældende borgmesters bil, uanset hvor gammel den er.

Jeg kan sige, at da jeg erhvervede min bil, betød det en besparelse for forvaltningen, så derfor er der faktisk meget sund fornuft i at gøre det her.

Jeg har jo altså også den overvejelse, der hedder, om man køber en bil til 2 mill. kr. eller 250.000 kr. Det, der er interessant, er jo gensalgsværdien 4 år efter. Det er jo det, der er interessant. Resten er for så vidt ligegyldigt, når forvaltningen alligevel betaler det samme.

Så derfor er konklusionen på alt det her, at Venstre kan såmænd godt tiltræde forslaget, men vi er meget enige i det, der har været fremme, at det er sådan set en bemyndigelse, der allerede ligger ude i de respektive forvaltninger. Ellers ville det jo også være sådan, at vi i Borgerrepræsentationen skulle tage stilling til et lastvognskøb eller lignende. Dette er en almindelig driftsudgift, som forvaltningerne har ret til at foretage.

Men vi støtter altså forslaget.

Peter Skaarup (O): For mit og Dansk Folkepartis vedkommende synes jeg, at det virker slet ikke, som om det kunne være Preben Møller Hansen, der stillede dette forslag.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Preben Møller Hansen plejer altid at ville tage vare på de svage og de udstødte i samfundet, og godt for det, men plejer ikke altid ligesom at hjælpe dem, der måske alligevel nogenlunde har sit på det tørre, nemlig vores overborgmester og medlemmer af Borgerrepræsentationen og andre.

Derfor synes jeg, at det klinger lidt hult, når dette forslag kommer på en dag, hvor vi i øvrigt må skære ned – det er i hvert fald det, vi får at vide af vores sundhedsborgmester – på sygehusvæsenet, vi må lukke afdelinger på sygehusene, vi må måske fjerne skadestuen på Rigshospitalet og andre ting.

Der synes jeg, det klinger forkert, og det er nogle forkerte signaler, vi sender af sted her fra Borgerrepræsentationen, hvis vi siger: O.k., nu udskifter vi lige en bil her til x antal 100.000 kr. Det er for os ikke det rigtige at gøre. Selv om det da godt kan være, at overborgmesterens bil er lidt gammel og lidt forurenende, så må det altså trække derudad lidt endnu, indtil vi får lidt bedre styr på og får rettet op på ventelister og de afdelinger, vi ser ud til at måtte lukke, og andre ting.

Her synes jeg, at Borgerrepræsentationens medlemmer bør tage sig selv i nakken og sige, at på dette punkt gider vi altså ikke komme med sådan nogle nemme løsninger og nemme forslag, som enhver kan stille her i salen.

Så Dansk Folkeparti synes ikke, vi skal vedtage dette forslag. Vi synes, det er nogle forkerte signaler at sende til de mennesker, der i øjeblikket oplever konsekvenserne af en nedskæringspolitik fra kommunens og fra statens side.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Så er det Lars Hutters, idet Inger Marie Bruun-Vierø har fået svar på sit spørgsmål, forstod jeg.

Lars Hutters (L): Bortset fra den sidste taler, Peter Skaarup, så har der jo været en rigtig god og munter stemning omkring dette dagsordenspunkt. Det er drengene, der har været fremme og lege med de store biler, og det er vel nok vidunderligt og skønt.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Her er overhovedet ikke nogen fornemmelse af, hvad der i øvrigt foregår ude i byen. Det er repræsentation. Er det Cadillac, eller hvad er det? Det står lidt hen i det uvisse. Men det, der i hvert fald drøftes, er, at nu skal der være en rigtig fin repræsentation for vores overborgmester, et rigtigt symbol på, at man tilhører magteliten og kan færdes med, om det så er Gaddafi eller dronning Elizabeth eller hvad det er.

Jeg er enig i, at det er ualmindelig malplaceret at komme frem med de dyre små gaver til hinanden, når man i øvrigt strengt har måttet prioritere, og vi om lidt går i gang med nogle dagsordenspunkter, der er helt anderledes alvorlige for vores syge og gamle i byen.

Jeg kunne forstå, når man skulle anvende et symbol for vores by, at man her i Borgerrepræsentationen bad om, at det symbol repræsenterede det værdigrundlag, som Borgerrepræsentationen – i øvrigt på vores overborgmesters foranledning – vedtog under budgetdebatten, et symbol, der lever op til det, som vi er så stolte af, en bæredygtig by, Europas miljøhovedstad.

Jeg ved ikke, om det har været mangel på fantasi hos Preben Møller Hansen, som ellers altid, som Peter Skaarup har gjort opmærksom på, har været fremme, og tak for det, det synes jeg Preben Sømand skulle fortsætte med, at det forslag så ikke havde været stillet.

Men så skal jeg komme med *ændringsforslaget*, og det er følgende:

»Borgerrepræsentationen beslutter, at overborgmesteren udstyres med et trafikmiddel, som giver et kraftigt politisk signal om Københavns værdigrundlag, en bæredygtig by. En cykel frem for en bil findes at være i overensstemmelse med værdigrundlaget.«

Hvis det er mangel på penge, skal jeg hermed proklamere, at hvis Borgerrepræsentationen vil tage imod gaven, så vil vi gerne på Kommunehospitalet sponsorere en Bycykel til overborgmesteren. Det her er seriøst ment, fru Grete Henius fra De Konservative. Jeg ved udmærket godt, at man hos De Konservative hellere vil lege med de store biler, men vi synes, at en cykel er mere i overensstemmelse med

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

værdigrundlaget.

Det eneste, vi har været lidt i tvivl om med hensyn til cyklen fra Kommunehospitalets personales side, er, om det skal være en rød cykel – det er sådan, som en socialdemokrat plejer at have det – eller det skal være, sådan som vi efterhånden opfatter det, en sort cykel. Men overborgmesteren kan vel selv meddele, hvilken farve overborgmesteren finder passende.

Jeg skal i øvrigt oplyse, at jeg nogle gange har den meget store fornøjelse at cykle fra Østerbro ind til byen med landets finansminister. Han kan nemlig godt lide at cykle, han behøver ikke at have en stor bil at køre rundt i.

Så jeg skal hermed stille ændringsforslaget, og hvis ikke det vedtages, stemmer jeg imod.

Til Søren Pind vil jeg sige, at en bemyndigelse kun er gældende, så længe Borgerrepræsentationen ikke har lavet om på det.

A. Benhaddou (D): CD støtter selvfølgelig, at overborgmesteren får den bil.

Jeg synes, det er en absurd drejning, debatten har taget. Det er jo en helt populistisk debat, der bliver ført. Man fører sundhedsdebatten over på overborgmesterens bil. Jeg synes simpelt hen ikke, vi kan være bekendt fra visse partiers side at begynde at føre Ekstra Blad-politik og holde Ekstra Blad-taler heroppe fra talerstolen.

Det drejer sig jo ikke om en ny bil. Det drejer sig om, at overborgmesterens gamle bil er ved at være færdig. Det er jo det, der er kendsgerningen. Visse modstandere, som har været inde på det, har jo selv sagt, at den skal udskiftes på et eller andet tidspunkt. Om det så sker i 1998 eller 1999, kan da være lige meget. Vi vil stadig have problemer med sundhedsvæsenet, vi vil stadig have problemer inden for det sociale område. Derfor kan man ikke sammenligne de to ting. Det er simpelt hen for plat, og det er for populistisk.

Derfor fortjener overborgmesteren – der for øvrigt, altså hvis vi ser bort fra hans

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

politiske holdning for Socialdemokratiet, er en udmærket person og tegner vores kommune udmærket og gør et stort stykke arbejde – som Preben Møller Hansen siger, en anstændig bil at køre rundt med i byen.

Derfor støtter CD det her, og lad os lade være med at snakke om sådan noget populistisk pladder som at sammenligne sundhedsvæsenet med en bil.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Glimrende indlæg.

Lars Hutters (L): Jeg vil gerne have, at debatten holder sig til det, det drejer sig om, nemlig repræsentation, og at man giver et signal, der er i overensstemmelse med, hvad denne by er. Københavnerne cykler, så den bedste repræsentation, vores overborgmester kan give vores by, kan give københavnerne, er at cykle. Det er i overensstemmelse med københavnerne.

Nu vil jeg også tillægge, at hvis man skal gå i spidsen med et signal om en sund by, så har man godt af at cykle. Jeg personlig vil i hvert fald gerne anbefale, at vores overborgmesteren får helt anderledes større muligheder for at cykle. Det tror jeg, overborgmesteren rent sundhedsmæssigt vil have bedre af end at blive kørt rundt i nogle kæmpestore vogne. Det at cykle er godt på mange leder og kanter.

Det kan også være, at overborgmesteren efterhånden fandt ud af, at det ville være utrolig hensigtsmæssigt, når man cykler og skal trække vejret ind og ud, respirere, at det måske også er godt for vores byluft, at den får en helt anderledes karakter, end den har i øjeblikket. Jeg tror, vores overborgmester vil lægge sig meget i selen for, at det bliver en sund by, hvis det blev en cykel.

Jeg taler altså om, hvordan vores overborgmester bedst repræsenterer vores by over for verden, at København er Europas miljøby. Det viser sig ved, at når de kommer her, så har vi en glad og sund og stærk overborgmester, der tager imod, frem for at sidde henslængt og dårligt kan bevæge sig ud af en kæmpestor bil.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Men om det skal være en rød eller en sort cykel, vil jeg overlade til overborgmesteren.

Peter Skaarup (O): Jeg synes ikke rigtig, overborgmesteren svarer på, om det skulle være en rød eller en sort cykel, men det kommer han vel ind på senere.

Men under alle omstændigheder vil jeg godt lige til det, Benhaddou sagde, spørge, hvori det platte består. Hvis vi overhovedet skal tale om platte, så synes jeg dog nok det er at stille et forslag, som vi skal bruge tid på her i dag, et forslag, der udmærket kan afgøres af overborgmesteren selv, hvis han gerne vil.

Jeg vil godt høre Benhaddou, hvori det platte består i, at vi andre lige må have lov til at tage ordet og kritisere, at man vil bruge penge og midler på en ny bil, samtidig med at vi altså skærer ned over for syge og svage mennesker. Det kan jeg ikke se noget plat i.

Men med hensyn til selve forslaget om at anskaffe en cykel, så vil jeg nok sige, at der er jo altså situationer, hvor overborgmesteren, som i øvrigt repræsenterer København godt i mange sammenhænge, har brug for en bil, og der kunne man måske overveje at tage en taxa eller transportere sig sammen med nogle af de andre borgmestere, når man skal sammen til noget.

Så jeg ser ikke nogen grund til, at det ligefrem er en cykel, vi skal anskaffe, selv om det givetvis ville være godt for overborgmesterens kondi.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Ingen tvivl om det.

Preben Møller Hansen (P): Det er faktisk interessant at høre en diskussion af denne art. Da jeg sad derhjemme og skrev forslaget, så tænkte jeg: Hvad sker der egentlig i forsamlingen, når det fremlægges? Så sagde jeg: Åh de der Enhedslisten, nej, de vil nok foreslå, at man skal give ham et skateboard eller et par rulleskøjter i stedet for, fordi det er jo ikke dem, det med biler. De vil helst have bilerne ud af København.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Så sagde jeg: Hvad så med SF'erne, de er nok lidt mere moderate? Men på den anden side er de også lidt bange for Enhedslisten ved det kommende valg, hvis de skulle bruge sådan noget i valgkampen, så derfor ville de nok være lidt betænkelige.

Og med hensyn til min kammerat Lars Hutters var jeg slet ikke i tvivl. Han er cyklernes mand, det skal alle vide, og han kører på cykel, uanset om det sner, regner eller hvad det gør. Han er cyklernes mand, og han vil selvfølgelig foreslå en rød cykel til borgmesteren.

Men da jeg vurderede disse udslag, så gav jeg udtryk for over for mig selv, at forsamlingen i øvrigt er meget fornuftig.

Nu har jeg ikke skrevet, at han skal købe den bil i morgen, det er jo op til borgmesteren selv, det er ikke mit ærinde, men han har bare beføjelserne.

Men så kom der selvfølgelig nogle bemærkninger ind: Vi har ikke råd. Hold da ferie, sikke nogle tanker at have. Her på sidste møde gav man udtryk for, at Amager Scenen skulle lukkes, og om de 5,3 mill. kr., vi så kunne spare, sagde hele forsamlingen: Dem giver vi til teatrene. Der var ikke noget med at spare.

Man besluttede også at bygge en terminal herude, og nu har man fundet ud af, at den skal rives ned. Det koster 40 mill. kr., som skatteborgerne skal betale. Der er heller ikke noget med at spare. Men der kommer nu et forslag fra mig om, at de, der beslutter at rive den ned, selv skal betale for nedrivningen og opførelsen af en ny, og så kan vi tage stilling til et sådant forslag, kære venner.

Jeg synes, det er fuldkommen skrigende sindssygt, at man bygger noget, og så siger man bagefter: Vi river det ned, for vi kan ikke lide det. Det er der ikke noget, der hedder. Når beslutningen er truffet, så står man selvfølgelig inde for den beslutning.

Så var der et andet forslag, som jeg oplevede. Det var spørgsmålet, om man skulle bygge en træbro over en jernbane. Den kostede 3 mill. kr., men der var altså kun ganske få mennesker, der kunne komme over. Ældre mennesker kunne ikke, da det var sådan en stejl trappe. De, der var handicappede på grund af benene, kunne heller ikke. De, der kom med barnevogn, kunne heller ikke. Til sidst var det kun dem, der kørte på knallert,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

der kunne komme over, men de kørte udenom, og man spildte så 3 mill. kr. på et sådant projekt.

Og sådan kan jeg blive ved. I den tid, jeg har været her, har man kastet rundt med pengene til ingen verdens nytte, og så kommer man her med et forslag, og jeg er ikke i tvivl om, at hvis man skal købe en ordentlig bil, skal man i hvert fald op på millionen, og så begynder man at klage over dette beløb. Vi har en administration på 4,8 mia. kr.

Så vil jeg gerne slutte af med at sige, at i det år, jeg nu har været her, har overborgmesteren 3 gange inviteret til et druegilde ovre i den flotte festsal, og jeg går altid derover, og alle herinde er der, undtagen mig. Jeg siger, at det er fuldkommen latterligt med alle de ædegilder, og de koster betydelig mere end en bil til overborgmesteren, som han skal repræsentere den københavnske befolkning med.

Jeg foreslår, at man stemmer ja til forslaget, således at han kan se, at det er et enigt byråd, der støtter ham, også i et sådant forslag.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg tror, vi alle har det sådan, at der er nogle sager på dagsordenen, vi sådan ser mere eller mindre forventningsfulde frem til debatten om. Jeg vil sige, at jeg også har fået opfyldt mine forventninger til debatten.

Dog var der et forslag fra Lars Hutters, som overraskede mig ganske meget. Det var at anskaffe den samme bil som finansministeren, og det vil jeg tage med i mine overvejelser, Lars Hutters.

Må jeg sige om det her, at vi taler både om et transportmiddel og en arbejdsplads, hvor det er vigtigt at udvise bæredygtig adfærd, og hvor det gælder om også at udvise husholderisk adfærd.

Jeg vil godt sige, at også i det stillede forslag er der elementer, som selvfølgelig var noget forudsigelige. Jeg tror, at hvis dette var en sag, der havde været behandlet i Folketinget, så ville der blive stillet et forslag i retning af: »Idet forsamlingen konstaterer,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

at borgmestrene er bemyndiget til at afholde udgifter vedrørende borgmesterbiler, går forsamlingen over til næste sag på dagsordenen.«. Jeg vil i virkeligheden opfordre både Enhedslisten og SF til at betragte forslaget fra Preben Møller Hansen som sådan.

Jeg skal naturligvis, Rikke Fog-Møller, være meget opmærksom på, hvordan den miljømæssige effekt af de transportmidler, som jeg gør brug af, er i forhold til vores miljømæssige, trafikpolitiske målsætninger her i byen. Jeg synes, det ville være lidt for detaljeret her at tage stilling til, hvilket konkret drivmiddel der skal anvendes i forbindelse med de biler, vi betjener os af.

Jeg skylder måske at sige – det fik jeg ikke sagt i mit egentlige indlæg – at jeg vil anbefale, at man stemmer for Preben Møller Hansens forslag, og jeg skal gerne udstyre bilen med stativ til cykel.

---

2) 535/98

Peter Skaarup (O): Som det fremgår af begrundelsen for forslaget, så hænger denne sag sammen med den Sygehusplan, som HS igennem flere år faktisk har fulgt. HS har fulgt den så meget, at den på et tidspunkt gennemførte den meget smertefulde nedlæggelse af Københavns Kommunehospital, noget som mit parti, Dansk Folkeparti, selvfølgelig beklager, og det er der andre herinde i Borgerrepræsentationen, der gør. Men det var ikke desto mindre resultatet af den meget kraftige opfølgning på Sygehusplanen, som HS gennemførte.

Når dette forslag fremkommer, er det selvfølgelig, fordi der i Sygehusplanen blev taget hensyn til de patienter, som fremover ikke længere kan komme på Kommunehospitalet, men skal behandles andre steder i det københavnske sygehusvæsen. Her gælder det specielt geriatrien, altså ældreafdelingerne på hospitalerne, hvor der i

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Sygehusplanen står ganske klart, at de kan altså ikke længere komme på Kommunehospitalet, men skal ud på de lokale afdelinger, de lokale ældrehospitaler rundt omkring i området.

Selvfølgelig skulle det være sådan, at de, der bor f.eks. på Nørrebro og Østerbro, skulle have lov til at komme på deres lokale afdeling og ligesådan dem, der bor andre steder i området.

Så er der opstået den situation, at f.eks. folk, der bor på Østerbro, skulle kunne komme på Rigshospitalet, det står der i Sygehusplanen, og benytte den afdeling, det ældrehospital, der skulle være dér. Men desværre har HS efterfølgende valgt ikke at føre det ud i livet. Det vil sige, at de løfter man udstedte, da man lokkede nogle til at være med til at lukke Kommunehospitalet, har man ikke overholdt, som det ser ud lige nu. Hospitalsdirektøren, Jørgen Jørgensen, har udtalt, at der desværre i 1999 og heller ikke fremover ser ud til at blive oprettet en sådan afdeling.

Derfor er nogle partier gået sammen og har sagt, at uanset meninger for og imod Kommunehospitalet og andre ting må vi i hvert fald følge op på det løfte og de beslutninger, der har været om placeringen af et ældrehospital lokalt på Rigshospitalet. Fordi problemstillingen er, at de patienter, der i dag bor på Østerbro, er henvist til Hvidovre Hospital, og det er efter forslagsstillernes opfattelse uacceptabelt.

Forslaget går ud på, at man – og vi har formuleret det, så det skulle være til at spise for forhåbentlig alle herinde, men i hvert fald et flertal herinde – i løbet af relativt kort tid skal undersøge mulighederne for, hvor på Rigshospitalet det her kan placeres.

Fordi det er klart, at Borgerrepræsentationen ikke kan træffe en beslutning, som HS, selv om de har nogle brudte løfter i bagagen, overhovedet ikke har mulighed for at planlægge sig ud af.

Så vi har sagt, at det nu er op til HS at undersøge – det, vores repræsentanter i bestyrelsen gerne skulle gøre – mulighederne for etablering af en sådan afdeling, så man lever op til Sygehusplanens løfter, så man lever op til, at der kan blive det her ældrehospital inden for den nogenlunde nærmeste tid.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Om det så kan blive 1. januar 2000 eller vi skal lidt længere frem, kan forslagsstillerne ikke vurdere. Men det, der i hvert fald ligger fast, er hensigten, nemlig at man, når man har sin bopæl på Østerbro, ikke skal fare alle mulige steder hen for at søge det, man egentlig oprindeligt blev lovet.

Så vores forslag går i al sin enkelhed ud på, at HS inden for den nærmeste tid skal finde egnede fysiske rammer for etablering af den her geriatri, det her ældrehospital, som mandligere har lovet de københavnske borgere.

Borgmester **Peter Martinussen**: Som det allerede er blevet sagt, så har dette beslutningsforslag sin baggrund i den sygehusplanlægning, der har dannet og danner udgangspunkt for planlægningen i HS af den fremtidige sygehusbetjening for vores område.

Det er jo rigtigt, som det er blevet sagt – uden at jeg i øvrigt vil skrive under på alle nuancer og ordvalget i hele Peter Skaarups indlæg, men det kommer nok ikke som nogen overraskelse – at det hele tiden har været en forudsætning, at der i forbindelse med udflytningen af funktionerne fra Kommunehospitalet skulle etableres geriatri og reumatologi på Rigshospitalet for det lokale optageområde for Riget på sæt og vis ligesom for de øvrige lokale hospitaler, dog i en noget særlig form for Rigshospitalet. Men de nuancer skal vi ikke gå dybere ned i i dag.

Hvis jeg lige skal sige, hvad status er, så kan jeg sige, at på mødet den 24. september her i salen færdigbehandlede vi som bekendt vores udtalelse til HS-budgettet, og der var et flertal, som tilsluttede sig en udtalelse, som dannede baggrund for, at HS kunne vedtage et budget den 30. september.

Uden nu at starte også debatten under det næste punkt vil jeg bare sige, at det vedtagne budget indebærer, at sengekapaleten til geriatri og reumatologi nedsættes fra 360 senge på Kommunehospitalet i dag til 276 senge efter udflytning.

Og så ganske rigtigt 2 ændringer i forhold til den gældende sygehusplanlægning:

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

At man midlertidigt overfører betjeningen af såvel Rigshospitalets optageområde med geriatri som Amager Hospitalets optageområde med reumatologi til Hvidovre Hospital.

Baggrunden for disse ændringer er i virkeligheden forskellig. Når det gælder Amager, handler det om afventning af ombygninger, som vi skal foretage i samarbejde med vores partner derude, Københavns Amt.

Nu er Amager sådan set ikke i fokus i forslaget her, men jeg kan da sige, at i de bestræbelser, der i øvrigt foregår i HS i øjeblikket, og som vil være velkendte fra mediernes, på at få budgettet til at matche kravene og i øvrigt kigge på, hvordan man kan tilrettelægge tingene bedst muligt, er der håb om, at vi tidligere kan rykke ud på Amager, så vi også dér opfylder ønsket om den lokale behandling. Det tror jeg, at de fleste, formentlig alle, her i denne sal vil hilse velkommen, hvis det kan ske.

Men tilbage til Rigshospitalet. Baggrunden for, at der ikke her og nu blev truffet beslutning om at rykke ind på Rigshospitalet, var i nok så høj grad, at det foreslåede ombygningsprojekt, som kunne lade sig gøre i forhold til de fysiske rammer og andet, er blevet kritiseret fra mange sider, også fra Kommunehospitalets side, for ikke at være godt nok. Og vi følte ikke, at det levede op til de krav, som ikke mindst denne forsamling ved flere lejligheder har gjort sig til talsmand for.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at en anden væsentlig årsag til den midlertidige placering af geriatrien på netop Rigshospitalet har været, at ombygningsprojektet var meget dyrt, på trods af at det altså ikke levede op til de krav, vi umiddelbart stillede, og så selvfølgelig også det faktum, at det på længere sigt sandsynligvis ikke er hensigtsmæssigt at opretholde Tagensvejkomplekssets sengeafdelinger.

Ved at indflytte geriatrien på Rigshospitalet midlertidigt, og det blev så umiddelbart besluttet på Hvidovre Hospital, hvor de fysiske rammer var godkendt til formålet, kunne man også vinde tid til at foretage den fornødne langsigtede planlægning af Rigshospitalets funktioner.

Men når alt det er sagt, så er det helt korrekt, at dette jo er et brud med nærhedsprincippet for så vidt angår Rigshospitalets optageområde. Jeg skal derfor sige,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

at vi i Den Socialdemokratiske Gruppe fuldstændig som forslagsstillerne fortsat har det principielle ønske, at vi på et tidspunkt – og jeg er meget enig med Peter Skaarup i, at det ikke handler om at sætte dato og år på endnu – får denne funktion på Rigshospitalet, nøjagtigt som vi får den på de øvrige lokalhospitaler i HS. Det ser vi gerne. Derfor kan vi for så vidt også støtte forslaget, som det ligger.

Når det er sagt, vil jeg sige, at det jo ikke er nogen hemmelighed for dem, der følger med i medierne og i politik i øvrigt, at der i HS i øjeblikket som sagt foregår en lang række aktuelle overvejelser om budget, sygehusplanlægning og andet.

Blandt disse overvejelser er ud over det, jeg har nævnt om Amager, at man undersøger muligheden for at placere såvel geriatri som reumatologi fra Rigets optageområde på Bispebjerg Hospital. Det finder vi – det håber jeg, forslagsstillerne vil være enige i – er et fremskridt. Det er dog væsentligt tættere på Rigshospitalets optageområde end Hvidovre Hospital.

Vi vil derfor gerne have, at Borgerrepræsentationen i aften sender 2 signaler med os – »os« er altså de københavnske bestyrelsesmedlemmer i HS – videre til HS-behandlingen. Det ene er, at vi principielt ønsker en geriatrisk funktion og reumatologi på Rigshospitalet, og det skal undersøges en gang mere. Det er, hvad forslagsstillerne har lagt op til. Punkt 2 er, at vi arbejder for, at tingene midlertidigt, indtil vi venter på resultatet af den undersøgelse, placeres på Bispebjerg Hospital som et bedre alternativ end Hvidovre Hospital.

Derfor skal jeg foreslå – det skulle være omdelt – en *tilføjelse* til forslaget, således at man ud over den tekst, der står, vedtager følgende:

»I perioden indtil resultatet af denne undersøgelse foreligger, stemmer Borgerrepræsentationens medlemmer af bestyrelsen i HS for placering af den geriatriske afdeling for Rigshospitalets optageområde på Bispebjerg Hospital.«

Dette forudsætter naturligvis, at det kan lade sig gøre, men det tyder de foreløbige meldinger på, og det mener jeg er et fremskridt i forhold til Hvidovre Hospital.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Bente Møller (Ø): De partier, der stod bag Sygehusplanen og dermed bag lukningen af Kommunehospitalet, havde i sin tid en argumentation, der hed: Kommunehospitalet skal ikke lukkes af økonomiske årsager. Kommunehospitalet skal lukkes, fordi det er det sundhedsfagligt mest fornuftige. Vi skal have medicinske centre, og patienterne skal ikke flyttes rundt. Det bliver de frygtelig meget, når nu de skal flyttes ind til Kommunehospitalet.

Det er der så slået nogle revner i undervejs, fordi nu er der i hvert fald nogle borgere, der skal flyttes alligevel fra det ene sygehus til det andet, og det bliver de så i øvrigt i vid udstrækning i forvejen.

Men den argumentation, der har været brugt, at det var sundhedsfagligheden, der gjorde, at Kommunehospitalet skulle lukkes, og som vi andre aldrig har troet på, viser sig nu ikke at holde. Det var sparekrav, det var økonomiske årsager, der gjorde det. Eller også mente man ikke de sundhedsfaglige argumenter så meget, at man gad tage dem så alvorligt, at man valgte at føre dem ud i livet.

Når nu vi i dag får præsenteret det her ændringsforslag fra Peter Martinussen, som man meget nemt kunne komme til at falde på halen for, så er det interessante jo, hvad det er for nogle besparelser på Bispebjerg Hospital, der gør, at der lige pludselig er plads til at placere Rigshospitalets geriatriske afdeling dér. Hvad er det for nogle bygninger på Bispebjerg Hospital, der kan bruges til geriatri? Hvad bruges de til i dag, og hvorfor skal det ikke længere være der?

Det må Peter Martinussen forklare forsamlingen, før han kan forvente, at vi kan tage stilling til sådan et forslag. Ellers giver det ikke nogen mening. Jeg går ud fra, at der ikke i dag er en eller anden stor, tom, moderne sengeafdeling, hvor der ikke er en forskel på mere end 2-3 mm i gulvet mellem badeværelse og gangareal, og hvad der nu ellers skal være, for at man kan færdes med rollator.

Hvis der er sådan en topmoderniseret sengeafdeling derude i dag, og vi ikke bruger

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

den, så er det underligt, at de hver eneste vinter i den tid, jeg har haft med politik at gøre, har haft overbelægning. Så hvad er det, der er på Bispebjerg Hospital i dag, som ikke længere skal være der, så der kan være en geriatri? Det vil være mit ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Hvor lang tid skal der gå, før der så kommer geriatri på Rigshospitalet, og kommer der nogen sinde geriatri på Rigshospitalet, hvis nu vi stemmer for dette med Bispebjerg Hospital?

Der var ikke plads til geriatri på Rigshospitalet, fik vi at vide i HS-bestyrelsen. Først havde man fundet et sted, det skulle være, og så var det simpelt hen for dårligt til, at man kunne indrette det, så det blev lige så godt som Kommunehospitalet. Det erkendte man også inde i direktionen. Så droppede man det.

Hvis nu denne forsamling skulle ende med at lade sig forføre af Peter Martinussen til det her Bispebjerg Hospital-forslag, så mener jeg, der skal være en stopdato på, hvornår det senest er, det skal være i orden på Rigshospitalet, fordi ellers tror jeg, at man om 8 år, hvis denne kommune stadig væk skulle bestå og HS-bestyrelsen kan komme i samme situation, stadig væk sidder og diskuterer, hvor længe den der midlertidige afdeling ude på Bispebjerg Hospital så skal være der.

Marlene Krogh (F): Jeg kan næsten ikke lade være med at sige til Peter Martinussen: Skal de københavnske borgere snydes én gang mere? Det ser sådan ud. Fordi så vidt jeg ved, er der overhovedet ikke plads på Bispebjerg Hospital til, at man kan overflytte 90 senge til den geriatriske afdeling. Det må åbenbart være et helt andet sted, man påtænker, at de geriatriske patienter skal ligge. Men det må vi jo kunne få opklaret.

Jeg synes, det er et problem, at man kaster sådan nogle ting ind i debatten uden at begrunde, hvorfor man egentlig taler nu vil flytte hele det afsnit ud på Bispebjerg Hospital, andet end at bruge nærprincippet som begrundelse.

Det, der blev sagt, dengang man lukkede Kommunehospitalet, var, at det var den

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

hjørnesten, der var den ældrepolitik, man ville have, nu ville man have de medicinske centre. Det løber man fra, og man bliver ved med at løbe fra det. Selv om Peter Martinussen nu står herop og siger, ja, vi er faktisk enige i, at det skal man på længere sigt, så synes jeg ikke, vi ser nogen tiltag, som gør, at de er enige med os i det.

Det er dybt problematisk, at man løber fra sine løfter, og jeg kan i hvert fald ikke se, at der skulle være nogen muligheder nu for overhovedet at finde den plads på Bispebjerg Hospital.

Det andet problem er, at hele den plan, som er lagt, HS År 2000, overhovedet ikke er opfyldt, og det ser ikke ud, som om den vil blive opfyldt. Den plan har heller ikke været til høring, efter at de her ændringer er sket. Det synes jeg også er dybt problematisk.

SF kan støtte det forslag, og vi er selvfølgelig også selv medforslagsstillere til det, at man nu forsøger at finde en egnet plads på Rigshospitalet til en geriatrisk afdeling. Vi mener faktisk, det er vigtigt, hvis vi skal have en ordentlig ældrepolitik.

Martin Geertsen (V): I Venstre har vi stor tiltro til, at alle afskygninger af partier her på Københavns Rådhus har en altoverskyggende intention om at skabe så gode rammer og så trygge rammer for kommunens ældre, som det overhovedet er muligt inden for rammerne af de ressourcer, som vi har til rådighed.

Det er selvfølgelig også i det lys, at det netop indgåede budgetforlig skal ses. Her har forligspartierne bl.a. forpligtet hinanden på at styrke hjemmehjælpen og skabe bedre muligheder for vore ældre medborgeres frie valg.

Vi har også sagt til hinanden, at det ikke er værdigt for ældre mennesker at henslæbe deres tilværelse i en hospitalsseng. Hvis de ældre ikke har nogen god grund til at være på et af vores hospitaler, så skal vi da sandelig gøre noget for, at der er noget andet og noget bedre i stedet.

Jeg er sikker på, og jeg tror også, at det er ud fra den bevæggrund, at en række

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

partier her i Borgerrepræsentationen nu fremsætter dette forslag om en geriatrisk afdeling på Rigshospitalet, at der bag dette forslag ligger en ægte bekymring for vore ældre medborgere. Det er selvfølgelig en bekymring, som Venstre selvsagt deler.

Men når det er sagt, så er Venstre også optaget af, at vi ikke gør noget overilet. Ikke forstået på den måde, at vi ikke ønsker at forbedre vilkårene for vores ældre medborgere her og nu, men fordi vi er bekymrede for, om dette forslag her og nu er det bedste forslag af alle forslag.

Vi er for det første bekymrede for, om Rigshospitalet her og nu er i stand til, om jeg så må sige, at levere de rammer, der er nødvendige for skabelse af en tidssvarende og fuldt funktionsdygtig geriatrisk afdeling.

Jeg må endvidere indrømme, at jeg også er bekymret for, om vi via dette forslag får nok for vores penge. Ingen er i tvivl om, at selv om vi alle sammen gerne ville gøre meget mere på sygehusområdet og gøre meget mere for vore ældre medborgere, så bliver vi nødt til at tage hensyn til, at HS bør vende hver en øre. Vi skal med andre ord have mest mulig kvalitet for pengene. Får vi det ved at gennemføre dette forslag her og nu? Jeg er bekymret for svaret.

Men i Venstre har vi også drøftet dette forslag igen og igen. Vi finder, at det faktum, at der i forslaget står, at HS-direktionen skal »forsøge« at finde egnede fysiske rammer på Rigshospitalet, giver os tilstrækkelig med luft til, at vi kan støtte forslaget. Vi synes for vores part, at det er helt o.k., at man endnu en gang finder målebåndene frem i HS-direktionen og finder ud af, om der ikke i et hjørne på Rigshospitalet skulle forefindes sådanne egnede fysiske rammer.

Vi kan også støtte tilføjesen fra borgmester Peter Martinussen. Vi har tillid til, at det rent faktisk er muligt at etablere en geriatrisk afdeling på Bispebjerg Hospital.

Må jeg afslutningsvis sige, at vi i Venstre er optaget af, at der skabes ro på sygehusområdet. Vi tilhører den gruppe af partier her på Københavns Rådhus, som er indstillet på at tage et politisk ansvar. Selv om vi principielt er imod konstruktionen HS, jamen så anerkender vi tingenes tilstand.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Men jeg vil alligevel tillade mig at sige, at politisk ansvar aldrig nogen sinde må forveksles med politisk naivitet. Vi vil gerne tage et ansvar, men vi kan i Venstre også blive utålmodige, og vi kan føle os udnyttet. Jeg vil bare sige som en overordnet betragtning, at der selvfølgelig også er grænser for, hvor mange gange vi stiltiende vil lægge stemmer til, at man ændrer forudsætninger for forskellige planer og forskellige forlig. Men det er selvfølgelig bare en overordnet betragtning, som ikke nødvendigvis har noget med denne sag at gøre.

Grete Henius (C): Onsdag den 24. juni i år var en bitter dag for de partier, herunder også Det Konservative Folkeparti, der havde arbejdet, for ikke at sige kæmpet for at bevare Kommunehospitalet. Det var dagen, hvor staten og Frederiksberg Kommune med 8 medlemmer mod Københavns 7 medlemmer af HS-bestyrelsen stemte for nedlæggelse af Kommunehospitalet.

Nu har vi jo demokrati her i Danmark og også i HS, og De Konservative har derfor sammen med andre måttet acceptere, at der desværre ikke var mere at stille op med hensyn til bevarelse af Kommunehospitalet.

Da vi jo er medansvarlige for det budget, der er opstillet for næste år, så kan vi naturligvis ikke lige pludselig omkalfaltre det – sømandsbossen ved jo, hvad det vil sige at »omkalfaltre«, så man kan spørge ham bagefter, hvad det egentlig betyder.

Et lyspunkt i skuffelsen var, at der på Rigshospitalet skulle indrettes en geriatrisk afdeling bl.a. i stedet for Kommunehospitalet. Altså der skulle jo laves afdelinger rundt omkring og også på Rigshospitalet, så patienterne kunne forblive i deres nærområde.

Men nu er afdelingen på Rigshospitalet bare forsvundet. Vi var nu i øvrigt, vil jeg sige, ikke særlig begejstrede for den bygning i bunden af Tagensvejafdelingen, man ville bruge til geriatrien, så at det ikke bliver i den bygning, det kommer til at ligge, vil vi græde tørre tårer over.

Men helt at sløjfe geriatrien på Rigshospitalet er straks sket noget helt andet. Så

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

meget desto mere, som det netop var et argument for at lukke Kommunehospitalet, at geriatrien jo skulle flytte ud til nogle hospitaler, der havde alle specialer, eller i hvert fald havde mange specialer.

Og det ville være meget bedre for patienterne, fik vi at vide, fordi når man er geriatrisk patient, så fejler man også lidt med øjnene, og man fejler lidt med ørerne måske, og man fejler lidt med maven og lidt med hofterne og knæene, ja, man fejler lidt af hvert, man er ikke bare gammel. Så var det jo netop en fordel, at der på Rigshospitalet var alle specialer. Lige bortset fra hudafdelingen havde man det hele på Rigshospitalet.

Så derfor var det lidt ærgerligt, da det blev erkendt fra HS' side: O.k., vi må erkende, at den bygning, vi har tænkt at bruge til det, ikke rigtig er egnet. Vi andre tænkte så, nå men så kan de jo prøve at finde noget andet på Rigshospitalet, men det har altså ikke være muligt foreløbig.

Nu er det så, vi pålægger HS at tage målebåndet i den ene hånd og blokken og blyanten i den anden og så gå ud igen på Rigshospitalet og finde ud af, hvor på Rigshospitalet man kan lave en geriatrisk afdeling. Det må man gå ud og undersøge.

I mellemtiden kan vi naturligvis ikke sende patienterne fra Kommunehospitalet ud i den blå luft. Som jeg tidligere har sagt, kan der godt bo et par stykker hjemme hos mig, men ikke de mange hundrede, der bor på Kommunehospitalet. De er også nødt til at have en helt anden pleje end den, man kan give folk i et privat hjem.

I den tid, der går med den undersøgelse, kan vi acceptere og vil stemme for, at man indretter en geriatrisk afdeling på Bispebjerg Hospital. Vi har ganske vist endnu ikke fået at vide, hvor på Bispebjerg Hospital det skal være, men vi venter naturligvis med spænding på, hvor det er, man har tænkt sig at indrette den. Og vi håber naturligvis, at de vilkår, man vil give patienterne fra Kommunehospitalet, er af en sådan kvalitet, at vi kan være det bekendt.

Så vil jeg som sagt bebude, at vi kan stemme for – naturligvis – vores eget forslag, og vi kan også stemme for den vedhæftelse, der er kommet, om, at man i undersøgelsesperioden plejer patienterne på Bispebjerg Hospital, hvor man så sørger for

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

en ordentlig geriatrisk afdeling.

Inger Marie Bruun-Vierø (B): Jeg synes, det er godt, at dette forslag er stillet. Flere af os har ihærdigt forfægtet HS-planen, som er et oplæg fra fagfolkene, altså lægerne. Jeg kan helt tilslutte mig Bente Møllers fremstilling. Jeg brugte fuldstændig den samme argumentation, da jeg prøvede at forsvare, hvorfor man kunne lukke Kommunehospitalet.

Argumentationen gik på, at geriatrien skulle inddrages i medicinske centre af hensyn til de ældres velbefindende, således at de kun skulle behandles ét sted, man skulle spare dem for transport frem og tilbage. Det var det ene af argumenterne, der blev fremført igen og igen. Det andet var, at de medicinske centre skulle være grundstammen i et nærhospital, samt at Rigshospitalet på visse punkter også skulle fungere som nærhospital.

Vi, der virkelig fik bank for at gå ud og sige, at det var en knaldgod idé, ved, hvor meget de argumenter blev brugt også fra lægelig side, fra HS' direktions side.

Så er det korrekt, at det er blevet oplyst, at Hvidovre Hospital midlertidigt ville fungere med hensyn til geriatri, fordi man ikke var klar på Rigshospitalet. Dertil vil jeg da sige, at af dem, der har været med til efterfølgende at konstatere, at den sætning står der, var jeg i hvert fald ikke opmærksom på den. Hvis jeg havde været det, så havde jeg da aldrig forestillet mig, at det handlede om halve og hele år.

Men det kræver åbenbart samme moral som at sælge elastik i metermål, at de, der får skrevet en sådan sætning ind, regner med, at så har de garderet sig, og så handler det om halve og hele år. Moralen har ikke været til stede, så jeg håber ikke, at de kommer i den situation, at de skal sælge elastik i metermål.

Pludselig har det næsten været en kendsgerning, at der ikke længere skulle geriatri på Rigshospitalet, samt at det faktisk permanent skulle ligge på Hvidovre Hospital. Og det uden at man havde så meget som tænkt, at vi skulle have lejlighed til at revidere HS-

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

planen. Det blev nærmest betragtet som utidigt, at man fra politisk side begyndte at have nogle anfægtelser, fordi vi ikke uden videre rettede ind, fordi vi ikke uden videre var parat til at opgive geriatrien på Rigshospitalet.

Der vil jeg sige, at hver gang der sker sådan nogle ting, så mister HS' ledelse troværdighed. Vi, der skal lægge navn til og tage ansvar for det, der sker, føler os trukket rundt ved næsen, og det er ikke første gang.

Jeg er tilfreds med, at vi nu får en plan for geriatriens placering, der bygger på den vedtagne HS-plan. Det kan godt være, at det ikke kan lade sig gøre, det, der dengang blev vedtaget, men så skal der saftsusemig argumenteres for det, og så skal vi have en anden plan, der hænger sammen, og hvor man ikke opgiver den overordnede tankegang. Det er sådan set det, vi har krav på.

Jeg opfatter tilføjjelsen til beslutningsforslaget sådan, at i en overgangsfase, indtil resultatet af undersøgelsen foreligger, kommer de ældre, der hører til Rigshospitalets optageområde, nu på Bispebjerg Hospital i stedet, og det er da i hvert fald en forbedring i forhold til Hvidovre Hospital.

Kort sagt, man kan ikke administrativt ændre forudsætninger, der er så afgørende og har været så politisk afgørende, uden at vi får lejlighed til at give vores mening til kende først. Sygehusdrift er et demokratisk anliggende. Det er virkelig noget, der betyder noget for befolkningen, og det uanset hvilken konstruktion man vælger.

Lars Hutters (L): Sygehusdrift er et demokratisk anliggende, sluttede den radikale borgerrepræsentant Inger Marie Bruun-Vierø af med. Det er fuldstændig rigtigt. Denne sag handler om politisk anstændighed og om, at man respekterer de demokratiske processer i vores politiske system.

Jeg er enig, i hvert fald delvis enig, med Grete Henius fra De Konservative i, at onsdag den 24. juni var en sort dag, hvor man ved hjælp af sundhedsministeren fik fiflet sig sig til en stemmes flertal i HS-bestyrelsen, som ikke er demokratisk sammensat. Vi

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

skal jo ikke glemme, at 6 medlemmer, der sidder i HS-bestyrelsen, og som stemte for sundhedsministeren, ikke er folkevalgte.

Men baggrunden for, at man overhovedet kom så vidt i HS- bestyrelsen, var, at man insisterede på, at man skulle følge Sygehusplanen, som gik ud på – det er ikke mindst fra socialdemokratisk side, det er blevet fremført – at det sundhedsfagligt rigtige ville være at placere geriatrien på alle akutte hospitaler og tæt ved den befolkning, der bor rundt om de pågældende hospitaler.

Kan man overhovedet stole på politikere? Kan man overhovedet stole på de beslutninger og de løfter, som Socialdemokraterne har givet? Kan det tænkes, at man er kommet frem med det argument, at man vil have et nærhedsprincip, og det skal være ind på de akutte hospitaler, ene og alene for at få lukket Kommunehospitalet? Og når Kommunehospitalet er lukket, så løber man lige så hurtigt, som man overhovedet kan, fra Socialdemokratiets side og måske også fra andre partiers side fra det.

Det er et spørgsmål om politisk troværdighed, denne sag drejer sig om, det er et spørgsmål om politisk anstændighed. Det er et spørgsmål, om befolkningen overhovedet kan stole på nogen som helst af de løfter, der bliver givet, ikke mindst fra Socialdemokratiets side.

Jeg håber, at jeg har Borgerrepræsentationens opbakning til, at denne gang skal det ikke lykkes Socialdemokratiet at løbe fra de løfter og de beslutninger, der er truffet.

Jeg hørte partiet Venstre tale om politisk ansvarlighed og om, at Venstre altid var klar til at leve op til politisk ansvarlighed. Politisk ansvarlighed er, går jeg ud fra, at Venstre er enig med mig i, ikke noget abstrakt, det er noget konkret. Det er noget konkret, der skal vise sig hver eneste gang i en stillingtagen til de politiske punkter.

Jeg kan godt fortælle Borgerrepræsentationen, at hvis man vedtager Peter Martinussens tilføjelse, så har man endegyldigt sagt farvel til, at geriatrien kommer på Rigshospitalet. Peter Martinussen ved meget vel, at det, som Peter Martinussen har i tankerne, er at indplacere – i gåseøjne – Rigshospitalets geriatri i de lukkede afdelinger, der er for geriatrien på Bispebjerg Hospital. Bispebjerg har i forvejen geriatri.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Plejepersonalet har ikke været helt tilfreds med at være der og er rejst, således at man har måttet lukke et sengeafsnit i geriatrien på Bispebjerg. Der har Peter Martinussen tænkt sig at placere Rigshospitalets geriatri.

Jeg synes, Peter Martinussen skulle være ærlig efterfølgende i Borgerrepræsentationen. Peter Martinussen har overhovedet ikke tænkt sig på noget som helst tidspunkt at placere det på Rigshospitalet. Det er bare sådan lidt fiddelifut og det sædvanlige, vi oplever fra Socialdemokratiet.

Jeg håber, at ikke mindst Venstre med sine flotte ord om politisk ansvarlighed vil medvirke til, at den socialdemokratiske manøvre ikke skal have lov til at foregå.

Jeg er enig med Bente Møller og Marlene Krogh fra SF i, at vi skal være meget varsomme her. Bente Møller talte også om en tidsfrist. Det er jeg enig med Bente Møller i.

Nu, hvor der skulle være nogle problemer med at placere patienterne i geriatrien, indtil man har fundet en placering på Rigshospitalet, vil jeg godt fremsætte et *ændringsforslag* til Peter Martinussens forslag, som nok skal sætte fart i, hvis vi får vedtaget det, at man finder plads på Rigshospitalet. Det har følgende ordlyd:

»I afventning på indplaceringen af geriatrien på Rigshospitalet forbliver geriatrien på Kommunehospitalet.«

Så kan jeg godt fortælle jer, at det går stærkt. Så skal de nok finde de sengepladser ovre på Rigshospitalet, for de vil nok ikke risikere, at det, man egentlig har manøvreret efter, at få ødelagt det hele på Kommunehospitalet, ikke får en chance.

Jeg håber, jeg har Venstres støtte til, at nu skal den politiske ansvarlighed placeres, og den skal placeres, så der ikke er nogen som helst tvivl om det.

Værsgo, hr. overborgmester.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Tak for det. Der er ikke flere, der har ønsket ordet i 1. runde. Vi går til 2. runde. Bente Møller ... (*Afbrydelse*). Der er ikke

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

nogen, der har bedt om ordet efter Peter Martinussen, så der er en mulighed.

Borgmester **Peter Martinussen**: Så skal jeg sige tak for fremrykningen.

Må jeg ikke godt sige sådan helt stilfærdigt til Borgerrepræsentationens medlemmer i almindelighed, at alt det, der er blevet sagt – måske undtagen Lars Hutters' politiske fristil, men den er vi jo vant til – om politisk anstændighed og holden fast ved principper, er vi ét hundrede procent enige i i Den Socialdemokratiske Gruppe ... *(Afbrydelse)*. Nu er jeg godt klar over, at jeg egentlig burde træde ned af talerstolen og overlade min taletid til Lars Hutters, for han ved åbenbart bedre end jeg, hvad jeg mener, og hvad jeg har af holdninger. Jeg vil stilfærdigt sige til Lars Hutters: Lad nu mig fremhæve mine holdninger og tale på Den Socialdemokratiske Gruppens vegne. Så kan Lars Hutters tale på hele SOL's Gruppens vegne.

Må jeg bare sige, at denne forsamling har gentagne gange med varierende stemmetal vedtaget principperne for en sygehusplanlægning, stillet krav i forbindelse med sygehusplanlægningen. Det, vi gør i aften, når vi vedtager forslagsstillernes forslag – det er første gang, jeg har fået så meget kritik for at tilslutte mig et forslag, jeg ikke selv har været med til at fremsætte – er i virkeligheden, at vi fastholder princippet om, at også på Rigshospitalet bør der være en geriatrisk funktion. Det er der sådan set ingen uenighed om. Jeg er ked af, hvis vi har fået ødelagt dramaet for Lars Hutters eller andre, men det er der sådan set ikke nogen uenighed om.

Når Lars Hutters vil skyde mig og Den Socialdemokratiske Gruppe i skoene, at jeg – nu er det ikke mig, der bestemmer det hele i HS, det er jeg faktisk tryk ved at kunne sige – allerede har opgivet den geriatriske funktion på Riget, så er det ganske simpelt usandhed. Og så skal jeg ikke bruge kraftige ord heroppefra, men jeg er villig til at bruge dem andre steder.

Det passer ikke. Vi mener faktisk noget med det nærhedsprincip. Lars Hutters hopper jo bare fra tue til tue for at finde argumenter imod sygehusplanlægningen. Vi

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

andre tager ansvar og står inde for det. Det er også anstændighed. Vi mener faktisk også noget med det, og vi mener også noget med nærhedsprincippet.

Jeg skal i al stilfærdighed sige, at dengang man vedtog sygehusplanlægningen, var formålet med udflytningen af funktioner fra Kommunehospitalet at etablere egentlige medicinske centre på de lokale hospitaler, ikke et egentligt medicinsk center på Rigshospitalet, det vil jeg dog sige, der var faktisk en nuance i sygehusplanlægningen, men det er korrekt, at der var regnet med en geriatrisk funktion på Rigshospitalet.

Det vi gør i aften – jeg tror næsten, vi kan gøre det i enighed, selv om nogle prøver at skabe splid – er, at vi bekræfter, at det signal vil vi gerne give til HS-direktionen. Vi ser gerne et forslag om etablering af en sådan funktion.

Så kan det da godt være, at HS-direktionen på et tidspunkt kommer tilbage og siger: Det synes vi ikke rigtig kan lade sig gøre – og så må de, som Inger Marie Bruun-Vierø så rigtigt udtrykte det, argumentere for den sag, og så tager vi stilling til det. Sådan er det. Men der ligger ikke noget facit på forhånd.

Så er det lige skrap nok, at forslagsstillerne stiller et forslag, vi andre tillader os at tilslutte os det, og så skal vi opleve ikke bare kritik for det, det må man vel leve med, men også at forslagsstillerne straks er parate til at stramme forslaget, fordi: Det gik de med til, så må vi hellere give den en tak til.

Derfor skal vi nu pludselig høre, jeg ser bort fra Lars Hutters' demonstrationsforslag om at opretholde Kommunehospitalet alligevel, han ved jo godt selv, hvordan det ligger med det, men jeg tænker på det her med, at nu skal vi have en stopdato på.

Det har forslagsstillerne ikke engang selv forestillet sig. Man har, og jeg synes meget åbent, sagt: Borgerrepræsentationen bekræfter, at vi gerne vil have geriatri på Rigshospitalet. Vi beder HS-direktionen gå i gang med det en gang til. Vi sætter ikke dato eller år på, og hvis jeg må citere Peter Skaarup som ordfører for forslagsstillerne, hvornår det skal være, men vi vil have det arbejde udført.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Det tillader vi andre os at sige, at vi er enige i, og så bliver vi gudhjælpemig skældt ud for det, og så skal der pludselig sættes dato og tid og sekunder og minutter og meget andet på det. Det er jo ikke rigtig politisk anstændigt, hvis jeg skal citere tidligere talere.

Jeg bliver spurgt hvor præcis, hvordan og med hvilke badeforhold m.v., afdelingen på Bispebjerg Hospital i givet fald skal etableres. Det er jeg ikke i stand til at svare på i aften. Det ved Bente Møller jo godt, men Bente Møller ved sikkert også med sin viden som bestyrelsesmedlem i HS, hvor vi jo er mange om at dele ansvaret og sikre anstændigheden, at der pågår mange andre overvejelser i HS, også om kedelige budgetbesparelser, som både Bente Møller og jeg var foruden, men at det i det arbejde for Bispebjerg Hospital er tilkendegivet, at man vil kunne huse funktionen for Rigshospitalet i en periode.

Det er efter min mening og efter de flestes mening herinde i virkeligheden, hvis vi må være enige om noget, bedre end at placere den på Hvidovre. Det er nemlig tættere på Rigshospitalets optageområde. Så enkelt er det.

Det er da klart, at det skal vi kun støtte og stemme for, hvis vi kan få leveret varen – hvis jeg må bruge det udtryk – det vil sige ordentlige forhold og vilkår på Bispebjerg Hospital til denne her funktion.

Men samtidig vil jeg godt understrege, at det ikke er sengeantallet, der er afgørende i denne forbindelse, for der ved jeg jo, at vandene skiller; det kommer vi tilbage til under vores næste dagsordenspunkt. Der er nogle partier, nemlig dem, der ikke vil tage ansvar, som bare kræver sengepladser uden hensyn til økonomien. Vi andre ser tingene i sammenhæng.

Derfor vil jeg understrege, at afgørende er ikke, nu har det aldrig været 90 senge, må jeg sige til Marlene Krogh, men afgørende er ikke, om det er 56 senge, 54 eller 52 eller hvad det måtte være, når man i øvrigt tager planlægningen og budgettet i ed. Afgørende er, at funktionen kan indpasses på Bispebjerg Hospital med ordentlige vilkår. Det burde denne forsamling i enighed kunne beslutte i aften, at det ser vi gerne.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Bente Møller (Ø): Jeg troede, jeg kunne være sluppet for at tage forsamlingens tid i 2. runde, men sundhedsborgmester og HS-bestyrelsesformand Peter Martinussen svarede ikke på det, jeg spurgte om.

Jeg spurgte: Hvad er det, der er på Bispebjerg i øjeblikket, som ikke skal være der mere, hvis der skal være plads til Rigshospitalets geriatri? I øjeblikket er der 30 geriatiske patienter fra Bispebjergs optageområde, som er indlagt på Kommunehospitalet. Det tyder jo ikke på, at de har overkapacitet derude.

Det vil sige, at der er et eller andet, der skal reduceres eller rykkes ud fra Bispebjerg, hvis man skal tage noget andet, og det må være enkelt at sige: Hvad er det, der ikke skal være på Bispebjerg mere, hvis Rigshospitalets geriatri skal være der? Det er jeg nødt til at vide, før vi i Enhedslistens Gruppe kan tage stilling til forslaget.

Borgmester **H. Thustrup Hansen:** Jeg fornemmer, at de vigtige ting rent fagligt i denne sag er blevet sagt, så derfor vil jeg egentlig gerne have lov til at sige noget mere principielt om denne sag, og det gælder for så vidt også den næste.

I denne sag er det sådan, at Borgerrepræsentationens medlemmer af bestyrelsen for Hovedstadens Sygehusfællesskab pålægges at stille forslag om. I næste sag er det sådan, at Borgerrepræsentationen pålægger ifølge retten til instruktionsbeføjelser medlemmerne af HS' bestyrelse at stemme på en eller anden måde. Det giver mig anledning til en betragtning.

Vi pålægger politikere at stemme på en bestemt måde. Derved pålægger vi enkelte kolleger at stemme imod deres overbevisning. Det synes jeg er en uskik.

Det med instruktionsbeføjelser var vi i tvivl om i sidste valgperiode, men Indenrigsministeriet fandt det i et bestemt tilfælde muligt at give en instruktion om en bestemt stemmeafgivelse. Dette har så medført, at det er blevet dagligdag at pålægge politikerkolleger at stemme imod deres overbevisning.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

I lovgivningen og i forfatningsretten fremhæver man politikeres pligt til alene at stemme efter overbevisning. Jeg tror, det er vigtigt, at det så hyppigt fremføres, at en politiker alene er bundet af sin samvittighed. Jeg tror, det er noget essentielt og noget, der er meget vigtigt for demokratiet.

Det må være undtagelsen, men det er det altså snart ikke mere, at give politikerkolleger ordre til at stemme på en bestemt måde, herunder at de skal stemme imod deres overbevisning.

Jeg har været med til i 2 tidligere tilfælde at give instruktion, men jeg kan love, at jeg havde en dårlig smag i munden ved at gøre det, og jeg vil ikke være med til det efter i dag.

Jeg har oplevet det helt groteske, at Økonomiudvalget i timevis har diskuteret, om politikere, der var pålagt at stemme imod deres overbevisning, nu også i tilstrækkelig grad havde argumenteret for det standpunkt, de var modstandere af. Jeg synes, vi er ude i det absurde, når vi skal diskutere, om personer, der er pålagt at stemme imod deres standpunkter, nu også tilstrækkelig iltert og velargumenteret har kæmpet for det standpunkt, som ikke er deres.

Det morsomme er, at de medlemmer her i BR, der er meget med på at give instruktionsbeføjelse, almindeligvis også bliver meget vrede, hvis vor modpart i en sag så også giver instruktionsbeføjelse. Det, jeg tænker på, er, at vi gav instruktionsbeføjelse til vore medlemmer af HS' bestyrelse, og så svarede staten igen, naturligvis, ved også at give instruktionsbeføjelse til deres medlemmer.

Det må være sådan, at hvis man er utilfreds med de medlemmer, der er udpeget til bestyrelser og nævn af forsamlingen, så skifter man dem ud. Det kan ikke være korrekt, og det er i strid med demokratiets væsen, at man pålægger folk, og det er politikere, man gør det over for, at stemme på en bestemt måde.

Jeg synes, vi skal overveje det, fordi det er blevet en skik nu. Vi har 2 sager i dag på dagsordenen, hvor vi pålægger nogle at stemme, og så ved vi også, at nogle af dem kommer til at stemme imod deres overbevisning. Jeg synes, det er en uskik, vi er

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

kommet ind på. Det var ikke noget, man foretog sig indtil for nogle ganske få år siden, og jeg synes, vi skal overveje nøje, om det er rimeligt at gøre det.

Lars Hutters (L): På vej ned fra talerstolen sagde den konservative Thustrup Hansen til mig: Det, jeg lige har sagt, Lars, kan du ikke være uenig i. Nej, det er jeg faktisk ikke. Jeg er helt enig i, at det, som Thustrup Hansen tager op her, er selve kernen og nerven i folkestyret. Det er en uskik.

Men så synes jeg også, at Thustrup Hansen skal være ærlig og prøve at finde ud af, hvornår den uskik kom ind. Det er rigtigt, som Thustrup Hansen fra De Konservative siger, at det skete for nogle år siden, helt eksakt for 3 år siden, da man beklageligvis fik etableret denne udemokratiske kræftsvulst på folkestyret, HS, hvor københavnere ikke mere herinde i salen direkte kan tage stilling til det, som Inger Marie Bruun-Vierø fra De Radikale meget rigtigt sagde, er et så centralt demokratisk anliggende.

Vi er tvunget til meget imod vores vilje, meget imod det, vi egentlig føler som essensen i vores politiske liv, at skulle udstyre dem med disse instruktionsbeføjelser.

Jeg håber, at De Konservative er enige med en lang række af os andre i, at nu må det være slut, og vi må arbejde på at få genetableret reelt folkestyre på dette område, så beslutningerne bliver truffet i overensstemmelse med, sådan som det altid skal gøres i folkestyret ved direkte debat, f.eks. her i salen, og direkte afstemninger her, så man ikke skal gå den fuldstændig vanvittige vej, som vi i øjeblikket er blevet tvunget til.

Må jeg så vende tilbage til spørgsmålet om Peter Martinussens ændringsforslag. Jeg går ud fra, at Peter Martinussen kommer med et helt eksakt, klart svar på det meget vigtige spørgsmål, som Bente Møller fra Enhedslisten stillede: Hvor har man tænkt sig at placere de geriatriske patienter på Bispebjerg?

Det er nemlig fuldstændig rigtigt, at i øjeblikket ligger der 30 geriatriske patienter på Kommunehospitalet, fordi man ikke har plads til dem ude på Bispebjerg. De patienter, vi taler om i forbindelse med Rigshospitalet, er 60 patienter, og de skal så placeres oveni.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Jeg har altså den opfattelse, at hvis Peter Martinussen vil noget godt i denne sag, så trækker Peter Martinussen sit forslag, og så skal jeg nok også trække mit ændringsforslag, og så kan man arbejde på det. Det er mit tilbud til borgmester Peter Martinussen, at når der skal arbejdes reelt med det her, så er forslaget rent, og så bliver det vedtaget forhåbentlig enstemmigt i aften i Borgerrepræsentationen, og så bliver der arbejdet på det.

Kommer der vanskeligheder undervejs, så går jeg ud fra, at de ansvarlige politikere vender tilbage, og så tager vi stilling til situationen. Så er vi fri for at skulle mistænke, ikke fordi, jeg tror faktisk, det er rigtigt, hvad jeg har sagt, men altså o.k., så er de andre i Borgerrepræsentationen fri for at mistænke Peter Martinussen fra Socialdemokratiet for at forsøge at forhindre at få indplaceret geriatrien på Rigshospitalet.

Så hvis ikke jeg har ret i, at det er nogle manøvreringer fra Socialdemokratiets side, så kommer Peter Martinussen herop om lidt og meddeler, at forslaget er trukket tilbage, fordi det er fuldstændig nyttesløst. Det, det drejer sig om, er at få gennemarbejdet et forslag, hvor det kan indplaceres i geriatrien på Rigshospitalet.

Så jeg afventer, inden jeg trækker mit eget ændringsforslag, Peter Martinussen ... *(Mikrofonen afbrudt)* ... hvor de patienter skal være på Bispebjerg. I øjeblikket er der 30 patienter på Kommunehospitalet, fordi der ikke er plads på Bispebjerg Hospital.

Peter Skaarup (O): Nu er Kommunehospitalet nogle gange her i aften blevet draget ind. Det er klart, at det ville være skønt for mig og Dansk Folkeparti som parti at se, at også det forslag, som Lars Hutters kommer med, kunne blive vedtaget.

Men desværre er kendsgerningerne jo, at der her i Borgerrepræsentationen har vist sig et flertal i forbindelse med budgetforliget, der ikke vil acceptere at bevare Kommunehospitalet. Det er jo dybt ærgerligt, men sådan er situationen desværre.

Så det, vi har gjort, vi der er forslagsstillere bag dette forslag, SF, Enhedslisten, Konservative, Solidarisk Alternativ og Fælles Kurs, er jo, at vi har sagt, jamen så er vi

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

nødt til at tage udgangspunkt i den situation, vi har nu, og den situation er, at vi må hjælpe de ældre mennesker, som er blevet lovet et lokalt behandlingssted, men som ikke har det lokale behandlingssted nu. Det er da glædeligt, at der ser ud til at være enighed så langt blandt partierne i Borgerrepræsentationen.

Der, hvor der måske kan komme noget uenighed, er det forslag, som Peter Martinussen er kommet med, nemlig at de borgere skal være på Bispebjerg, indtil ældrehospital er blevet etableret på Rigshospitalet. Det spørgsmål, der er blevet sat både af Bente Møller og Marlene Krogh, er altså, om vilkårene på Bispebjerg Hospital er i orden i den pågældende periode. Fordi er de ikke i orden, så vil det være en forkert beslutning af os at træffe.

Derfor efterlyser jeg heroppefra, at Peter Martinussen mere klart siger, hvordan vilkårene vil være på Bispebjerg Hospital for de mennesker, og hvad der vil ske, hvis de løsninger, som HS-direktionen anviser, ikke er holdbare, hvis forholdene viser sig trods alt ikke at være på en måde, så de er forsvarlige. Hvad vil Peter Martinussen og Borgerrepræsentationsmedlemmerne kunne forvente fra borgmesterens side i et sådant tilfælde?

Marlene Krogh (F): Jeg vil kort sige til dig, Peter Martinussen, at vi ved alle sammen, at vi er ude i en utroligt hård spareperiode lige i øjeblikket.

Jeg skal desværre også sige, jeg ved det kun fra pressen, at der er flere ledende direktions på nogle af sygehusene, som foreslår, at det er på de funktioner, som skulle flyttes ud fra Kommunehospitalet til de øvrige hospitaler, vi skal spare. Det er altså 45 mill. kr. de mener, at man kan spare dér. Det ligger der altså også. Jeg har ikke noget bevis på det, jeg har kun hørt det gennem pressen, det skal jeg også sige.

Men det vil også sige, at hvis vi vedtager, at man skal flytte de her funktioner ud på Bispebjerg, ja så kan jeg også kun se, at det vil blive et mindre antal sengepladser, og det mener jeg faktisk ikke, vi kan holde til, slet ikke med den ældrepolitik, som bliver ført i

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Københavns Kommune.

Martin Geertsen (V): En ting, som er forholdsvis sikker her i tilværelsen, er, at Lars Hutters aldrig taber mælet. Derfor var jeg også glad for hans florumvundne tale om demokrati og politisk ansvarlighed her i forrige runde.

Men Lars Hutters, nogle gange må man tage højde for, at virkeligheden faktisk kan ændre sig over tid. Man må jo tage højde for, at de ting, som man ønskede at gennemføre og stadig ønsker at gennemføre, ja, det er altså nogle ting, som man ikke kan gennemføre her og nu. Der er jo intet, der er sikkert her i tilværelsen, lige bortset fra døden og så en tårnhøj skat i Københavns Kommune.

Det, vi i denne sag siger, er: O.k. så prøver vi igen. Vi tager højde for, at det, vi egentlig ønskede her og nu, ja, det kan altså ikke lade sig gøre her og nu. Men lyt nu efter, Lars Hutters, prøv at lytte efter.

Det signal, som jeg på vegne af Venstre afgav i slutningen af mit forrige indlæg, var faktisk et signal om o.k. for ændringer lige nu, men Sygehusplanen skal der naturligvis fortsat leves op til. Geriatri skal fortsat have nærhed som overordnet princip.

Jeg mener fortsat, det er et udtryk for politisk ansvarlighed. Det er et udtryk for, at man anerkender og respekterer folkestyret, at man også tager højde for, at virkeligheden og forudsætningerne rent faktisk kan ændre sig. Det tror jeg faktisk også, at Lars Hutters både på kort, mellemlangt og langt sigt ville få forstand af at lytte til og anerkende.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der er ikke flere i 2. runde, vi går til 3.

Bente Møller (Ø): Det var borgmester Thustrup Hansen, der fik mig til at bede om ordet i 3. runde, for jeg er helt enig med Hans Thustrup Hansen i, at det at tvinge folk til at stemme imod deres samvittighed er imod demokratiets grundvold.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Nu mener jeg også, at det at oprette selskaber med indirekte valgte bestyrelser til at bestyre væsentlige politikområder som sundhedspolitikken finansieret i vid udstrækning af penge, som denne forsamling indkradser ved at udskrive skat til københavnernes, er en uskik. Det er noget af det mest udemokratiske, jeg har oplevet i den tid, jeg har interesseret mig for politik.

Derfor er den eneste måde, denne forsamling kan sikre, at det flertal, der er her, også manifesterer sig ved den måde, kommunens repræsentanter ytrer sig i HS' bestyrelse, at bruge instruktionsbeføjelsen.

Jeg vil så sige, hvis nogen nogen sinde skulle bruge instruktionsbeføjelsen mod mig, at så ville jeg ikke rette mig efter den ordre, jeg fik. Jeg ville stemme efter min samvittighed i HS-bestyrelsen og derefter lade mig smide ud af den forsamling, fordi jeg ikke havde levet op til det, man havde forventet, jeg skulle.

Det ville jeg have det helt roligt med. Det ville være min måde at tackle det på. Så ville HS-bestyrelsen blive beriget med Marie Jeppesen, der ville have samme synspunkter som mig i HS-bestyrelsen, og vi har 7 i gruppen, så der ville da være noget at tage af, hvis vi skulle ud i at lege den leg.

Jeg synes nemlig også, at instruktionsbeføjelse er noget frygteligt noget. Jeg kan bare ikke se andre måder, så længe vi har den her konstruktion.

Jeg må sige, at den socialdemokratiske løsning – eller om det nu kun er en delsocialdemokratisk løsning – der går ud på, at vi laver et særligt folkevalgt organ, som er en sygehusbestyrelse, der får ret til at udskrive skat, jo kan lyde besnærende. Men det rokker for mig ved noget andet af demokratiets grundvold, nemlig at man skal tage ansvar og måske prioritere mellem nogle ting. Det er da i hvert fald noget af det, jeg plejer at høre også fra Socialdemokratiet.

Så for mig at se er der kun én løsning, og det er, at vi finder ud af at få denne her sygehusreform, at sygehusene, også de sygehuse, der skal betjene de københavnske borgere, bliver givet tilbage til et direkte folkevalgt organ.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Så håber jeg, at Peter Martinussen har tegnet sig ind i 3. runde og vil svare mig på, hvad det er, der ikke skal være på Bispebjerg Hospital, for at der kan blive plads til geriatrien fra Rigshospitalet. Jeg ved jo, at svaret får jeg alligevel som HS-bestyrelsesmedlem på et eller andet tidspunkt. Det vil betyde, at Enhedslistens Gruppe ikke kan støtte forslaget fra Peter Martinussen, og det kunne vi måske, hvis vi kunne få et svar.

Lars Hutters (L): Til Martin Geertsen fra Venstre: Jeg lytter meget nøje til, hvad der bliver sagt her under debatterne. Det var også derfor, det glædede mig rent faktisk, at Martin Geertsen fra Venstre pointerede, at fra Venstres side vil man leve op til politisk ansvarlighed.

Jeg synes også, det var forkert, at man lukkede Kommunehospitalet, men så synes jeg i hvert fald, at man uden nogen som helst vaklen skal opfylde de politiske forudsætninger, som man selv har lagt ind i de beslutninger. Ellers er man ikke politisk ansvarlig. Det går jeg ud fra, at Venstre er enig med mig i.

Med hensyn til Peter Martinussens forslag vil jeg sige, at der er 2 grunde til, at man ikke skal stemme for det i aften. Den ene grund er, at det er jo helt tydeligt, at det overhovedet ikke er forberedt og gennemarbejdet. Peter Martinussen har ikke været i stand til på noget som helst sagligt og kvalificeret grundlag at besvare nogen af de spørgsmål.

Det er fuldstændig halsløs gerning fra Borgerrepræsentationens side, når man oven i købet oplever en så uforberedt og så usaglig borgmester som i denne sag fremlægge et ændringsforslag i Borgerrepræsentationen. Det burde sådan set være tilstrækkeligt til, at man ikke vedtog det. Jeg mener nemlig, der er en usaglig politisk hensigt bag Peter Martinussens forslag, og det er så den anden grund.

Jeg synes, det er ganske afslørende, at jeg har meddelt Peter Martinussen, at hvis Peter Martinussen lod være med at genere forsøget på at nå frem til, hvordan og

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

hvorledes man kan få indplaceret geriatrien på Rigshospitalet ved at komme med et manøvreringsforslag, som endegyldigt placerede det på Bispebjerg, hvor der i forvejen er, så ville jeg trække mit ændringsforslag, således at man stille og roligt inden for de næste par måneder kan finde frem til, hvordan og hvorledes det er.

Fordi det ved vi jo udmærket godt, når Martin Geertsen fra Venstre taler om virkelighed. Virkeligheden skabes også af de politiske beslutninger, det har vi oplevet mange gange. Hvis man havde stået fast ud fra sådan som københavnernes har stemt om Kommunehospitalet, så havde det stadig væk været virkelighed, at Kommunehospitalet skulle eksistere. Det var en politisk beslutning, der ændrede det.

Det vil også være en politisk beslutning, der indplacerer geriatrien på Rigshospitalet, hvis man lader være med at lade sig opholde af Socialdemokratiets og Peter Martinussens forskellige former for at få det placeret et andet sted og så komme og sige: Desværre, desværre, det går egentlig ganske udmærket, desværre, og nu er der i øvrigt ikke plads, og alle de andre tusindvis af undskyldninger, der vil komme, det kan jeg godt garantere jer for, fra Socialdemokratiets side.

Vil man denne sag godt, så står man fast på mit forslag og stemmer det igennem i aften. Hvis man vil have sat fart i det, så stemmer man for mit ændringsforslag. Så kan jeg garantere jer for, at så skal I bare se, hvor Peter Martinussen og Erik Juhl i HS-direktionen får travlt, for de vil ikke risikere, at man i længere tid bevarer geriatrien ovre på Kommunehospitalet.

Borgmester **H. Thustrup Hansen**: Jeg må sige, at det ikke var min mening at afspore debatten på nogen måde. Men jeg anerkender i øvrigt Bente Møllers analyse og standpunkt.

Jeg synes dog stadig væk, at det værste, man kan pålægge en politiker, hvis opgave og livsindhold er at præsentere holdninger, er: Nu skal du gå ud og slås og kæmpe for det modsatte af, hvad du mener.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Peter Skaarup (O): Lige til det sidste, at man bliver pålagt at slås og kæmpe for det modsatte af, hvad man mener, så synes jeg ikke ligefrem, at de repræsentanter, vi f.eks. pålagde at bevare Københavns Kommunehospital, i særlig stort omfang sloges for, at det skulle ske.

Der var nogle enkelte, der gik ind for det i forvejen, der gjorde det, men der var ikke mange af dem, der blev pålagt at gøre det, som måske ikke gjorde det til at starte med, som kæmpede og sloges for at bevare det hospital. Men det er så, hvad det er, det er ikke det, vi diskuterer her i aften.

Det, som jeg afslutningsvis vil sige – det er sidste runde det her – er, at jeg synes godt på en eller anden måde, at Peter Martinussen kunne give nogle garantier for, at hvis vi stemmer for at lave en geriatrisk afdeling på Bispebjerg Hospital, så kan vi være sikre på, at den afdeling i givet fald vil honorere de krav, som man stiller til en sådan afdeling.

Hvis ikke de garantier gives heroppe fra talerstolen, så tror jeg, jeg vil have meget svært ved, og i hvert fald mit parti, Dansk Folkeparti, vil have meget svært ved at stemme for den kortsigtede løsning, der bliver anvist fra borgmesterens side.

Så derfor kunne jeg godt ønske mig, at borgmesteren ville komme herop og sige, hvilke vilkår er det så, vi tilbyder de mennesker, og hvilke garantier man kan give for, at det er en ordentlig behandling, de pågældende får.

Det er, hvad det er, og det håber jeg, at der kan komme et svar på. Hvis ikke der kan komme et svar på det, så har vi ikke noget andet valg, i hvert fald i Dansk Folkeparti, og jeg håber også blandt alle forslagsstillerne, end at stemme imod det pågældende forslag. Så synes jeg, Peter Martinussen efterfølgende skal komme med, hvad det er, han kan tilbyde, og så kan vi tage stilling til det på næste møde og måske vedtage forslaget der, hvis han ikke ser sig i stand til det i aften.

Men generelt synes jeg da, vi skal sige, at det har været glædeligt at konstatere, at det faktisk ser ud, som om alle partier slutter op bag ved det forslag, som de 6 partier har

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

fremSAT, nemlig at flytte de geriatriske patienter, som i dag ser ud til at skulle henvises til Hvidovre Hospital, ud til Rigshospitalet, altså at vi får en geriatrisk afdeling på Rigshospitalet. Det har været ønsket i forslaget, og det ser ud til, at der kan komme, ikke her og nu, men på lidt længere sigt, og det er vi i hvert fald glade for.

Marie Jeppesen (Ø): Vores ordfører glemte lige at sige, at vi ikke kan støtte op om Lars Hutters' ændringsforslag om, at Rigshospitalets 60 geriatriske senge skal forblive på Kommunehospitalet, indtil der er skaffet plads på Riget, fordi der er trukket rigelige vekslere på Kommunehospitalets personale, så vi kan ikke bede dem om at blive på ubestemt tid i et halvtomt hospital. Det synes vi simpelt hen er for ondt.

---

3) 555/98

Lars Hutters (L): For et år siden blev denne Borgerrepræsentation valgt af københavnerne. For et år siden havde de sammensat et flertal her i Borgerrepræsentationen, som ville bevare Kommunehospitalet.

Som vi tidligere i dag har beskæftiget os med, så lykkedes det Socialdemokratiet at forvandle det politiske mandat, københavnerne havde givet Borgerrepræsentationen til at bevare Kommunehospitalet, til sammen med den socialdemokratiske sundhedsminister at få lukket Kommunehospitalet. Bekræftelsen på selve lukningen af Kommunehospitalet skete med vedtagelsen af HS' budget.

Vi har også været inde på, at de politiske argumenter for at få lukket Kommunehospitalet var store løfter til befolkningen og som argumenter, at den behandling og optræning, som i dag foregår på Kommunehospitalet, skulle være mindst lige så god på de andre hospitaler, når man lukkede Kommunehospitalet og udflyttede de

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

forskellige senge.

Dårligt nok er HS-budgettet vedtaget, og blækket på den underskrift, man har skrevet under på på det pågældende HS-budget, er tørt, før man kommer nu og meddeler, at så skal det hele i øvrigt laves om. Store besparelser er blevet bebudet.

Jeg har haft den ubehagelige fornøjelse, og det ved jeg i øvrigt, at flere af medlemmerne af HS' bestyrelse også har haft, at modtage forslagene fra HS' hospitaler om, hvordan og hvorledes man skal opnå 50 mill. kr.s besparelser.

Det er ganske vist meget snedigt sat sammen, hvordan og hvorledes man kan opnå de der besparelser på de forskellige hospitaler. Men skræller man al form for lyrik af, hvad der er kommet fra HS-hospitalerne, så står det klart og tydeligt, at ud af de 50 mill. kr., der skal spares, vil de 40 mill. kr. spares på de udflyttende funktioner fra Kommunehospitalet.

Kommunehospitalets personale har i dag holdt personalemøde, og jeg ved, at det ligger omdelt på jeres pladser, hvad der er blevet sagt. Kommunehospitalets personale har i dag anmeldt HS-direktionen til Arbejdstilsynet for psykisk terror.

I det ligger der, at de nu igennem 3½ år trofast har passet Kommunehospitalet ud fra, at de i det mindste troede på det tidspunkt, at hvis man ville lukke Kommunehospitalet, så ville man videreføre det til gavn for de ældre og for andre syge, der har behov for genoptræning, ude på de andre hospitaler.

Men nu viser det sig, at den ene fyringsrunde efter den anden skal gennemføres, samtidig med at stort set de senge, der bliver lukket, bliver lukket i forbindelse med de funktioner, der bliver flyttet ud. Jeg har ladet omdele i øvrigt de beregninger, som vores hospitalsdirektion har foretaget, og det er virkelig massive sengereduktioner, der foregår.

På Kommunehospitalet og vi, der er inde i det her, stiller os det spørgsmål: Når man lukker Kommunehospitalet, vil man så bagefter lukke de pågældende specialer? ... (*Uro i salen*). Er det muligt at kunne ...

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Det er Lars Hutters, der har ordet, og det burde ikke være sådan, at Lars Hutters føler sig forstyrret af det, der i øvrigt foregår i salen.

Lars Hutters (L): Jeg synes i øvrigt, at det er en højst mærkværdig procedure, der er blevet anvendt, at man gennemfører en politisk diskussion om et HS-budget, og så kommer man en måned efter og ændrer det.

Kan det virkelig være rigtigt, at det er sådan, folkestyret skal fungere? Er der ikke et eller andet, der er gået galt, er der informationer, som ikke har været forelagt Borgerrepræsentationen og Økonomiudvalget, som har forberedt det? Hvis det er tilfældet, mener jeg, at så må Borgerrepræsentationen også gøre et ansvar gældende. Er der virkelig væsentlige oplysninger, som ikke er kommet frem, så det nu nødvendiggør, at man skal lave nogle omprioriteringer?

Som jeg tidligere har været inde på, skyldes det egentlig, at der har ligget en plan, hvor først Kommunchospitalet skal nedlægges og dernæst specialer som behandling og genoptræning af ældre.

Hvis man gennemfører det, der er lagt op til, så mener jeg i øvrigt, at man har frataget Borgerrepræsentationen det politiske ansvar, hele den måde og det ansvar, som Borgerrepræsentationen har i forbindelse med HS' budget.

Hvis man gennemfører det, som det ligger nu, så vil jeg henvende mig til Indenrigsministeriet, fordi så mener jeg, at man har grebet ind over for Borgerrepræsentationen.

Jeg mener, at det, der skal gøres, er, at man, og det burde være enstemmigt her fra Borgerrepræsentationens partier, massivt stemmer imod i HS' bestyrelsesmøde den 3. december på alle de punkter, hvor den vil forringe det, som vi faktisk besluttede med vedtagelsen af HS' budget for 5 uger siden. Det mener jeg er det eneste anstændige. Alt andet vil være forkert.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Hvis HS-direktionen har problemer med deres budget, så må de lægge det frem, og så må vi have en regelret ny budgetbehandling her og overveje, om der eventuelt skal gives nye bevillinger, eller at der bliver en politisk omprioritering. Men det er politikerne, der foretager det, og ikke embedsmændene i HS' direktion.

Bente Møller (Ø): Jeg vil ikke i denne forbindelse skyde på HS' direktion. HS' direktion gør det, som de forenede Kramerpartier bag budgetforliget herinde har bedt dem om.

Da HS' budget var til behandling her, så havde forligspartierne godkendt det budgetudspil, der var fra direktionen. Derudover havde de godkendt nogle punkter fra direktionens ønskeliste.

Men så havde de også skrevet noget lyrik, som de ikke havde finansieret på nogen måde, bl.a. at der skulle skaffes penge til nye behandlingsformer og ny medicin og til løsning af år 2000-problematikken. Det er det, alle, der går op i teknologi, bruger så meget tid på. HS-direktionen gør sådan set ikke andet end at de siger: Jamen så må vi jo se, om vi kan finde de penge. Jeg tror ikke, det er nogen opgave, de hygger sig med.

Jeg har ikke endnu, på trods af at jeg i modsætning til Lars Hutters sidder i bestyrelsen, modtaget de forslag til besparelser, de enkelte hospitalsdirektioner har meldt ind. Men jeg havde fornøjelsen, eller hvad det nu var, at se bl.a. sundhedsborgmesteren i TV/Lorry i går. Der var det tydeligt, at noget af det, man ville skære på, var psykiatrien, på trods af at alle politiske signaler jo har gået på, at psykiatrien skal styrkes.

Jeg vil lige minde om, at selve det vedtagne HS-budget havde indregnet de besparelser, demografien kunne trække, altså det, man kunne henhøre til, at der bliver færre ældre eller færre af den ene eller den anden slags.

Der var lagt op til, at indlæggelsestiden og genoptræningstiden for ortopædkirurgiske patienter skulle halveres, og så lyder det jo flot, når man i sidste runde kan høre Martin Geertsen sige, at flertallet bag budgetforliget havde besluttet en styrkelse

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

af hjemmeplejen. Altså når de her patienter ikke længere kan få deres pleje på sygehusene, så skal de jo have den af den kommunale hjemmepleje, og det vil jo i sidste instans betyde en forringelse, fordi det i vid udstrækning vil være patienter, der midlertidigt er det, man kalder hårdt krævende plejepatienter i hjemmeplejen.

Vi kan ikke støtte forslaget ordret, som det ligger, fra Lars Hutters og Peter Skaarup, og det er ikke, fordi vi er for besparelser. Det er, fordi vi ikke vil sige, at der ikke må spares på geriatrien, hvis det omvendt betyder, at så må man godt lukke børneafdelingerne og skadestuen på Rigshospitalet og forringe psykiatrien og alt det andet. Vi vil simpelt hen ikke tage ansvaret for de der prioriteringer.

Så derfor har jeg omdelt et *ændringsforslag* til jer, hvor ordet »ældre« udgår i første linje, og hele den sidste linje udgår, sådan at det bliver en generel afstandtagen fra de her besparelser. Og for så at løse problemet med, at finansieringen jo skal kunne findes et eller andet sted, kom jeg til at tænke på bagefter, og nu fik Lars Hutters jo ikke lov til at få sit forslag på dagsordenen, har jeg udvidet ændringsforslaget med en sætning, der hedder, »der berører direkte patientrettede aktiviteter«. Det vil sige, at man må sådan set gerne finde de nødvendige besparelseskra­v nede i Bredgade, i domicilet, hvis man kan finde dem dér.

Så forslaget med de af Enhedslisten stillede ændringer kommer til at hedde:

»For at forhindre yderligere forringelser af befolkningens behandling og genoptræning på HS' hospitaler pålægger Borgerrepræsentationen ifølge retten til instruktionsbeføjelse medlemmerne af HS' bestyrelse at stemme imod nedskæringer på HS' budget, der berører direkte patientrettede aktiviteter.«

Marlene Krogh (F): Jeg synes, der mangler nogle etiske overvejelser om, hvordan man behandler personalet.

Jeg vil også sige, at jeg har som sagt heller ikke modtaget det materiale fra HS endnu. Jeg har kun hørt igennem pressen og igennem Lars Hutters og igennem medierne,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

hvad der er blevet sagt, at man netop ville skære på de geriatriske sengeafsnit, som bl.a. skal flytte ud.

Det kan SF ikke acceptere. Vi kan slet ikke acceptere, at man går ind og ødelægger mere eller mindre et personale. Man siger til et personale: Vi vil faktisk nedlægge jeres hospital, og vi vil gerne være med til, at I flytter ud, og at I får nogle andre afdelinger op at stå.

Så går der 3½ år, så siger man til dem: Nej, det vil vi for resten ikke alligevel – selv om vi har lovet dem, at de kunne få en anden ansættelse inden for kommunen. Nu skider vi på dem. Det synes jeg ikke, vi kan være bekendt, det synes jeg faktisk er direkte forfærdeligt og uansvarligt.

Men jeg synes også, det kan være svært at se med den tidligere beslutning her, hvordan og hvorledes man skal få en hel geriatrisk afdeling til at fungere, hvis dette personale nu vælger at finde andet arbejde.

Et eller andet sted er der problemer med HS' bestyrelses etik og moral, når vi snakker om at behandle personalet ordentligt og også om, hvordan vi får et ordentligt sygehusvæsen og en ordentlig ældrepolitik.

SF kan ikke tilslutte sig Enhedslistens forslag. Vi vil gerne være med til at se på, hvor man kan finde nogle besparelser. Vi mener ikke, at man kan udelukke nogle besparelser på forhånd. Det er klart, at vi vil tage stilling til hver enkelt sag, når det bliver fremlagt, men vi mener ikke, at man på den måde kan løse problemerne.

Derimod mener vi, man hellere skulle se på, om HS' bestyrelse ikke skulle tage en beslutning om at åbne for kassen, og det har vi jo ret til i bestyrelsen at vedtage: Jamen vi kan ikke acceptere de besparelser, som ligger. Så har vi egentlig talt ret til at åbne kassen og sige, at så må vi sende regningen til kommunen. Det vil SF gerne være med til at se på i det konkrete forslag.

Peter Skaarup (O): I Dansk Folkeparti synes vi, det er fint, at de myndigheder,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

man sætter til at forvalte tingene, prøver på at få økonomien til at hænge sammen.

De besparelsesforslag, vi ser nu, er så åbenbart forsøget fra HS' side på at få nogle ting til at hænge sammen, som man ikke tidligere helt har vurderet var så omkostningsfulde, som det er tilfældet.

Men det er lige så klart, at Dansk Folkeparti tager afstand fra, at man bliver ved med hele tiden at fokusere på den økonomi inden for sygehusvæsenet, som vi ser i øjeblikket. Fordi bliver man ved med kun at se på økonomien, og hver eneste gang man skal prioritere, så er det sygehusene, det går ud over, så glemmer man altså de mennesker, det her drejer sig om.

Vi må være opmærksomme på, at sygehuspolitikken først og fremmest skal dreje sig om de mennesker, der er syge og har behov for hjælp, og ikke, om man kan overholde nogle budgetter i tide og utide.

Derfor er det helt afgørende spørgsmål her: Skal vi acceptere, at man for det første helt hen over hovedet på Borgerrepræsentationen vælger at lave nogle besparelser, der bl.a. lukker en skadestue på Rigshospitalet, lukker afdelinger rundt omkring, eller skal vi sige stop, her vælger Borgerrepræsentationen trods alt at komme med en klar melding i HS, men også forlanger, at det er kommunerne, det vil sige Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune, der får lov til at tage stilling til det forslag, der eventuelt måtte komme ud af det kommende HS-møde her i december måned.

Vi synes ikke, det er rimeligt, at så vigtige beslutninger bliver truffet i et sådant udenomsparlamentarisk forum, som man kan sige, HS er. Der er tale om et forum, der er valgt indirekte. Det vil sige, at borgerne ikke har nogen som helst direkte indflydelse på den sygehuspolitik, der bliver ført her i området. Det bør de have, og derfor bør enhver beslutning af denne karakter, som lukker afdelinger, skadestuer osv., træffes af Borgerrepræsentationen og af Frederiksberg Kommunalbestyrelse hver for sig. Og ønsker et flertal ikke at acceptere de beslutninger, så skal man heller ikke kunne få lov til at gennemføre de her ting.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Birte Weiss, den tidligere sundhedsminister, har flere gange sagt, at det var en forudsætning for oprettelsen af HS, at de 3 parter, der var med, staten, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune, var enige om alle væsentlige beslutninger. Hvis Københavns Kommune siger: Vi vil altså ikke acceptere, at I lukker den skadestue, eller hvad det nu kunne være, vi ikke vil acceptere, så bør HS også rette sig efter det, så længe HS eksisterer.

Så udgangspunktet for det forslag, som Lars Hutters og Dansk Folkeparti har stillet, er, at vi for det første på det møde, der skal være i HS-bestyrelsen, ikke accepterer de nedskæringer, der er tale om her. For det andet, at det er bl.a. Borgerrepræsentationen, der får lov til at tage direkte stilling til forslag, som HS-direktionen måtte komme med.

For det tredje tror jeg også, jeg godt kan sige på vegne af Lars Hutters og mig, at vi skal til at se på, om det kun er økonomien, der skal dirigere sygehusene her i området, eller om vi for en gangs skyld skulle prøve at tage udgangspunkt i noget andet, nemlig de mennesker, det drejer sig om, tage udgangspunkt i de behov, der rent faktisk er blandt de mennesker, det drejer sig om.

Borgmester **Peter Martinussen**: Denne debat er jo, ikke overraskende, kommet til at handle om både det, som forslaget, når man læser det egentlig specifikt, går på, spørgsmålet, om det er rimeligt eller ej at inddrage kapaciteten på geriatri og reumatologi i de samlede overvejelser om, hvordan sygehusene i denne del af landet skal være bestykket, og naturligt nok den mere generelle budgetdebat foranlediget af de overvejelser, der pågår i HS, om, hvordan man kan dels omprioritere det budget, der er vedtaget for 1999, dels skabe luft til fornuftige investeringer i år 2000 og frem.

Nu er det jo blevet røbet, at jeg havde fornøjelsen bl.a. i TV/Lorry i går at kommentere denne situation, og jeg vil da gerne gentage herfra, hvad jeg sagde: Jeg synes ikke, det er nogen særlig rar situation at være i. Men der er vedtaget et budget i HS, som efter vores opfattelse indeholder ganske mange lyspunkter. Det var dejligt, at også et

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

bredt flertal her i forsamlingen stod bag rammerne for HS-budgettet. Det er ikke de partier, der har præget debatten på talerstolen fra starten af og til nu, og det er måske ikke så overraskende. Det er mere de partier, der på forhånd har valgt at stå udenfor, og det er jo et valg.

Men alle vidste godt, dengang HS-budgettet blev vedtaget, hvad der var penge til, og hvad der ikke var penge til. Blandt de ting, der ikke var penge til, vil jeg, uden at skulle remse hele registret op, blot nævne ibrugtagning af de nye behandlingsformer, ny medicin og andet, som er kendt, og som vil blive taget i brug i resten af landet fra 1999.

Og så som et element, der faktisk delvis først er kommet til efter budgetforhandlingerne også her i denne sal, at staten nu udsender efter min opfattelse rigtig gode, strammere retningslinjer for kortere ventetid f.eks. for kræftpatienter, noget jeg tror, alle medlemmer af forsamlingen her vil sige er rigtigt, og som vi selvfølgelig også bør kunne honorere i HS som i resten af landet.

Alt dette gør, at vi står i den noget besværlige og kedelige omprioriteringssituation, vi gør nu. Om den vil jeg kun sige her, at der ikke, som det vil være bekendt, er vedtaget nogen spareforslag endnu. Det er korrekt, at materialet fra hospitalerne er indkommet. Jeg har ikke selv på nuværende tidspunkt nogen færdig og endelig mening om de forslag, der er kommet.

Vi har i HS-bestyrelsen givet HS-direktionen en bunden opgave, kan man sige. Vi har sagt til dem: Hvad skal der til for at imødekomme kravene om nye behandlingsformer for, med den viden vi har nu, at kunne leve op til de kortere ventetider for kræftpatienter, for at sikre, at vores udstyr også fungerer, når år 2000 oprinder, osv., osv. Det er den opgave, der nu kommer svar på, hvordan man kan løse, og så er det op til os selvfølgelig at prioritere politisk, hvad man gerne vil. Så der er ikke vedtaget noget endnu.

Jeg skal sige til de medlemmer af HS-bestyrelsen, der har været heroppe og sige, at de ikke har modtaget materialet, jeg vil godt understrege, at det er sendt ud fra HS i går til hele bestyrelsen. Det kunne ikke sendes tidligere, for det blev først modtaget i går, og

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

det var ikke kl. 9 med morgenposten, det blev modtaget i HS i alle enkeltheder. Så sådan er det.

Så der er ikke forsøgt skjult noget. Det er i virkeligheden en meget, meget åben proces, hvad medierne jo også bærer præg af, og sådan skal det også være, synes jeg, især når man så kort tid efter en budgetvedtagelse er inde og skulle omprioritere. Der kan jeg for så vidt godt være enig med Lars Hutters i, at det i sig selv er en svær opgave og ikke særlig ønskværdig.

Jeg vil godt lige understrege omkring omprioriteringen og det langsigtede, at HS også – det er selvfølgelig ikke noget, hvor der bliver truffet endelige afgørelser nu – prøver at forberede sig til år 2000. Her tænker jeg ikke på det meget omtalte år 2000-problem på IT-området, men nok så meget år 2000 i forhold til de retningslinjer, vi indtil videre har, jeg ved godt, de kan ændre sig i alle retninger, for budgetlægningen for år 2000 og frem, således at vi ikke mere altid i HS kan stå og sige, at vi også ønsker os penge til apparatur, penge til uddannelse, kvalitetsudvikling m.v., men faktisk forsøger at skabe luft til det inden for vores budgetter.

Også det er en svær opgave, og da pengene ikke vokser på træerne, så må de findes andre steder. Det er ikke nemt, skal jeg hilse og sige, men jeg tror, at nogle skal påtage sig opgaven, og det er vi så nogle, der gør.

Til sidst, og nu blev det meget det generelle, vil jeg blot sige, at når man specifikt taler om besparelser og kapacitetsreduktioner på geriatri og reumatologi, så er det, som jeg var inde på i den tidligere sag, noget, der allerede ligger i det vedtagne budget for 1999. Det ved både de, der har stemt for, og de, der har stemt imod.

Og at påstå, at man skulle frede dette område, og at det aldrig nogen sinde måtte blive genstand for overvejelser, synes jeg er en utrolig statisk og forkert opfattelse af virkeligheden. Lad mig bare lynhurtigt nævne 3 argumenter for, at også dette naturligvis på en ordentlig og anstændig måde bør indgå i de samlede overvejelser.

Enhver analyse af sengeforbruget – vi diskuterer jo også sengeforbrug og sygehusudgifter i denne del af landet og hører ofte, at vi ligger højt, det er jo en del af

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

paradokset i debatten – viser, at vi har et merforbrug af senge, især på de områder, vi her taler om, geriatri og reumatologi.

For det andet har vi skiftet signaler i ældrepolitikken i København, lavet en aftale med HS om hjemtagning af færdigbehandlede patienter. Den må naturligvis munde ud i kapacitetsreduktioner.

For det tredje – så skal jeg gøre mig hurtigt færdig – bliver der altså også færre ældre i Københavns Kommune i de kommende år. Det ligger i hele den demografiske omstilling, at det selvfølgelig også smitter af på det område. Alt andet ville være mærkværdigt.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Så er det Lars Hutters, og på grund af et merforbrug i 1. runde på 1½ minut foretager vi en kompenserende besparelse her i 2. runde, så Lars Hutters har 3½ minut.

Lars Hutters (L): Baggrunden for drøftelserne i aften er jo, at på sidste HS-bestyrelsesmøde blev det meldt ud, at man ville foretage disse drastiske nedskæringer på det kommende HS-bestyrelsesmøde den 2. december.

Jeg beklager, at ikke engang HS' bestyrelsesmedlemmer og slet ikke medlemmerne af Borgerrepræsentationen overhovedet er i besiddelse af det materiale, der ligger til grund for denne diskussion. Det viser simpelt hen, hvor fuldstændig forkert og udemokratisk grundlaget for den stillingtagen, Borgerrepræsentationen skal tage, er.

Det mest hensigtsmæssige ville jo have været, at når HS-direktionen havde overvejet det her og var kommet med nogle forslag, så afholdt Borgerrepræsentationen et møde, havde materialet og havde drøftet det igennem.

Jeg vil egentlig opfordre Borgerrepræsentationens HS-bestyrelsesmedlemmer til fremover at være opmærksomme på det, således at Borgerrepræsentationen, sådan som det egentlig er forudsat, har mulighed for at tage stilling til så vigtige ændringer i HS.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Må jeg dernæst sige, at Peter Martinussen, som jo udmærket godt vidste, at denne fantastiske, drastiske ændring og omprioritering var på vej, ikke underrettede Økonomiudvalget i tide, således at vi kunne have haft muligheden for at ændre på HS-budgettet. Jeg mener, Peter Martinussen har gjort sig skyldig i enorm politisk uansvarlighed ved ikke at sætte Økonomiudvalget ind i det.

Nu talte borgmester Thustrup Hansen under det tidligere dagsordenspunkt om, at man måske burde overveje at udskifte de pågældende medlemmer, hvis ikke der bliver handlet på en politisk ansvarlig måde.

Hvis Borgerrepræsentationen oplever i det efterfølgende forløb på grund af den politiske fejl, som alene hviler på formanden for HS, Peter Martinussen, så vil jeg godt sige med det samme, at så vil jeg på foranledning af borgmester Thustrup Hansen stille et mistillidsforslag her i Borgerrepræsentationen, hvor jeg beder Borgerrepræsentationen om at trække Peter Martinussen tilbage fra HS' bestyrelse.

Dette er ikke bare noget, der drejer sig om herinde i Borgerrepræsentationen. Det er tusindvis af mennesker, der er skyld i den politiske ansvarlighed, som Peter Martinussen har gjort gældende.

Jeg synes, det rigtige havde været, at vi enten havde haft en fornuftig drøftelse i forbindelse med HS' budget, eller hvis, såfremt, ifald der var noget, der var gået galt, at Peter Martinussen var kommet her, havde lagt frem, hvordan og hvorledes denne situation skulle klares, havde lagt alting åbent frem, alle oplysninger og sagligt fået det belyst, og så havde vi taget drøftelsen.

Vi er i øjeblikket vidne til en helt fantastisk politisk uansvarlighed fra Peter Martinussens side. Jeg håber, at det, der sker ude omkring i befolkningen og i offentligheden, gør, at Peter Martinussen alligevel redder det her i land og gør det på en sådan måde, så vi kan være det bekendt i Borgerrepræsentationen.

Jeg er helt enig med Enhedslistens Bente Møller, og vi vil stemme for det. Det, der drejer sig om, hvis der endelig skal være en omprioritering, at der kan være nedskæringer, der ikke går ud over patienterne, er, at det er HS-administrationen, som

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

jeg har stillet forslag om, men ikke fik lov til at få behandlet i aften, der kommer til at bære de 50 mill. kr.

Det er jo fuldstændig elendigt af den HS-direktion at komme med det her. Den fortjener ikke andet end at blive nedlagt.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der var en beskeden overskridelse, som i en eventuel 3. runde vil blive fratrukket Lars Hutters' taletid.

Bente Møller (Ø): Jeg har et spørgsmål til Peter Martinussen. Jeg kunne godt tænke mig at få at vide, hvorfor det er mere statisk eventuelt at gå ind for, at der ikke må ske nedskæringer på geriatrien. Jeg vil sige, at det har Enhedslisten aldrig udtalt. Vi har altid udtalt, at behovet skal modsvares. Men hvorfor er det mere statisk at ønske at frede geriatrien, end det er at frede fødeafdelingen på Frederiksberg Hospital og Amager Hospital?

---

4) 546/98

A. Benhaddou (D): Vedrørende forslaget, som det er lagt frem, er det ikke sådan, så vi kan sidde her i dag og tage en egentlig beslutning om, hvordan en sådan ordning skal fungere.

Derfor er jeg indforstået med her fra starten af, at forslaget bliver sendt til behandling i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget med udtalelse fra Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Årsagen til, at jeg kommer med sådan et forslag, er simpelt hen det vigtigste af det hele, nemlig at jeg synes, at vi som københavnske politikere skal diskutere det problem,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

som vi alle sammen, det er jeg helt sikker på, har hørt rundt omkring ... (*Uro i salen*).
Altså jeg kan efterhånden ikke høre mig selv ...

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der er et lidt højt støjniveau, efter at salen er blevet næsten fuldtallig. Man bedes overvære forhandlingerne i ro.

A. Benhaddou (D): Jeg er sikker på, at vi alle sammen har oplevet en eller andet meddelelse fra en eller anden nabo om, at han har fundet ud af, at naboen har ligget død i over 3 uger eller 4 uger, og så har man sagt: Gud nej, hvor er det uhyggeligt, og så er den sag slut. Så hører man igen 4 måneder senere det samme budskab, men der er ingen, der gør noget ved det problem.

Jeg synes ikke, at vi i vores velfærdssamfund kan være bekendt at overse et sådant problem. Derfor har jeg fremlagt dette forslag til i det mindste diskussion i udvalget, og så om vi eventuelt kan få løst dette problem.

Det er sådan, at medierne i dag ikke engang omtaler de ensomme, der har ligget i deres hjem og rådnet op i 3 eller 4 uger. Næh, nu omtaler man kun dem, der har ligget i 2 måneder og rådnet.

Det er en enorm sag, at folk har ligget i 4 eller 3 uger i deres hjem og rådnet op. Det er virkelig et problem, og derfor synes jeg, at vi politikere her i Københavns Borgerrepræsentation simpelt hen skal gøre noget ved det, og det har vores borgere krav på.

Løsningen er ikke at gå ud og sige, at vi gør noget for de ensomme. Det er ikke det, der lægges op til med dette forslag. Der er også mange ensomme, som selv frivilligt har valgt at leve en ensom tilværelse. Vi skal bare give dem mulighed for, at der altid er en eller anden form for kontrol med, at de er til i dette samfund. Det er det, der er meningen med dette forslag.

Hvordan denne ordning skal fungere, håber jeg, vi kan få en saglig og positiv

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

diskussion om i udvalget.

Jeg vil bare slutte af med, at jeg ved godt, at der findes mange frivillige organisationer, der tager sig af sådan nogle ting og sager. Men jeg mener stadig, at så længe vi ved, at der ligger folk rundt omkring i deres lejligheder og rådner op, så gør vi altså ikke nok ved det problem, og så kan vi altså ikke få løst problemet alene med de frivillige organisationer. Derfor skal vi kommunalt gå ind og se, hvad vi kan gøre for at løse dette problem.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg kan sige allerede nu, at der er flere, der har begæret ordet, men jeg vil foreslå ved forhandlingernes afslutning, også i overensstemmelse med den forståelse, der har været på gruppeformandsmødet, at sagen bliver henvist til Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget med høring af Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Bente Møller (Ø): Jeg har ikke noget imod, at sagen bliver henvist til udvalget. Det kunne være, udvalget kunne komme på nogle andre løsningsforslag end en telefonordning, man kan blive visiteret til.

Der er ganske mange telefonnumre, man kan benytte, hvis man kommer i en sådan situation, at man kan finde ud af bede om hjælp i en telefon. Der er de kommunale, Den Sociale Døgnvagt, der er Døgnkontakten for de Unge, der er en række private organisationer, der driver et frivilligt socialt arbejde, der har telefoner, man kan ringe til, Nicolaitjenesten, Mariatjenesten, Børnetelefonen, Livslinien, Ung på Linje, og jeg kunne blive ved.

Alligevel ser vi indimellem, at der er nogle, der kommer til at dø, uden at der er nogen, der opdager det. Det siger måske i virkeligheden mere om, hvor svage netværkene er for mange københavnere.

Vi tror i Enhedslisten, at hvis der skal findes en reel løsning på dette, eller hvis

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

man skal se, om man kan finde en løsning, for det er ikke sikkert, det er et problem, vi altid kan løse, så kunne det være, man skulle fokusere på noget andet end en telefonlinje. Er det vores hjemmehjælp, der er for dårlig? Er det, fordi vi ikke har nok fritids- og klubtilbud til dem, der ikke selv finder ud af at opsøge det? Hvad er det for nogle, der bliver ramt af det her?

Der har været gode erfaringer med det projekt for selvmordstruede, der er, hvor man faktisk ikke bare kan ringe på en telefon, men man kan også få lov til at komme ind og være et sted, hvis man har brug for det. Altså er det nogle andre ting, der skal til?

Jeg vil sige vedrørende en telefonordning, hvor man måske oven i købet skulle visiteres af egen læge eller af en sagsbehandler, at jeg vil håbe, at de udvalg, der skal kigge på sagen, også tænker på, om de mennesker, der havner i den her ulykkelige situation, overhovedet ville kunne forudse: Sådant et behov får jeg nok, så nu skal jeg henvende mig et sted for at blive visiteret.

Vi synes, intentionerne i Benhaddous forslag er gode, men vi synes, det er et fuldstændig ubrugeligt forslag, når man kigger på, hvordan det praktisk skal løse problemerne.

Martin Geertsen (V): Vi har da også brugt tid på at diskutere forslaget i Venstres Gruppe, i en positiv ånd, skal det siges.

Fordi vi er selvfølgelig enige i mange af de intentioner, der ligger bag ved dette forslag. Vi er da tilhængere af, at hvis man via forebyggende arbejde og krisehjælp a la det, der ligger i dette forslag, kan løse problemerne, så er det næsten lige meget, hvad Benhaddou ville komme op med fra godteposen, så ville Venstre selvfølgelig se meget positivt på det.

Men vi er altså også i lighed med Bente Møller fra Enhedslisten i tvivl om, hvorvidt det behov, som Benhaddou her beskriver, i virkeligheden er et reelt behov. Vi finder nok umiddelbart, at der i forvejen findes talrige former for akuttelefoner og

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

lignende, hvor mennesker med forskellige, et bredt spektrum af former for problemer, har mulighed for at henvende sig, har mulighed for at ringe til. Nogle af de her er private, og andre af dem er knap så private. Men det er i og for sig ligegyldigt for sammenhængen, for vi finder nok, at der i forvejen er et pænt udbud af krisetelefoner, af akuttelefoner.

Så er vi også en smule bekymrede for finansieringen af denne ordning – sådan er alle gode Venstremænd, de er jo bekymrede for finansieringen, uanset hvad der bliver foreslået – så jeg kunne godt tænke mig at høre et par bemærkninger fra Benhaddou om selve finansieringen af denne krisetelefon.

Men når alt det her er sagt, så vil vi gerne gå positivt ind i spørgsmålet og gå området efter i sømmene for at finde ud af, om behovet er reelt, og i særdeleshed, hvilke områder, hvilke persongrupper der eventuelt har et reelt behov, og hvor det vil være muligt at sætte ind i forhold til en akut telefon, en krisetelefon.

Men jeg kunne i virkeligheden godt tænke mig at høre Benhaddous bud på en finansieringsmodel.

Og så skal jeg sige, at Venstre selvfølgelig støtter den udvalghenvvisning, der er foreslået.

Peter Skaarup (O): Dansk Folkeparti synes egentlig, at forslaget fra Benhaddou er udmærket.

Der er selvfølgelig andre ting, man kunne gøre for at hjælpe på de her forhold. Der er bl.a. den lov om hjemmebesøg, som vi også mener er vigtig at tage med i betragtningerne. Den fungerer, så vidt jeg er orienteret, udmærket i Københavns Kommune, som det ser ud lige nu. Men det er klart, at man under udvalgsbehandlingen godt kan diskutere, om en sådan ordning burde udvides, så man ikke bare en gang hvert halve år kommer på besøg hos den ældre, men at man måske lidt oftere sørger for, at der bliver ringet til personer, der er meget ensomme og ikke har ret meget familie.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Vi oplevede jo en grim sag ude i Nørrebro Vænge her for et års tid siden, hvor det viste sig, at der var en ældre, der havde ligget i et stykke tid og altså var gået bort i sin lejlighed, uden at der var nogen, der havde opdaget det.

Det er klart, at sådan nogle tilfælde skulle vi meget nødig have mange af, og derfor synes vi, at det er et rigtigt forslag, Benhaddou er kommet med. Men vi håber som sagt, at det kan udbygges, så man også i kommunalt regi måske kan lave nogle ringeordninger fra nogle af de lokale kontorers side, så man når nogle af dem, der ikke selv opsøger en sådan linje. Det er klart, at man selv skal opsøge det her, som CD forestiller sig, og det er desværre ikke alle, der er i stand til det eller tænker på det.

A. Benhaddou (D): Bente Møller sagde, at forslaget er værdiløst. Jeg synes, jeg har oplevet en positiv stemning om dette forslag, så jeg mener bestemt ikke, at det har været værdiløst. Alene det, at vi for første gang her i Borgerrepræsentationen snakker om noget så ømtåleligt som ensomheden og begynder at diskutere den, synes jeg i sig selv er ret positivt. Så jeg er fuldstændig uenig med hensyn til det.

Med hensyn til visiteringen er jeg ked af, at det er blevet formuleret lidt anderledes, end jeg havde tænkt mig. Det skal selvfølgelig være på frivillig basis. Det skal ikke være sådan, at en sagsbehandler skal gå ind og tilmelde en til en sådan ordning. Det er sådan, at man kan blive rådet til en sådan ordning, til en sådan løsning.

Jeg kan ikke sidde her og sige, at sådan og sådan skal den være. Derfor er det helt vildt forkert at sige, at det er de enkelte svage grupper af mennesker, som skal tilslutte sig en sådan ordning. Det behøver man egentlig ikke at være. Jeg siger igen og igen, at der er altså også mange mennesker i dette samfund, som har valgt at leve ensomt og alene på frivillig basis, men som alligevel ønsker, at der på et eller andet tidspunkt holdes øje med, at de fungerer i det her samfund.

Martin Geertsen efterlyste et finansieringsforslag. Man kunne tage eksempelvis vores indlæsning af telefonregninger, den er da ret billig. Der kunne man f.eks. også

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

blive tilsluttet over trykknaptелефон. Det behøver ikke at blive en dyr løsning. Det er ikke en løsning, hvor jeg sidder og siger, at sådan og sådan skal det være. Der er mange muligheder, og vi kan vælge den nemmeste, den bedste og den billigste løsning. Det er op til udvalget at behandle det, når det senere kommer til udvalget.

Med hensyn til Bente Møller og de her forskellige frivillige organisationer, f.eks. Den Sociale Døgnvagt og Mariatjenesten, er jeg enig med jer i, at der er sådan nogle ordninger, det er vi alle sammen enige om, og det er et meget flot stykke arbejde, de yder. Problemet er bare, at når vi stadig har så mange, der ligger og rådner op i deres lejligheder, jamen så løser vi ikke alle problemer.

Derfor skal vi ved denne udvalgsbehandling prøve på at se, hvad vi som politikere kan finde ud af af løsning på at få ryddet op på det område. Det er ikke sikkert, at vi klarer alt, men bare vi klarer nogle af tilfældene, så er det altså rart. Også for naboerne, for det er altså en psykisk ubehagelig oplevelse at komme ud for at høre, at ens nabo har ligget i en lejlighed ved siden af og rådnet op i 3 uger.

Hellen Hedemann (F): Det er jo sådan et forslag, som man kan sige, at der i princippet da ikke er nogen, der kan have så meget imod.

Nu har Benhaddou jo også sagt, at det her med visiteringen ikke er helt udformet, som han gerne ville have det. Så kan jeg jo så glæde mig til at høre i udvalget, hvad det er, Benhaddou gerne vil have, fordi det synes jeg også var lidt specielt formuleret, hvis jeg kan sige det sådan.

Det, der egentlig får mig herop, er sådan mere, at jeg synes, det er morsomt, at borgmesteren for Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget ikke har været heroppe og bebrejde Benhaddou, at han ikke er kommet direkte til hende. De sidder jo da i hvert fald i samme udvalg. Jeg tænker på borgmesterens hidsige fremfærd for 14 dage siden over for en anden vis forespørger, men der er jo forskel på folk.

Så er jeg spændt på at høre i udvalget, når vi skal diskutere det her, hvad det vil

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

koste, for man må da håbe, at det er gratis, at det ikke koster penge i forhold til budgetpartnerne. Så det vil jeg glæde mig til.

Martin Geertsen (V): Nu har jeg jo i dagspressen kunnet læse, at CD's repræsentant her i Borgerrepræsentationen er møgsur over ikke at blive nævnt, når repræsentanter for Venstres Gruppe skriver indlæg om budgetforliget.

Jeg vil gerne have lov til under denne sag at sige undskyld til Benhaddou og så indrømme, at Benhaddou faktisk er med i budgetforliget. Det er derfor, jeg nu spørger. Det kan godt være, vi kan lave en rigtig god løsning og en rigtig billig løsning. Vi kan lave den billigste løsning. Men jeg mangler stadig svar på, hvad det er for en finansieringsmodel, Benhaddou ligger inde med. Hvor er det, Benhaddou vil hente pengene til det her forsøg, til de her akuttelefoner?

Borgmester Winnie Larsen-Jensen: Nu kunne jeg godt sige noget surt til Hellen Hedemann; det tror jeg, hun gerne ville have. Men det vil jeg slet ikke gøre. Jeg vil bare belære hende om, at der er forskel på forslag til beslutning og en forespørgsel, hvor man beder om forvaltningens faktiske handlinger.

(Kort bemærkning).

A. Benhaddou (D): Altså stadig, hvis jeg, hver gang Venstre kom med et eller andet udgiftskrævende forslag eller en eller anden idé, skulle sige til dem: Skaf et eller andet beløb for at få dækning for det, så ville vi jo ikke have andet at bestille.

Når dette forslag kommer til udvalgsbehandling, så får vi sikkert nogle ideer om, hvor pengene skal hentes fra. Vi giver i hvert fald også nogle penge, som vi har oplevet forleden dag, inden for § 105-området til frivillige organisationer. Man kunne også forestille sig, at der bliver givet en lille sjat penge derfra.

Som sagt behøver det ikke at blive en dyr ordning. Hvis det er en telefonordning

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

med trykknapsystem, så er det ikke en dyr ordning. Det har vi inden for Københavns Belysningsvæsen, så vidt jeg ved.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der er basis for videre drøftelser af det her. Derfor er det meget fornuftigt, at sagen nu, og det forstår jeg, der er stemning for, sendes til Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget med høring af Sundheds- og Omsorgsudvalget.

---

5) 537/98

---

6) 547/98

Manja Sand (A): Dette forslag handler om endelig vedtagelse af tillæg nr. 2 til lokalplanen for Holmen. Det omfatter Dokøen og Arsenaløen på Holmen. Vi har været nødsaget til at ændre det oprindelige lokalplanforslag, fordi der i høringsperioden indkom veto fra Miljø- og Energiministeriet, som gik ud på, at man ønskede at bevare de 2 kraner, der ligger på Dokøen.

Det er ensbetydende med, at den del af lokalplanforslaget ikke kan gennemføres, som det oprindeligt var planlagt. Derfor tages den del af lokalplanforslaget ud, fordi man så bliver nødt til at udarbejde et nyt lokalplanforslag, som tager hensyn til de ting, man har bedt om fra Miljø- og Energiministeriet.

Men vi er selvfølgelig interesserede i fortsat at få lavet et lokalplanforslag for Dokøen, som det oprindeligt var tanken. Tanken er nemlig, at hvis ikke vi kan få lov til at

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

fjerne den nordligste af de 2 kraner, som nu er krævet fredet af Miljø- og Energiministeriet, så kan vi ikke gennemføre det, vi ønsker, nemlig at genetablere kanalen, således at Dokøen bliver en ø, som den oprindelig var.

Men da vi stadig væk ønsker, at Arsenaløen skal bebygges, så mener vi, at vi skal vedtage de ændringer, der ligger i forslaget, således at vi kan komme videre med Arsenaløen.

Samtidig ligger der det i det, at Bygge- og Teknikforvaltningen bemyndiges til at påklage afgørelsen fra Miljø- og Energiministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, således at vi kan arbejde videre med vores oprindelige plan. Det går ud på, at vi mener, at vi gerne vil tilslutte os, at vi bevarer den sydligste af kranerne plus graven, men den nordligste af kranerne vil vi gerne have lov til at rive ned, således at vi kan bygge ordentligt ude på området.

Derfor tilslutter vi os i Socialdemokratiet naturligvis de 2 indstillinger, der ligger her.

Mikkel Warming (Ø): Jeg skal ikke gøre det langt, bare konstatere, at det jo er et småfornærmet flertal i Bygge- og Teknikudvalget, der sender denne klage af sted.

Egentlig kan jeg bare henholde mig til det skriftlige mindretal, at vi mener sammen med SF, at det burde være muligt at finde en løsning, hvor man flyttede fæstet for den nordlige kran, således at man kunne opnå det, vi alle sammen gerne vil, nemlig at nedbryde dæmningen og genskabe gennemsejlingen til kanalen.

Så bare den generelle kommentar, at hvis der var en lille smule mere lydhørhed over for fredningsbestræbelser, over for bevarelse af kulturhistoriske industri- osv. minder i byen fra det politiske flertals og forvaltningens side, så kunne det være, vi i fremtiden kunne undgå alt for mange af de her sager, hvor et politisk flertal og forvaltningen er på kollisionskurs med Skov- og Naturstyrelsen. Blot dette hjertesuk.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

7) 548/98

Manja Sand (A): Denne sag er et skoleeksempel på, hvordan man ikke skal opføre sig, især ikke hvis man er en stor og kendt forretning, der ikke ønsker at blive negativt omtalt i den offentlige debat.

Sagen handler om en banal gårdsanering og så Netto. Denne sag ville aldrig have udviklet sig til det, den har, hvis Netto havde sørget for en ordentlig kontakt til beboerne i området og havde fundet frem til en løsning sammen med beboerne. Netto er nemlig i forvejen en torn i øjet på beboerne i området, fordi de har sat hegn op i gården, de har anlagt ramper, alt sammen uden tilladelse. Trods utallige påtaler fra Bygge- og Teknikforvaltningen er forholdene ikke blevet ændret, og den slags giver utilfredse beboere og naboer.

Da så gårdsaneringssagen starter, er alle, både beboere og repræsentanter for Netto, indstillet på, at der skal findes en løsning, som tilgodeser alle parter, og som også tager hensyn til, at Netto har behov for lagerplads i gården. Beboerne accepterer, at Netto opfører en lagerbygning i gården, og at indhegning og rampe bliver fjernet.

Men derefter går alting galt. Årsagen til, at sagen går i hårdknude, må nok mest lastes Netto. Hvis Netto som sagt havde sørget for en ordentlig orientering og et ordentligt samarbejde med beboerne, var der stor sandsynlighed for, at man havde fundet en løsning til alles tilfredshed.

Bygge- og Teknikudvalget afslog også, første gang vi behandlede sagen, at give dispensation til opførelse af lagerbygningen. Men dette resulterede i, at Netto ankede sagen til Byfornyelsesnævnet. Dette ville forsinke gårdsaneringssagen, og derfor ville der gå frygtelig lang tid, før beboerne kan få den ønskede gårdsanering.

Alt dette er en lang historie, og først da Johannes Nymark griber ind, kommer der

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

en løsning på sagen. Netto har nu accepteret, at den lagerbygning, der bliver opført i gården, er mindre end den først planlagte, og at al renovationsafhentning fra forretningen fremover vil ske fra gadeside.

Vi mener, at denne løsning er acceptabel, og nu kan gårdsaneringen blive sat i gang. Hvis ikke vi godkender denne løsning, vil sagen trække i langdrag, og det ønsker vi ikke. Vi stemmer derfor for indstillingen.

Jens Kjær Christensen (Ø): Man var jo lige ved at blive rystet, da man hørte indledningen til det, Manja Sand sagde her fra talerstolen, for det var lige før, man fik fornemmelsen af, at Socialdemokraterne nu havde indset, hvilken skandale det ville være at stemme for dispensationen, vi har oppe i dag.

Manja Sand har egentlig givet elementer af en rimelig beretning om dette forløb i en sag, hvor en stor supermarkedskæde opfører en ulovlig bygning, og uanset at forvaltningen henvender sig til Netto, så fastholder de bare, at de har opført en ulovlig bygning. Sådan er tilværelsen altså – må man formode, når man hører på Socialdemokratiet.

Manja Sand betegner det som et skoleeksempel. Se, det interessante ved skoleeksempler er, at de danner lære og danner praksis. Det vil med andre ord sige, at hvis man nu accepterer, at fremtidige Nettoforretninger og andre her i byen opfører en ulovlig bygning inde i gården: Socialdemokraterne skal søreme nok støtte jer i sidste ende til at få dem godkendt som lovliggjort byggeri.

Dette er et skoleeksempel på, hvordan politikere lader sig bøje langt ud over evne.

Sagen er den, at denne Borgerrepræsentation én gang har vedtaget en gårdsanering, plus at Netto skulle fjerne den ulovligt opførte bygning. Så klager de, og så er der nogle, der sidder og ryster i bukserne, jeg ved ikke, hvem det er, men pludselig her i efteråret, efter at vi vedtog den i foråret, kommer sagen op igen. Det er frygteligt det hele, og gårdsaneringen bliver ikke til noget og hvad ved jeg.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Jeg vil fastholde, at der er tale om et skoleeksempel igen, og derfor skal man selvfølgelig ikke bøje sig for Netto.

Så er det jo meget sympatisk, når forvaltningen nu ikke har kunnet forhandle med Netto, at Socialdemokratiets gruppeformand tager til Ishøj for at snakke med en direktør. Jeg går dog ikke ud fra, at det er den praksis, vi fremover skal følge, for så får Johannes Nymark rigeligt at se til.

Noget andet er: Hvad er der så kommet ud af denne forhandling? 8,4 m² er en ca. 50 m² bygning blevet reduceret. Det er realiteten.

Det er en skandale i forhold til demokratiet, det er en skandale i forhold til de rimelige forventninger, beboerne, der så brændende ønsker denne gårdsanering, kunne have til vores optræden herinde. Derfor vil vi selvfølgelig stemme imod denne dispensation i dag.

Så vil jeg slutteligt sige, at her er endnu et eksempel, ligesom på sidste BR-møde, på, hvordan Enhedslisten er med til at kvalificere BR's behandling af en sag. Søren Pind er ikke helt klar over, hvad jeg vil ende i, men jeg tror alligevel, han aner det. Sagen er den, at disse 8 m², når det nu endelig skal være, og vi skal snakke reformisme, ikke var opnået, hvis Enhedslisten ikke havde anvendt standsningsretten. Så havde Bygge- og Teknikudvalget nemlig blankt accepteret hele bygningen på de 50 m².

Men ikke desto mindre er det en skandale, vi om et øjeblik, nogle af jer, vil gå hen og vedtage.

Jens Johansen (F): Jeg skal blot meddele, at SF's Gruppe ikke kan stemme for ændringsforslaget. En ulovlig bygning bliver ved med at være ulovlig.

Borgmester Søren Pind: Det overraskede mig sådan set ikke, at Enhedslisten mener, at det at være imod kvalificerer i en debat. Det er der jo ikke noget nyt i, Jens Kjær, det har vi sådan set opdaget. Men lad nu det ligge. Jeg nægter simpelt hen at

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

polemiserer mere med Enhedslisten.

Jeg skal bare sige, at det er såmænd en meget rigtig fremstilling, Manja Sand har af den situation, der var, at der i en længere årrække, så vidt jeg erindrer fra 1991 til 1994, var tale om en række påbud, en række påtaler over for Netto for den ulovlige tilbygning.

Det, der så skete, var, at Netto tog initiativ til gårdrydningen, og at man derfor selvfølgelig satte disse påbud i stå, fordi man jo skulle lave en helt ny gård, hvor den pågældende bygning skulle fjernes. Det bliver den jo også, Jens Kjær. Det er jo ikke de bygninger, der står der nu, der kommer.

Det er jo også rigtigt, hvad Manja Sand siger, at der i forhold til denne lagerbygning ikke kommer nogen trafik ind i gården. Det kommer alt sammen udefra. Så alt i alt er der faktisk tale om en væsentlig forbedring af mulighederne i gården.

Jeg er sådan set enig i, at denne sag godt kunne have været håndteret bedre. Der kunne have været en større klarhed over det beslutningsgrundlag, vi havde, da vi i første omgang valgte at afvise denne sag. Men det er altså ikke Borgerrepræsentationens opgave bevidstløst at lukke butikker i denne by. Jeg ved godt, at Enhedslisten har det synspunkt, at alt erhverv i princippet skulle lukkes ned, og så skulle Enhedslisten styre det hele. Men det kan altså ikke nytte noget, at vi tager det på vores skuldre at bestemme, om butikker skal leve eller dø. Det er ikke en ordentlig måde.

Derfor er der fundet et fåleligt kompromis i denne sag, synes jeg. Det er ikke optimalt, men det var, hvad der lå inden for en rimelig ramme, og det synes jeg sådan set, man må hilse velkommen.

Så vil jeg godt sige til Jens Kjærs bemærkninger om andre Netto'er, om der nu ligger andre sager og lurser, at jeg tror, at der med denne sag er sendt et ganske klart signal til Netto. Jeg tror, det med Johannes Nymarks udtryk hedder, at »Kvoten er opbrugt«. Det tror jeg sådan set er et udtryk, som et meget, meget stort flertal herinde, der medvirker til de praktiske løsninger, faktisk kan tilslutte sig.

Jeg tror, Netto skal tænke sig meget, meget godt om i fremtiden, når man agerer herinde. Det er Nettos største marked, og derfor kan man ikke være tjent med at have det

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

forhold til Københavns Borgerrepræsentation og have det forhold til omkringliggende beboere.

Bjarne Petersen (F): Det er ikke, fordi jeg vil trække denne diskussion i langdrag. Men borgmesteren siger nogle ting heroppe fra talerstolen, som i og for sig bekræfter mig i mine værste forudannelser, efter at han tiltrådte som borgmester.

Det signal, Borgerrepræsentationen ved den beslutning, som man sikkert træffer om lidt, giver, er: Gå hen og foretag jer nogle ulovligheder, og det bliver eftergivet jer. Opfør en hvilken som helst bygning, et hvilket som helst sted. Når I ønsker det, så skal I nok senere få en godkendelse. Det er en praksis, som vi jo også så bekræftet af en beslutning på sidste BR-møde, hvor man netop ikke ville gå ind og lave nogen afstribninger med henblik på ulovlig parkering.

Så det er åbenbart det nye flertal herinde, som ikke vil overholde gældende lovgivning. Det synes jeg er beklageligt. Det er beklageligt, at man kan tillade sig at lave ulovligheder, og så siger vi alligevel, at vi dispenserer bare fra ulovlighederne.

Så vil jeg godt vide, hvordan Søren Pind vil garantere, at der ikke vil foregå trafik i gården. Jeg kunne godt tænke mig at stille et spørgsmål til borgmesteren, han har jo været meget ude i vores lokalavis i Valby og beskrive hele dette handlingsforløb. Jeg vil godt spørge borgmesteren: Vil han garantere, at der ikke kommer trafik i gården? For jeg undrer mig da meget, hvis man har et lagerlokale på næsten 50 m² i gården, over, hvad det skal bruges til. Det skal formodentlig bruges som lager. Hvordan skal varerne komme til og fra, hvis ikke der er trafik i gården? Det vil jeg da godt spørge borgmesteren om. Det var den ene ting.

Den anden ting er, at når man er så sikker på, at bortskaffelsen af affaldet foregår på gadeplan, så kunne jeg godt tænke mig at spørge: Har borgmesteren overhovedet set bebyggelsen? For havde han det, så kunne jeg da godt forestille mig, at han var kommet på nogle andre tanker. Men han har jo på så glimrende vis beskrevet hele sin opfattelse af

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

de ulovligheder, som Netto får lovliggjort om lidt, i Valby Bladet.

Lars Jensen (B): Jeg vil sige til det sidste, at jeg håber, at Jens Johansen fortæller sin partikammerat, hvordan det rent faktisk står til, hvordan man transporterer varerne ind til det skur, der er, så vi har en chance for, at Bjarne ved, hvordan tingene fungerer.

Det Radikale Venstre støtter den fremlagte indstilling. Vi er ikke stolte af, at en supermarkeds kæde kan bestemme udformningen af et lokalplanforslag, men vi finder, at der er mange positive elementer i den løsning, vi nu har.

Med hensyn til varetransporten er det, det hele drejer sig om nu, netop, at der kommer en varetransport, som går igennem en port og ind til et lukket rum, og derfor undgår man varetransport i gården.

Hvis man bor i en ejendom, hvor der stadig væk er varetransport tidligt om morgenen til et supermarked, som jeg selv gør, så ved man, hvilken glæde det er at slippe for at få varetransport ind i gården. Så derfor synes jeg faktisk, det er en udmærket løsning, der er fundet frem til.

Det må også være kravet, at der ikke foregår noget som helst uden for det skur. Jeg ønsker da selvfølgelig også, at man holder øje med, at der intet foregår, og ikke noget med at opbevare ting uden for det skur.

Med hensyn til den nye bygning er det så få, ikke engang procenter, det er promiller af hele den gårdsanering og gårdrydning, man er i gang med. Det er i øvrigt en udmærket gårdsanering, og vi har faktisk hørt, at borgerne glæder sig til gårdsaneringen. Selvfølgelig ville man gerne have gjort det lille skur, der er ovre i hjørnet, mindre, det er vel sådan set meget naturligt.

Men vi synes, der har været så meget langstrakt i denne sag, så nu ønsker vi faktisk, at den skal besluttes, så man kan komme i gang med en ordentlig gårdsanering derude, så beboerne kan få glæde af deres gård, frem for nu bare at sidde og være meget utilfredse med et lille skur, der står ovre i hjørnet.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Jens Kjær Christensen (Ø): Jeg skal ikke udtale mig om, hvorvidt 42 m² er ingenting i en mindre gård her i København. Det må have lov at stå for Lars' egne betragtninger.

Men til Søren Pind, som jo indledningsvis opgiver at polemisere med Enhedslisten: Det slipper han dårligt fra, for han gør det øjeblikket efter.

For det første, at vi bevidstløst går ind for at lukke forretninger. Altså jeg ved ikke, om det er et sted i partiprogrammet, Søren Pind har fundet, hvad det angår. Det er i virkeligheden vel mere et udtryk for, at Søren Pind ikke aner, hvad han ellers skal snakke om heroppe fra talerstolen.

Til gengæld konkluderer Søren Pind, at han hilser dette resultat velkommen. Det vil jeg dog sige er en gang sludder og vrøvl, hvis man så efterfølgende citerer en socialdemokrat – som i øvrigt ikke er til stede – for at han tilfældigvis siger, at kvoten for ulovligheder er opbrugt. Det var det, der var den helt klare idé.

Nu kunne jeg næsten få den lyst at stille et forslag til afstemning om, at forsamlingen er enig i, at kvoten for ulovligheder, hvad angår ulovlige bygninger i gårde, hermed er opbrugt, og så meddeler vi i en lille annonce offentligheden det. Men hvis jeg nu gjorde det, så tror jeg nok, Søren Pind ville stemme imod, så det gider jeg ikke spille systemets energi på. Socialdemokraterne skulle nok også, uanset hvad de har udtalt tidligere, stemme imod. Så det er altså sludder og vrøvl.

Det handler om, at Socialdemokratiet og de borgerlige bøjer sig simpelt hen for ulovligheder, fordi denne kæde åbenbart i deres betragtning har så stor magt. Hvad borgerne måtte synes og mene, ser man stort på. Hos borgerne kan der kun efterlades ét indtryk, hvis man tænker på Søren Pind. Det er, at dette må være udtryk for det, Venstre betegner som liberalisme.

Borgmester Søren Pind: Jeg er alvorligt fristet til at stille et forslag til udtalelse,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

som i hvert fald, hvis det åbenbart står til Jens Kjær, vil møde bred forståelse og enighed her i Borgerrepræsentationen.

Det forslag skulle i al sin enkelhed gå ud på, at Københavns Kommune anmoder staten om at rydde Christiania. Jeg forstår på Jens Kjær, at det vil man nu tilslutte sig på grund af det principielle, at uanset hvilke ulovligheder der finder sted, så vil Enhedslisten altid bekæmpe disse og gøre, hvad man kan for at forhindre en udvikling af dem. Dér forstår jeg nu, at Enhedslisten står. Det er bare ikke min opfattelse af Enhedslistens hidtidige politik.

Det får mig sådan set til at sige til Jens Kjær, at når jeg har citeret Johannes Nymark, så var det ikke, at kvoten af ulovligheder var brugt. Jeg sagde, at kvoten for Netto var brugt. Det var, hvad jeg sagde, og det er sandelig en helt anden betydning, der ligger i det.

Uden at fortsætte så meget vil jeg sige til Bjarne Petersen, at det ville klæde ham, om han havde læst sagerne bedre, før han udtalte sig om dem.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Det om det med Christiania var ikke et forslag, forstod jeg.

Jens Johansen (F): Jeg vil virkelig håbe, at det var en fortalelse fra den ansvarlige borgmester for Bygge- og Teknikforvaltningen, som kom heroppe fra talerstolen, det vil jeg gerne have bekræftet, at kvoten af ulovligheder ikke er opbrugt.

Jeg synes nok det er betænkeligt, at vi her har en borgmester, som skal administrere og forvalte kommunen, som åbent står heroppe og vedgår, at han har en kvote for ulovligheder, som han vil tolerere i sin forvaltning. Hvad i alverden er det for en forvaltning, hvad er det for et forvaltningsprincip, hvad er det for noget plør, og så fra en jurist? Hvis jeg hører formanden sige bagved, at debatten er blevet afsporet, så er det sket for længe siden, men vi er ikke ved at lægge spor her.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Så vil jeg sige til Lars Jensen, at det er rigtigt, at Bjarne Petersen ikke har høje tanker om Netto, det kan man jo høre. Bjarne Petersen har ikke, tror jeg, forestillet sig, at Netto havde fantasi til at lade sig presse til andre måder at få varerne ind på. Jeg har en snert af Bjarne Petersens tvivl om, at det vil kunne lade sig gøre, at ikke varerne alligevel bliver listet over gården. Men lad os nu se. Det vil beboerne jo fortælle os.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Ikke flere i 2. runde. Det er 3. runde nu. Det er Jens Kjær Christensen med en meget lille bemærkning.

Jens Kjær Christensen (Ø): Det er en meget, meget lille bemærkning om det med Christiania.

Så vidt jeg forstår Søren Pind – nå, Søren Pind er her endnu – er der jo en aftale imellem Folketinget og Christiania, mellem staten og Christiania. Det er så én ting. Man kan så mene i øvrigt, hvad man vil om Christiania, det har ikke noget med denne sag at gøre.

Jeg synes, det havde været væsentligt bedre at drage en anden parallel, hvor dog Søren Pind og jeg har visse fællesskaber, og det var en vis bygning hernede. En lovligt opført terminalbygning går både Enhedslisten og Venstre ind for at fjerne. Men når der er tale om en ulovligt opført bygning, så går Venstre ind for, at den skal bevares.

Til kvoten må man bare konstatere, at Søren Pind efterlader et vist usikkerhedsmoment om, hvordan administrationen fremover vil forholde sig.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Ja, kvoten for debat om denne sag er opbrugt.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

8) 543/98

---

9) 550/98

Preben Bille-Brahe (V): Dette takstregulativ er i første omgang besluttet i R 98's bestyrelse. Derefter er det tiltrådt af R 98's repræsentantskab, hvor jeg tog forbehold, fordi jeg ønskede, at det skulle være politikerne, der tog stilling til, hvilke priser Københavns Kommune skulle betale for de her serviceydelser.

Da jeg så rejste det i Miljøudvalget, viste det sig, at vi faktisk ikke havde nogen indflydelse, det var et fait accompli. Vi havde ikke nogen mulighed for at påvirke de priser, de blev bestemt af bestyrelsen, og så var det bare at tage imod dem.

Det er mit håb, og det er Venstres håb, at vi på sigt kan få udbudt R 98's ydelser i licitation, så det er politikerne her, som jo står til ansvar for servicen over for borgerne, der kan komme til at bestemme, hvad vi skal give for det, og det ikke bare er et tilfældigt selskab, som dikterer os priserne.

Peter Skaarup (O): Denne sag drejer sig jo om R 98's takster. Jeg synes jo nok på en eller anden måde, og det har vi diskuteret i Dansk Folkepartis Gruppe, at ét er, at man har nogle udgifter, man skal have dækket, og man lægger nogle budgetter, hvorefter man holder nogle takster på et højt niveau. Det kan vi måske godt have forståelse for kan være nødvendigt.

Men den stigningstakt, vi ser, er altså for nogle af områderne oppe på 35 pct., og det synes vi er lige lovlig voldsomt på ét år. Vi skal tænke på, at der er mange borgere her i Københavns Kommune, der har et meget anstrengt budget, for hvem penge i denne størrelsesorden er rimeligt store. Det kan jo reelt sammenlignes med en slags ekstra skat,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

fordi de fleste er afhængige af at få fjernet deres affald.

Når man samtidig tænker på, at R 98 igennem flere år har sagt til borgerne og Borgerrepræsentationen, at det monopol, de havde på afhentning af affald, har været helt fint og i orden, vi skulle bare stole på, at det var lovligt, samtidig med at EU nu har besluttet sig for, at det var det faktisk ikke, man har sat spørgsmålstegn ved det, og man har underkendt det monopol, så vil jeg nok sige, at tiden er inde til, at Borgerrepræsentationen skal have lov til at stå frit i en sag som denne og skal have lov til at vurdere, om man virkelig vil acceptere forhøjelser i den størrelsesorden, vi ser i dette forslag.

Så derfor ønsker Dansk Folkeparti ikke at tilslutte sig det pågældende forslag.

Ole Hentzen (C): Isoleret betragter er det selvfølgelig forfærdeligt, at noget er steget med 35 pct., det synes vi også. Fra 105 kr. til 143 kr. pr. kvartal er faktisk noget, der ligner 37 kr. pr. kvartal. Det er altså en standpladsafgift, og jeg synes, det hører med til debatten og havde været rimeligt, hvis hr. Peter Skaarup havde sat det i den rigtige økonomiske sammenhæng. Det kunne jo lyde, hvis det havde været så heldigt, at der var en enkelt tilskuer – det er der – som om vi i hvert fald kan hjælpe med forståelsen.

Det er fuldstændig latterligt at trække en 35 pct.s forhøjelse frem, undtagen man også tager de øvrige reguleringer, som for nogles vedkommende faktisk er negative. Det er jo netop for at udjævne de uligheder, der vil opstå, hvorfor det også er beskrevet, at den samlede stigning repræsenterer disse 3,5 pct. i gennemsnit, som der så er redegjort for. Det er vist for meget at begynde en stor økonomisk debat om procenter på dette noget tynde grundlag.

Men det, der primært kaldte mig herop, var, at Peter Skaarup i sin tale kom til at sige, at EU havde udtalt sig i denne sag. Jeg tror, at Peter Skaarup ved nærmere eftertanke vil finde ud af, at det har EU overhovedet ikke, men det har en eller anden dansk lokal instans, som vi har her i Danmark, som har fundet sig beføjet til at udtale sig

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

på disses vegne.

Jeg er sikker på, at Peter Skaarup ligesom resten af forsamlingen, inden der træffes aftale i denne sag om, hvad der skal ske videre, har et lidt mere fyldigt grundlag at bedømme sine tanker på over for resten af forsamlingen.

Borgmester Bo Asmus Kjeldgaard: Jeg vil sige til Preben Bille-Brahe, at det er forkert, at vi ikke har indflydelse på det, der sker i R 98.

Rent faktisk er det sådan, at en stor del af den stigning i taksterne for 1999, som vi ser her, skyldes gennemførelse af en række af de initiativer, som blev besluttet med Affaldsplan 2000, som vi har behandlet i Miljø- og Forsyningsudvalget, Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen. Jeg mener, man kan sige, at de her takststigninger faktisk i overvejende grad er en konsekvens af de beslutninger, vi har truffet her.

Jeg finder det væsentligt, at vi står fast på de beslutninger. Vi fortsætter med at forbedre vores renovationssystem, så vi hele tiden kan arbejde hen mod et renere miljø. Jeg mener, det er vigtigt, at vi er villige til at betale den pris, det koster, og det er det, de her takster er udtryk for.

Så skal man samtidig huske, at R 98, som vi ofte har været inde på både her og i udvalget, ligger i den billigste ende, når vi sammenligner med andre selskaber. Når man sammenligner med selskaber, som har været i licitation, så er tendensen, at de tenderer til at være dyrest og den dårligste kvalitet, hvorimod offentlige selskaber tenderer til at have den højeste kvalitet og ligge i den billigste ende. Så det mener jeg ikke, der er noget som helst galt i.

Men jeg har selv ønsket og har også sagt på sidste udvalgsmøde, at jeg synes, at når vi behandler Affaldsplanen, så kunne vi måske godt i Miljø- og Forsyningsforvaltningen være bedre til meget præcist at angive de økonomiske konsekvenser af forskellige nye tiltag, og forvaltningen er blevet bedt om, at når vi fremover behandler spørgsmål som de

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

her, så får vi en bedre sammenknytning af de faglige ting, vi vil have gennemført, og så de økonomiske konsekvenser. Men det kommer ikke bag på nogen, at der kommer en takststigning i denne størrelsesorden.

Så vil jeg sige til Peter Skaarup, som hæfter sig ved, at der nu er en meget stor stigning for villaejerne, at når vi ser denne stigning for villaejerne, så er det et resultat af en beslutning, som Borgerrepræsentationen traf i 1997, om, at der skulle udarbejdes ændringer i takstsystemet, som på den ene side skulle fremme enhver miljørigtig adfærd, og som på den anden side skulle gøre taksterne mere kostægte, altså skabe en bedre sammenhæng mellem afgifter og omkostninger for forskellige ejendomsstyper og ordninger.

Sagt på jævnt dansk har det været sådan indtil nu, at det er dem, som har dårligst råd, dem, der bor i lejligheder, som har betalt en del af udgifterne ved villaejernes renovation, og det er der selvfølgelig ikke nogen rimelighed i.

Jeg er helt enig med Ole Hentzen i, at vi skal sætte dette i det rette økonomiske perspektiv. De foreslåede takster for 1999 betyder, at en villa med 1 sæk får en stigning fra ca. 1.240 kr. til ca. 1.390 kr. pr. år svarende til 11 pct., mens en villa med en 180 l beholder vil stige med ca. 10 pct. Og det er så med til at udligne de skævheder, som man har ønsket at gøre op med.

Så kan man også, hvis vi sammenligner med andre, sige, at i en årrække har R 98 faktisk sammenlignet deres renovationsafgifter for parcelhuse i hovedstadsområdet, og sammenligningen viser, at R 98's prisniveau er det tredjelaveste i hovedstadsområdet. Der indgår 23 kommuner i sammenligningen.

Hvis vi tager de nye takster for 1999 og sammenligner med taksterne i 1998, så vil København være den ottende billigste. Men man må samtidig forvente, at også nogle af de andre kommuner vil hæve deres takster. Så vi vil så absolut stadig væk ligge i langt den billigste ende, når vi sammenligner med renovationsafgifterne i andre kommuner, også for villaejere.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Så er der spørgsmålet om den dom, som Klagenævnet for Udbud er kommet med. Jeg har udtalt, at det er en usædvanlig elendig dom, fordi der ikke er nogen begrundelse. Den er uforståelig på mange måder. Den er ikke til behandling nu, den er til behandling i Miljø- og Forsyningsudvalget på mandag og senere i Økonomiudvalget, og der vil vi på baggrund af indstilling fra advokat og indstilling fra forvaltningen selvfølgelig tage en grundig drøftelse af, hvordan vi skal forholde os. Jeg mener, vi skal anke dommen, men det er altså ikke til debat nu.

Borgmester **H. Thustrup Hansen**: Det er ikke, fordi jeg skal blande mig voldsomt i denne diskussion, men jeg vil gerne påpege, at det er en voldsom ændring, der er sket i de sidste år i de byrder, der lægges på forskellige former for boliger her i Københavns Kommune gennem R 98's takstpolitik. Der er en voldsom forskydning i retning af, at de mennesker, der løser deres boligproblem selv, får en større byrde lagt på sig.

Jeg har fremhævet i de sidste år som medlem af R 98's repræsentantskab, at jeg synes, det er for voldsomt, det er for hurtigt, at man gennemfører en så voldsom ændring i takstpolitikken, som man har gennemført. Jeg mener, vi er oppe på, at taksterne i løbet af 5 år er steget med 60 pct. for villaejerne. Så kan man sige en hel bunke om tal frem og tilbage, men det er altså en voldsom forøgelse i en periode, hvor priserne er steget med omkring 10 pct.

Vi har ikke spørgsmålet om udbud til debat nu, vi skal heller ikke tage den debat nu, mener jeg. Vi er ikke klædt på til at tage den, men jeg har i mange år forfægtet det standpunkt på repræsentantskabsmøderne i R 98, at hvis R 98 er så fantastisk konkurrencedygtig, som også borgmesteren fremhæver det, så kunne det måske være ganske fornuftigt at få det prøvet af gennem et udbud.

Hvorfor skulle man ikke prøve det af ved et udbud? Hvorfor gør man det ikke frivilligt? Det at hægte sig fast i en aftale frem til år 2020 og så gå ind i den diskussion, om der er tale om koncession eller en anden betegnelse for det, så man kan komme uden

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

om EU's regler, er da dødssygt, hvis man er sikker på, at man er så fantastisk effektiv. Så lad det da komme an på en prøve.

I mange år troede man jo også, at HT var fantastisk effektivt, da det alt sammen var i offentligt eje. Så snart man tog hul på bylden, så man jo, at det hele kunne gøres fantastisk meget billigere.

Jeg har oplevet det sidst på forsikringsområdet inden for kommunens beboelsesejendomme. Vi var helt sikre på, at vi fik det til en discountpris uden lige, det har vi overbevist hinanden om i årevis. Da det så kom i udbud, fik vi 40 pct. lavere forsikringspriser for den samme ydelse.

Hvis R 98 er 100 pct. sikker på, at de er så fantastisk stærke, så lad det komme an på et udbud. Det er da en måde at gøre det på. Men som sagt er jeg godt klar over, at vi ikke skal tage stilling til det nu. Jeg vil bare gerne have lov til at sige, at når slaget skal slås, så vil jeg i overensstemmelse med mine gode liberalkonservative principper stå på, at der skal et udbud til.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Må jeg ikke, fordi borgmester Thustrup Hansen har ganske ret i, at det ikke er det, vi skal tage stilling til i dag, henstille til de 6, 7, 8 andre, der under dette indlæg har bedt om ordet, at hvis det alene er det, man har noget på hjerte om, så afstår man fra det, og jeg tror, at synspunkterne i forsamlingen mere principielt er rimeligt kendte. Det, vi forhandler her, er takstregulativet. Kan vi ikke lave den gensidige forståelse?

Rikke Fog-Møller (Ø): Jeg vil bare sige ganske kort, som jeg også sagde på vores Miljø- og Forsyningsudvalgsmøde, at jeg ikke vil vurdere R 98 præcis omkring, om det er så billigt eller ej.

Men der er én ting, som er meget vigtig i forhold til de her udbudsfirmaer, som Thustrup Hansen omtaler. Det er den erfaring, man også gør sig, når man privatiserer

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

rengøring og sådan noget, at pludselig koster hver enkelt lille bitte ekstra ydelse penge, og det glemmer man, når man laver de her udbud.

Derfor er R 98 et godt eksempel på, hvad man kan gøre, når man laver nogle gode aftaler. R 98 er fantastisk villig til at gå ind i mange af de forsøgsordninger, der bliver lavet rundt omkring i København nu, og som gør, at København kan bryste sig af at være langt fremme på området affaldssortering og miljø.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): I hvert fald meget af det.

Så er det Lars Hutters – som jeg er helt overbevist om vil holde sig strikte til punktet på dagsordenen, for ellers kommer der 5 mere.

Lars Hutters (L): Må jeg minde borgmester Hans Thustrup Hansen om, at De Konservative sammen med overborgmester Jens Kramer, som sidder her bag ved mig, har vedtaget et værdigrundlag for denne by i forbindelse med budgetforhandlingerne ... (*Afbrydelse af overborgmesteren*). Er det mig eller er det overborgmesteren, der har ordet? O.k., jeg synes bare, vi skal være enige om det.

I det værdigrundlag står der, vil jeg godt have lov til at minde Thustrup Hansen om endnu en gang, at det skal udvikles til at være en bæredygtig by.

Det, vi drøfter i øjeblikket, er, hvordan vi på affaldsområdet kan sikre os, at vi lever op til det mål. Jeg er helt enig med borgmester Bo Asmus Kjeldgaard i, at vi i Miljø- og Forsyningsudvalget og i forvaltningen bør gennemregne de økonomiske konsekvenser af, hvordan og hvorledes vi i de mangfoldigheder, der rent faktisk ligger i Affaldsplanen, skal forsøge at genbruge, så så lidt som overhovedet muligt går til spilde, men at det reelt bliver en ressource.

Jeg kender beklageligvis ikke, selv om jeg sidder i Miljø- og Forsyningsudvalget, i detaljer de økonomiske konsekvenser af, at vi skal forsøge at leve op til det. Men jeg har fået et indtryk af, at en af årsagerne til, at taksterne bliver af den størrelsesorden, rent

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

faktisk er, at det er en investering i, at vi skal forsøge at leve op til den målsætning, som Søren Pind fra Venstre og Thustrup Hansen fra De Konservative sammen med deres bonkammerat overborgmester Jens Kramer er gået i spidsen for i værdigrundlaget.

Jeg mener bare, at fordi vi nu drøfter, og det kan jeg godt forstå, et separat område omkring økonomien for borgerne, så skal vi jo ikke glemme, at dette er et led i en meget større historie, budget, værdigrundlag osv.

Jeg synes, at inden man farer fuldstændig ud af tangenten, skal vi have vurderet, om det ikke, når R 98 fastsætter det her, er præcis fordi de har fået besked på at iværksætte en lang række initiativer for at opnå det.

Må jeg så sige til allersidst, at hvis vi endelig skal tale om udbud, så synes jeg også, vi skal til at tale lidt om de monopolaftaler, der er kommet for dagen inden for asfalt og elektricitet og jeg ved ikke hvad, for det er nemlig den risiko, der er, hvis vi bare sender det ud i licitation. Det kan godt være, at de underbyder i første omgang og det første, andet, tredje og fjerde år, men så kommer det, og så betaler vi det hvide ud af øjnene.

Tro mig, min gode ven Hans Thustrup Hansen, vi får det aldrig ... (*Mikrofonen afbrudt*). Tusind tak, hr. overborgmester.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg er enig i, at man skal se værdigrundlaget i relation til hver enkelt sag, men nu kender vi det.

Peter Skaarup (O): Jeg skal nok lade være at bruge meget mere tid på udbud, blot sige, at jeg beklager, at jeg kom til at blande EU ind. Men derfra og så til at sige, at en eller anden tilfældig dansk forening har besluttet sig her, synes jeg godt nok der er langt, som Ole Hentzen gjorde.

Men jeg vil slå fast, at det da er rigtigt nok, at der er områder, der ikke bliver ramt så hårdt af de her stigninger. Men om f.eks. etageejendomme står der jo her, at det

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

betyder, at en etageejendom, som benytter ophalercontainer uden komprimering, vil stige 13-14 pct. Det er trods alt en god stigning for nogle af dem, der normalt betragtes som svage personer, måske knap så indkomsttunge personer, i det storkøbenhavnske område.

Derfor synes jeg ikke, man skal bagatellisere de her stigninger. Jeg synes, man skal, som Thustrup Hansen sagde, slå fast, at der igennem flere år er sket stigninger på dette område, som kommer til at ramme. Det går utrolig stærkt, og der kunne vi godt ønske os, at vi lige fik lov til at klappe hesten lidt i forhold til de store stigninger, der ligger for 1999 i det her.

Preben Bille-Brahe (V): Jeg synes, det er lidt stærkt, når man hænger det op på, at vi har accepteret de her stigninger sådan indirekte gennem Affaldsplanen. Den plan er en meget tyk bog, et meget stort, komplekst værk, som indeholder en lang række forslag. Jeg kunne godt ønske mig, at de enkelte tiltag i Affaldsplanen kommer op senere, hvor vi så tager stilling til dem og får dem belyst i forhold til økonomien.

Jeg er glad for, at miljøborgmesteren lægger op til, at vi i forbindelse med Affaldsplanen også kan snakke økonomi, hvor meget det kommer til at koste. Det ønske har Venstre rejst over for miljøborgmesteren, og jeg er glad for, at han giver tilsagn om det ved denne lejlighed.

Jeg vil sige, når miljøborgmesteren siger, at R 98 jo hver gang viser sig at være blandt de billigste, jamen det kan jo ikke undre nogen. Der er ingen andre steder i Danmark, man kan få stordriftsfordele som dem, R 98 har her i København. Ingen andre steder har man så mange boliger så tæt på forbrændingsanlæg og deponier, så det kan ikke komme bag på nogen. Hvis man f.eks. tager til Hillerød, har de som ekstra omkostning en omlastestation, det vil sige, at affaldet skifter køretøj undervejs.

Al den slags ting gør det naturligvis dyrere. Men det kan ikke komme bag på nogen, at København er det billigste område. Jeg er ikke i tvivl om, at hvis dette blev udbudt i licitation, så ville det kunne blive endnu billigere.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Jeg ved da, at der langt ind i Socialdemokratiets Gruppe også er et ønske om, at dette måtte komme i licitation. F.eks. henvendte Lubna Elahi sig til mig en dag og sagde: Skal vi ikke lave noget på det her sammen? Så hvem ved, om ikke også Socialdemokratiet på dette område er i bevægelse, selv om Socialdemokratiet stadig står bag den måde, det er på nu. Men der er jo håb om, at der kan ske noget i fremtiden.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Nu er jeg vis på, at vi får afrundet debatten med et indlæg, der meget præcist handler om dagsordenspunktet. Ole Hentzen, værsgo.

Ole Hentzen (C): Jeg mener selvfølgelig heller ikke, at man her i aften skal komme ind i så lange indlæg, som der har været tidligere, om en problematik, som slet ikke er til debat. Det skal jeg så prøve at afholde mig fra og selvfølgelig ikke sige, hvad mine personlige holdninger er til, om der skal være udbud eller ikke udbud, om det skal i licitation eller ikke i licitation, om jeg er superliberalist eller jeg ikke er superliberalist, fordi, som vedkommende sagde, det kommer jo overhovedet ikke debatten ved her i aften, og derfor er det selvfølgelig urelevant.

Det, jeg vil forholde mig til, er selvfølgelig det mere eksakte, at der blev sagt ordene, at der er nogle, der betaler for nogle andre, og dem, der ligesom er blevet ramt, er altså dem, som løser deres eget boligproblem, og de skulle de seneste år være blevet ramt uforholdsmæssigt hårdt.

Jeg vil gerne prøve sådan set en gang til at skære det ud i pap: De, der løser deres eget boligproblem, er ikke kun parcelhusejerne. Det er altså også alle dem, der bor i ejerlejligheder, alle dem, der bor i andelsboliger, og dem, der bor i udlejningsbyggeri, eller så galt dem, der bor i almennyttigt byggeri.

Jeg ved godt, at parcelhusejerne har fået en kraftig stigning gennem de seneste år, og så har jeg altså forsøgt at sige stille og roligt, at det ikke kan blive ved at gå, at det

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

skal betales af alle de andre grupper, som altså også løser deres boligproblem i denne by enten ved at bo i ejerbolig, lejebolig eller andelsbolig.

Parcelhusejernes regulativ på prisområdet er nu ved at være normaliseret, således at de, der bor i boliger, som er stablet oven på hinanden, ikke længere sådan set betaler for dem, der er i ejerbolig, der har parcelhuskarakter.

Den anden bemærkning, jeg vil komme med, er den, der kom vedrørende forsøgsordninger. Det var Enhedslisten, som syntes, at det er helt vidunderligt. Jamen det mere centrale, man skal diskutere i Miljø- og Forsyningsudvalget og i Borgerrepræsentationen, er jo, at forsøgsordninger altså skal betales, for hele dette takstsystem hviler jo på, at det er en lukket sag økonomisk. Der må ikke tjenes på affaldsordningen i Renholdningsselskabet.

Hvis Københavns Kommunes politiske flertal dikterer, at der skal laves forsøgsordninger, så har man også bestemt, at omkostningerne derved skal dækkes. Det er den diskussion, der selvfølgelig skal tages i denne forsamling, også når man postulerer, at det er en billig ordning, vi har her i Københavns Kommune.

Jamen det er vanskeligt at sammenholde renovationspriser på parcelhusområdet med nabokommuner og andre selskaber, fordi indholdet jo er vidt forskelligt. Det er jo ikke bare afhentning af affald. I Københavns Kommune er der en masse obligatoriske ting, som er bundet ind i affaldsafgiften. Det er alt det, som denne politiske forsamlings flertal beslutter er en del af affaldsregulativet.

Så det er først, når denne forsamling beslutter sig til at kende enkelthederne prismæssigt i, hvad pokker det er vi bestemmer, at man egentlig kan begynde at diskutere, hvad det er for en prisdannelse, vi egentlig vil have.

Så kan det blive meget morsomt, hvis alle de, der står her og går ind for biogasanlæg og afhentning af grønt affald og separering og lignende, for det er så dejlig ufarligt at stå og diskutere, pludselig kender prisen på, hvad samtlige borgere her i byen skal betale, hvis det bliver indført, at der skal hentes grønt affald, f.eks. i 100.000 husstande. Så vil denne renovationsafgift stige mellem 20 og 30 pct. for alle i byen. Men

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

så er vi selvfølgelig så miljørigtige.

Men før man kender konsekvenserne, synes jeg ikke, man skal lave sammenligninger. Det er det, Udvalget for Miljø og Forsyning har en forbandet pligt til snart at begynde at beskæftige sig med og ikke bare slynge sig ud i nogle politisk nemme ståsteder om, at vi har så og så mange forsøgsordninger, og vi er så og så meget på forkant og vi er ditten og datten.

Det har vi hørt før i denne forsamling. Alle husker endnu duo-busforsøg og jeg ved ikke hvad, som har kostet et sted mellem 40 og 80 mill. kr. for HT i denne by og for Belysningsvæsenet, som bare er forsøgsvirksomhed, hvor vi klatter det ud. Det gør vi altså også på dette område, så der skal tages politisk stilling.

Selvfølgelig går jeg også ud fra, at der skal være udbud. Jeg er irriteret over, at man selvfølgelig tilbage i 1981 har lavet en koncession, som var så langvarig. Da var jeg ikke medlem af forsamlingen, så det er altså dem, der sad i forsamlingen på det tidspunkt, der har taget den beslutning.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der er alligevel et par hjørner vedrørende sagen, vi ikke er færdige med.

Borgmester **Bo Asmus Kjeldgaard**: Med fare for at gentage mig selv mener jeg, og det er sagt til Thustrup, at villaejerne må betale det, det koster at få tømt skraldespanden. Jeg ser ikke nogen grund til, at andre, der har dårligere råd, de, der bor i lejligheder, skal gøre det.

Så er der spørgsmålet fra Peter Skaarup om den her stigning på 13-14 pct. Det er kronemæssigt stadig væk meget, meget små beløb, vi taler om, og det synes jeg også, man skal have med i sin vurdering af det her.

Preben Bille-Brahe siger, at Affaldsplanen er en meget tyk bog, det er et stort værk, og det kan være svært at overskue det hele. Det er korrekt, og vi har derfor også i

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

udvalget brugt meget, meget lang tid på at gennemgå Affaldsplanen. Vi havde faktisk 3 behandlinger, og jeg gjorde, hvad jeg kunne, for, at samtlige udvalgsmedlemmer var fuldt bevidst om, hvad det var vi besluttede.

Men når det er sagt, så er det rigtigt, at jeg tror, udvalget er enig om, at vi skal have en bedre økonomisk konsekvensberegning af det, vi gør, og det er det, jeg herfra bekræfter og lover, at vi vil arbejde på at få fremover.

Udbudsdiskussionen vil jeg ikke tage nu. Jeg vil blot tilslutte mig de ting, som Rikke Fog-Møller har sagt om fordelene ved at have et selskab som R 98.

Rikke Fog-Møller (Ø): Jeg vil bare give Ole Hentzen ret. Det er dejligt at se, at der er nogle, der forstår også det med lejligheder, at de har nogle rettigheder.

Så vil jeg sige i forhold til det her med de ekstra forsøgsordninger, der koster mange penge: Ja, det koster mange penge, vi skal til at vænne os til, at det koster penge at komme af med affaldet, og at det koster penge at få det genbrugt. Det koster også penge, Ole Hentzen, hvis vi skal ind og betale for nye ovne i Amagerforbrænding, fordi affaldsmængderne stiger og stiger.

Det er altså ikke så enkelt som sådan, at en forsøgsordning koster flere penge, og at affaldssortering koster penge. Det koster også penge at lade være at sortere affald.

Lars Hutters (L): Ole Hentzen har da ret i, at vi bør lære af, hvad der er sket, når der bliver sat forsøgsordninger i værk. Efter min opfattelse skal der, når vi går i gang med forsøgsordninger, fordi det er selvfølgelig nødvendigt i en udvikling, altså en økonomisk vurdering til af, hvad man forestillede sig, det vil koste, og hvis det f.eks. begynder at løbe ud over det, som vi havde beregnet det til, så skal man også have modet til at vurdere, om det skal fortsætte.

Jeg er helt enig i, at det var meget, meget, meget uheldigt og forkert, det, der skete omkring duobusser. Jeg synes, man skulle have stoppet det noget før. Jeg sad jo ikke i

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Borgerrepræsentationen på det tidspunkt, men jeg forstår ikke rigtig, hvorfor man ikke i de pågældende forvaltninger reelt gjorde op på det og gik frem til Borgerrepræsentationen og fortalte sådan og sådan, om det ikke var fornuftigt at stoppe det.

Men vi har fået borgmesterens klare forsikring om, at fremover kommer der økonomiske konsekvensberegninger på en lang række af disse sager inklusive forsøgsordninger.

Jeg er enig med Rikke Fog-Møller fra Enhedslisten i, at det ikke er gratis, at København bliver en bæredygtig by og bliver Europas miljøhovedstad. Vi skal også mene noget med det, når vi politisk vedtager de forskellige ting og sager. Det koster altså også noget at investere i den slags ting.

Jeg har i øvrigt også en opfattelse af, at hvis vi genvinder det, der også er ressourcer, så må der ligge en eller anden form for gevinst for kommunen på det pågældende område.

1. næstformand (**Hellen Hedemann**): Vi går til 3. runde.

Ole Hentzen (C): Jeg tror også, at Den Konservative Gruppe, Rikke Fog, er villig til at investere i fremtiden. Men vi er bange for i disse år ligesom at begynde en argumentation, så snart der er ordet »miljø« med inde i det. Fordi hvem tør tale imod et godt miljø? Det er sådan et dejlig bredt udtryk.

Jeg beder sådan set bare om, at alle disse vurderinger ikke bare bliver af økonomisk art, men at der også er nogle, der prøver at lave en miljøgevinstberegning. For fanden skulle da sige, at bare fordi det er godt at indsamle grønt affald i Københavns Kommune og så få en afgiftsstigning på 20-30 pct., er det en miljømæssigt rigtig beslutning.

Den afvejning må jo ind, for der er ikke noget biogasanlæg, der ligger nærmere end

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

80 km fra København, der i givet fald kan tage det. Det er da selvfølgelig vidunderligt, at man kunne fortælle 500.000 mennesker i København, at nu samler vi det sandelig ind, og så skal I se nogle fine lastbiler, der konstant skal ligge og drøne op til Snertinge, fordi der dér er et biogasanlæg, og så drøner disse lastbiler tomme tilbage.

Det er det miljøregnskab, jeg synes hører med hver gang, så man ikke bare siger, at vi skal samle grønt ind. Der er altid en modvægt i de her ting, for at det er miljømæssigt rigtigt.

Der er efterhånden også sat ganske mange spørgsmålstejn ved, om i det hele taget ikke den bedste økonomiske og miljømæssige gevinst for København ville være, hvis det røg ind i forbrændingsanlægget.

Den udgift, der er ved at få nogle nye ovne ind, kommer jo helt automatisk ind i den afgift, vi behandler i dag, for afgifterne til Amagerforbrænding og Vestforbrænding er jo en del af det takstbilag. Det er jo ikke noget, som denne forsamling i princippet overhovedet kan sidde og diskutere. Der er nogle medlemmer i henholdsvis Amagerforbrænding og Vestforbrænding, der bestemmer, hvad der rent faktisk skal betales af forbrugerne i København.

Der er ikke noget demokrati i det. Det er rent og skært diktatur, hvis man nu skal tage det i dets yderste dimension. De bestemmer jo bare, hvad der skal være for et overskud, hvor meget direktionen skal have i løn og alt muligt andet, og så bliver det bare pålagt her. Her har vi dog immervæk en diskussion om enkelthederne i, hvad der skal være i vores Affaldsplan.

Hvis man nu kigger på det bilag, som er optrykt, så står der altså, at af hele stigningen på 3½ pct. er de 2½ pct. alene omkostninger til nye forsøgsordninger. Vi burde måske alle sammen gå ud og fortælle vores kære medborgere og forbrugere, at den takststigning, de får, har denne politiske forsamling besluttet, at de 2½ ud af de 3½ pct. er nye forsøgsordninger, som skal gennemføres i det kommende år. Det har denne forsamling besluttet og ingen andre.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Borgmester **Bo Asmus Kjeldgaard**: Det er bare for til slut at slå fast, at der selvfølgelig bliver lavet miljøregnskab på indsamling af grønt affald, og at den her forsamling har besluttet, at vi ikke iværksætter indsamling af madaffald fra 115.000 husstande, som det jo ligger som en principbeslutning i Affaldsplanen, at vi skal gøre, men at vi ikke gør det, før vi har et egnet behandlingsanlæg, og før det grønne regnskab går op.

Preben Bille-Brahe (V): Tilgiv mig, at jeg tager ordet igen, men det skyldes en bemærkning fra Ole Hentzen om, at de afgifter, der var på forbrændingsanlæggene – han brugte udtrykket »diktatur« – var nogle, vi bare måtte acceptere, og det er jo også rigtigt. Men det jo utrolig vanskeligt. Når staten pålægger os nye afgifter hele tiden, så bliver man nødt til at hente det ind på en eller anden måde.

Jeg vil lige gøre opmærksom på, at selv om det, som Ole Hentzen sagde, er rigtigt, at det mest fornuftige for København i virkeligheden er at brænde vores affald, fordi vi på denne måde omdanner affaldet til energi og sparer olie og kul, så er økonomien altså efterhånden ved at blive ødelagt på grund af statslige afgifter.

---

10) 552/98

Borgmester **Bo Asmus Kjeldgaard**: Jeg er glad for at kunne forelægge denne sag om et elhandelsselskab mellem Københavns Belysningsvæsen, Sydkraft, NVE og SEAS. Fordi samlet betyder selskabet, at de københavnske borgere stadig har gode muligheder for at få billig og miljørigtig el og varme trods den liberalisering af elmarkedet, som er besluttet af EU.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Når det er sagt, så vil jeg også sige, at det ikke skal være nogen hemmelighed, at jeg har været modstander af denne liberalisering, og jeg har også af alle kræfter forsøgt at begrænse ulemperne.

Liberaliseringen har i de andre lande, hvor den er gennemført, haft en række meget alvorlige konsekvenser. F.eks. får de store selskaber mulighed for at shoppe på markedet. Det går ud over de små forbrugere, der kommer til at betale gildet.

Samtidig har liberaliseringen betydet, og den kommer til at betyde her i Danmark, at vi får en meget mere lukket og udemokratisk energisektor, hvor tingene skal foregå bag lukkede døre, og hvor befolkningen sættes ud af spillet.

Endelig er der en stor risiko for, at der fremover bliver lagt mere vægt på økonomi end på miljø.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi alle sammen blander os i den debat om energireformen. Det har jeg selv gjort ved dannelsen af en offentlig debatgruppe, med indlæg på en række større møder, bl.a. med Folketingets Energipolitiske Udvalg, ved indlæg i aviserne osv.

Men uanset hvordan energireformen ender, så kan vi ikke komme uden om, at det er EU og Folketinget, der beslutter energipolitikken. Kommunerne og energiselskaberne må agere inden for de rammer, der lægges her.

Vi har i Københavns Kommune en pligt til at sikre københavnernes så billig og miljørigtig el som overhovedet muligt inden for de eksisterende lovmæssige rammer, vi har at arbejde under. Det er det, vi har forsøgt ved at sikre dette elhandelsselskab, som fremlægges til åben debat i dag.

Så ved jeg, at der er nogle, der vil spørge: Hvorfor indgå det her elhandelssamarbejde nu, hvorfor ikke vente, til energireformen er vedtaget? Svaret er, at det faktisk er i sidste time, vi indgår samarbejdet. Resten af Danmark er allerede klistret til med elhandelsselskaber.

På Sjælland har NESAs lavet et elhandelsselskab med Vattenfall, og vi stod i en situation, hvor vi havde opsnappet, at Sydkraft var ved at åbne et kontor med et antal medarbejdere midt i København for at overtage Københavns Belysningsvæsens store

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

kunder. Sydkraft havde allerede overtaget Novo Nordisk som kunde. Novo lægges nu ind i det fælles selskab.

Men den afgørende grund til selskabet har været, at vi måtte sikre vores kunder adgang til miljørigtig og billig vandkraft i Sverige. Den københavnske kraftvarme og den svenske vandkraft passer perfekt sammen. Når vi producerer fjernvarme om vinteren, har vi overskuds-el, som vi skal eksportere. Eksport er mest fordelagtig til vandområder i Sverige, fordi der ikke er meget vand om vinteren og derfor ikke stor strømproduktion. Til gengæld er det en fordel for os at få den billige miljørigtige vandkraft fra Sverige om sommeren, hvor vi ikke producerer varme.

Venter vi med elhandelsselskabet, vil der være stor risiko for, at der dannes andre handelsalliancer, hvor vi ikke får direkte adgang til den udveksling mellem svensk vandkraft og dansk kraftvarme. Det vil gå ud over varmekunderne, der i givet fald vil få en meget højere varmeregning.

Men læg mærke til, at det ikke er København, der driver liberaliseringen frem. Vi har ventet til sidste øjeblik, og selskabet omfatter kun de kunder, hvor der allerede er indført konkurrence.

Så er det herudover lykkedes København at få vigtige bestemmelser om atomkraft med i aftalen. For det første kan elhandelsselskabet ikke indgå aftaler om fysiske leverancer af el fra atomkraftværker. Det er et fremskridt, at vi på den måde stiller krav til produktionsformen. I dag er der ingen krav til den el, der importeres via Elkraft til København, som i høj grad er atomkraft-el.

For det andet er det lykkedes at få en bestemmelse med om Barsebäck. Der står, at Københavns Belysningsvæsen har indgået denne aftale under forudsætning af, at den svenske energipolitik fuldføres, herunder afviklingsbeslutningen vedrørende Barsebäck, og at København har ret til at trække sig ud af selskabet uden yderligere varsel efter 12 måneder, hvis vi ikke er tilfredse med udviklingen.

Ingen har sagt, at det hermed er København, der lukker Barsebäck, for det sker først og fremmest efter pres fra den svenske befolkning. Men aftalen er med til at lægge

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

pres på lukningen af Barsebäck, og det er også et positivt resultat.

Så vil nogle spørge: Hvorfor Sydkraft? Er der ikke andre selskaber, som vil være bedre? Det er grundigt undersøgt af 2 konsulentfirmaer. Hovedbegrundelsen for at vælge Sydkraft er – kan jeg få lov til at tage af taletiden fra min næste runde? ...

1. næstformand (**Hellen Hedemann**): Ja, vi trækker det bare fra næste runde.

Borgmester **Bo Asmus Kjeldgaard**: Sydkraft ejer som de eneste en kabelforbindelse over Øresund. Det gør ingen andre selskaber, heller ikke Vattenfall. Det betyder, at vi ikke skal betale en så stor pris for transport af strøm over Sundet.

Som udgangspunkt betyder det efter vores vurdering, at vi sparer ca. et par øre pr. kilowatt-time, og alt andet lige vil vi kunne levere eller købe strømmen ca. et par øre billigere end samtlige andre selskaber. Det er af stor betydning i den konkurrenceverden, vi her taler om.

Den anden grund til at vælge Sydkraft er, at de ejer ca. 90 vandkraftværker, og det er selvfølgelig af betydning, når det er vandkraften, vi er interesseret i.

Om selve processen vil jeg gerne beklage, at den indtil i dag har skullet køre på lukkede dagsordener. Denne lukkethed er for mig et skoleeksempel på, hvad der sker, når elverdenen liberaliseres. Demokratiet bliver sat delvis ud af kraft. Jeg mener, det er meget beklageligt.

Men når liberaliseringen er besluttet, så er der ikke andre muligheder. Sydkraft er et aktieselskab, de har pligt til at meddele den svenske fondsbørs, hvad der sker, før offentliggørelse, sådan er reglerne.

Sagen om FC København i sidste uge, hvor FC nu har fået en offentlig påtale, viser, at det vil være direkte ulovligt at køre tingene offentligt. Påtalen til FC, der er givet for den offentlige omtale af Christian Andersens trænerjob og Brian Laudrup tilbagevenden, uanset at det ikke er FC København, der selv har offentliggjort det, viser,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

at det er alvor. Sådanne oplysninger skal holdes hemmelige, ellers må man stoppe samarbejdet med selskaber, der er noteret på Fondsbørsen.

Alt i alt er jeg overbevist om, at dannelsen af elhandelsselskabet er det bedste, vi kan gøre i den nuværende situation. Det giver os muligheden for også fremover at forsyne københavnernes med billig og miljørigtig el. Det er med til at sikre Københavns Belysningsvæsen som arbejdsplads. Det har også fagforeningerne udtrykt glæde over. Endelig sikrer samarbejdet os en meget fordelagtig strategisk position i de strukturdrøftelser, der i øjeblikket foregår i Elkraft.

Med disse ord vil jeg gerne anbefale indstillingen om elhandelsselskabet.

Sif Holst Pedersen (A): Verden forandrer sig, ting er ikke, som ting har været. I dette tilfælde er der i EU truffet beslutning om, at elmarkedet skal liberaliseres i alle medlemslande. Man kan synes godt eller dårligt om ideen, men faktum er, at dette vil ske, og at dette allerede sker.

I dag er elmarkedet åbnet for de helt store forbrugere, dem der forbruger mere end 100 GWh. År efter år vil markedet åbnes mere og mere. Denne åbning stiller vores traditionelt lukkede elsektor over for en massiv udfordring. Vi skal kunne klare os på markedets vilkår og vel at mærke på en sådan måde, så hr. og fru Jensen ikke pludselig får en elregning, der er mange gange større end den sædvanlige.

Den eneste måde at sikre det på er ved, at vi fortsat beholder vores store kunder. Det er de penge, som de store kunder lægger, der er med til at sikre lave priser også for de små kunder.

Skal vi beholde vores store kunder, er det nødvendigt at kunne klare os i den stadig stigende konkurrence på elmarkedet, så det må og skal være vores mål at have en konkurrenceevne, der er stor nok til at sikre, at den lille forbruger ikke taber i spillet om elmarkedet.

Det forslag, som vi netop nu behandler, skal ses som det første af en række

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

initiativer, der ikke alene skal værne om den lille forbruger, men også om miljøet.

Forslaget går ud på, at vi i form af Københavns Belysningsvæsen sammen med Sydkraft, NVE og SEAS danner et elhandelsselskab, hvis formål er at købe og sælge energi og de dertil hørende produkter og tjenesteydelser.

Med dette selskab i baghånden vil vi kunne tilbyde vores kunder el til lavere priser end i dag, og vi vil kunne sikre miljøet bedre vilkår end i dag med en mere rationel udnyttelse af vores kraftvarme-el, en mere miljørigtig elfremstilling og, som det ser ud i dag, afviklingen af Barsebäck. For Københavns Belysningsvæsen har på vores vegne ikke alene fået forhandlet lavere elpriser og forbedringer til miljøet hjem, men også et løfte om, at hvis vi ikke er tilfredse med måden, Sydkraft håndterer afviklingen af Barsebäck på, kan vi efter ét år uden problemer trække os ud af samarbejdet. Dette løfte er det nærmeste, vi nogen sinde vil nå i forhold til at sikre Barsebäck's lukning.

Og så handler Sydkraft ikke kun om atomkraft. Faktisk er det et af de selskaber, der satser mest massivt på vedvarende energi med deres vandkraft og deres planer om vindmølleparker langs hele den sydsvenske kyst.

Gennem dette elhandelsselskab vil vi sikre os slagkraft nok til at gå ud på det internationale marked. Gennem dette elhandelsselskab vil vi fortsat kunne tilbyde den lille forbruger el til lave priser. Gennem dette elhandelsselskab kan vi fortsætte mod vores mål: At blive miljøets hovedstad.

Rikke Fog-Møller (Ø): Så kom dagen, hvor BR blev fanget ind i liberaliseringen af det danske elmarked, en liberalisering, som andre steder i Europa, som Bo så flot har fortalt, har vist sig primært at give fordele for de store elforbrugere og efterlade den almindelige forbruger med en skyhøj elregning og samfundet med dårligt udnyttet energi med hvad deraf følger af miljøproblemer, en liberalisering, der sætter udviklingen af vedvarende energi langt tilbage.

Her ser vi et typisk eksempel på, hvad der sker, allerede før den egentlig er indført i

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

København: Sagen skal hastes igennem, før vi kender udfaldet af den energireform, som højst kan forhandles 3 måneder endnu. Det er jo meget rart, når Sif kan fortælle os, hvad Svend Auken ikke kan, nemlig at markedet gradvis bliver mere åbnet – det ved vi jo ingenting om endnu, det har vi ikke fået noget at vide om – at Socialdemokraterne åbenbart har et eller andet at byde på indimellem.

3 dage var, hvad Miljø- og Forsyningsudvalget fik. Vi skal på banen nu, ellers er toget kørt. En lugt af nervøst svedende børsmæglere breder sig – eller er det ledere af forsyningsvirksomheder, der synes, det er slemt at være politisk styret?

Argumentet om, at det er nu eller aldrig, holder ikke. Det vil under alle omstændigheder være interessant for andre elselskaber at komme i kontakt med KB's kundekreds. Det skulle da være mærkeligt andet, da vi er de største elforbrugere på Sjælland.

Det bliver da også interessant om 3 måneder eller et år, hvor vi kender energireformens endelige udformning og vi ved, om der overhovedet vil blive tale om yderligere åbning af markedet og dermed hvilken betydning handelsaktieselskabet får.

På nuværende tidspunkt findes der ingen af de store kunder, man skal konkurrere om i KB's område. Skal Københavns Belysningsvæsen være med til at konkurrere om kunder i resten af Danmark og udkonkurrere andre forbrugerejede kraftvarmeselskaber?

Indstillingen bærer præg af stort hastværk, der er mange uafklarede spørgsmål. Noget af det, der fangede min interesse, var grundlaget for valget af netop denne konstellation til et elhandelselskab.

Bo pointerer, at det er en grundigt udarbejdet analyse. Jeg bad Københavns Belysningsvæsen om at få at se den analyse, der ligger til grund for valget af Sydkraft som samarbejdspartner, og fik at vide, at der ikke ligger et stykke papir, hvor der gøres rede for den omtalte analyse af mulige strategiske udenlandske samarbejdspartnere. Der ligger heller ikke et referat, et notat eller andet, der kan give et BR-medlem indsigt i processen.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Det kan godt være, at der er for meget papir i forvaltningen, men det gør det meget svært at forvalte forbrugerindflydelsen, for ikke at sige komplet umuligt, når man ikke kan se noget som helst på et stykke papir om, hvorfor vi har valgt den handelskonstellation, vi har.

Det er uklart, hvilken rolle KB-distribution har, hvad der er fremtiden for vores distributionsselskab. Her har jeg en række spørgsmål, som jeg meget gerne vil have borgmesteren til at svare på.

Det hedder i indstillingen, at det er KB-distribution, der indgår i selskabet, og ikke KB generelt. Samtidig hedder det, at KB-distribution fortsat skal betjene de kunder, som ikke er omfattet af de frie kunder.

Det er ikke helt enkelt. Hvordan skiller man selskaberne? Hvem indkøber den strøm, der skal bruges af de københavnske forbrugere? Kan KB-distribution på egen hånd købe el, f.eks. af KB-produktion, eller skal det ind over handelsselskabet? Hvor ender pengene henne? Hvad dækker ordet »betjene«.

Vil takstpolitikken i kommunen stadig væk blive styret af Borgerrepræsentationen, eller sidder vi pludselig med en bestyrelse, hvor vi kun udgør en fjerdedel, som reelt har meget stor indflydelse på, hvor vi handler el og til hvilke priser?

Vi skal indgå aftalen for at sikre Københavns Belysningsvæsen, hedder det – det må være produktion, vi snakker om – så vi kan beskytte de københavnske varmekunder mod at skulle betale for billig produktion af strøm.

Men hvis handelsaktieselskabet, som der står i indstillingen, skal købe og sælge el på markedsmæssige vilkår og indhente tilbud hos andre producenter end Sydkraft, Københavns produktion og Sjællandske Kraftværker, så kan jeg ikke se, at vi har nogen prisbeskyttelse, hvis vi skal konkurrere med et dumpingmarked. Vi har ingen beskyttelse af varmekunderne gennem handelsaktieselskabet.

Elhandelsaktieselskabet betyder mere end et mindre firma. Det er lidt sjovt at se, hvordan man på den ene side formindsker aktieselskabets betydning ved at sige, at det jo kun er de store kunder, det drejer sig om. På den anden side siger vi, at det skal være her

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

og nu. Skynd jer, skynd jer, det er fantastisk vigtigt, at vi er inde i det handelsaktieselskab nu. Jeg forstår ikke, hvordan det hænger sammen.

KB-distribution allierer sig med Sydkraft som modstykke til NESAs/Vattenfalls. Samtidig har Københavns Belysningsvæsen i Elkraftregi i lang tid været med til en styring af elproduktionen på alle de sjællandske kraftværker, der har haft en sikring af varme og miljø som væsentlige elementer.

Man kan ikke have et selskab, der samarbejder med konkurrenterne, og derfor er KB i fare for at knække over. Fremtidsscenerierne er enten, at KB-produktion knyttes tæt til, for ikke at sige bliver opslugt af, Sydkraft eller indgår i en dannelse af et produktionsselskab på Sjælland. Sker det sidste, vil interesse modsætningerne få KB til at knække over, og der vil for handelsselskabet ikke være noget incitament til at købe strøm på Københavns Belysningsvæsenes værker.

Vi gør forbrugerne og de ansatte på de københavnske elværker en bjørnetjeneste ved at indgå i dette samarbejde. Jamen vi sikrer en afsætning – må jeg bruge tid fra den næste omgang? – for Københavns Belysningsvæsenes strøm til Sydkraft mod at få vandkraft om sommeren fra Sydkraft. Det er der nogle, der siger. Se, det er jo en rigtig god idé. Det er jo sådan set det, der sker allerede nu, det, der tænker miljø ind i energiforsyningsstrategien.

Der er bare det ved det, at vi kun har fået fugle på taget. Med elhandelsselskabet siger vi B, før vi har sagt A. Sydkraft er ganske uforpligtet til at købe overskudsstrøm fra KB om vinteren, det handler vel også om priser. Intet er sikkert.

Havde vi derimod haft en aftale i hus med Sydkraft om energiudveksling, så havde det nok set lidt anderledes ud. Elhandelsselskabet i sig selv sikrer ikke KB-produktion.

Så er der Barsebäck. Sydkraft er en multienergikoncern, hedder det i indstillingen. Det indebærer, at Sydkraft ejer dele af flere svenske atomkraftværker, herunder Barsebäck med beliggenhed tæt på København.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Det er da også derfor prisværdigt at forsøge at presse ejeren af værket til at lukke det, når man nu skal til at samarbejde. Men det er naivt at tro på, og det er tyndt at forsøge at sælge handelsaktieselskabet med, at vores medvirken lukker Barsebäck.

30 pct. af Sydkraft ejes af Preussen Elektra, et tysk selskab med meget stor a-kraftbaseret elproduktion. Sydkraft har åbent udtalt, at Barsebäck ikke lukkes, før den svenske regering har tilvejebragt en produktionskapacitet af samme størrelse som værket, og det bliver nok på Ringhals, skulle jeg hilse og sige, og med tilsvarende miljøbelastning. Vi støtter stadig væk a-kraft-værk på denne måde.

Preben Bille-Brahe (V): I Venstre er vi glade for, at Københavns Belysningsvæsen har fundet sig alliancepartnere. Den markedsmæssige situation for Københavns Belysningsvæsen vurderede vi til at være vanskelig, og der var udsigt til, at KB ville indgå en alliance kun med produktionsselskaber på Sjælland. Derfor glæder vi os især over, at Sydkraft er kommet med, så vi har fået Sydsverige med, og at vi har fået andre former for energi med end bare naturgas og kulfyrede kraftværker.

Det er rigtigt, at ca. 1/3 af Sydkrafts kapacitet er kernekraft, men mere end 1/3 er baseret på vedvarende energi. Således er 1/3 af kapaciteten alene baseret på vand i form af 90 vandkraftanlæg. Hertil skal så lægges, at Sydkraft ejer en række multianlæg, som kan udvikle energi af snart sagt alle slags biomasser.

Vi håber, at dette handelssamarbejde blot er begyndelsen på et nyt og et større samarbejde, og vi forventer os meget også af de perspektiver, der ligger i vindkraft langs Øresund.

Så selv om vi synes, at mange af de spørgsmål, Rikke Fog-Møller stillede, er interessante, så er det altså nogle helt andre konklusioner, vi i Venstre drager på samme baggrund.

Det er rigtigt, at baggrunden for dette handelssamarbejde er elliberaliseringen. Det er vores overbevisning, at aftalen her forbedrer Københavns Belysningsvæsens

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

muligheder for at overleve, hvorved københavnske arbejdspladser bevares. At vi så derudover får en miljøgevinst og mere vedvarende energi på sigt, er kun et ekstra plus.

Helle Sjelle (C): Vi er heldigvis kommet langt i retning af at gøre Danmark til et åbent og borgerligt samfund, hvor markeds kræfter og sund fornuft går hånd i hånd.

Men netop energisektoren er et område, der indtil videre har været præget af stor lukkethed, tvang og planøkonomi. Nu ser det imidlertid ud til, at der er ved at ske noget i forbindelse med den nye energireform, og så skal vi selvfølgelig også være parate til at tage den udfordring op her i vores kommune. Netop med dannelsen af et energiselskab som KB, Sydkraft, SEAS og NVE har vi gjort os parate til at handle på fremtidens energimarked.

Dannelsen af det selskab er en nødvendighed i relation til alle de elhandelsselskaber, der er dannet, og alle de alliancer, der også er indgået i energisektoren i det sidste år.

De alliancer er jo etableret for på sigt at erobre markedsandele, bl.a. ved at få leverancer af elektricitet til de kunder i KB's område, som ifølge lovgivningen vil få ret til at købe på det fri marked.

I dag er det kun de store kunder med over 100 GWh, der må købe frit på markedet. Men der er næppe tvivl om, at den energireform, som er på trapperne, vil indeholde en gradvis større markedsåbning, således at flere og flere kunder får lov til at købe elektriciteten frit.

Derfor er det vigtigt, at vi med dannelsen af energihandelsselskabet sikrer, at de frie kunder kan blive betjent af et selskab, som vi er en del af. Det er af stor betydning, at det københavnske erhvervsliv kan blive betjent af et selskab, som har sin base i København.

Ved dannelsen af elhandelsselskabet vil vi kunne få adgang til den svenske vandkraft, som sammen med KB's kraftvarmeproduktion vil give et miks, der vil være

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

miljømæssigt optimalt, og det er bestemt også noget, der er vigtigt for Det Konservative Folkeparti.

Derudover vil det ikke være muligt for selskabet at handle direkte med elektricitet produceret på atomkraftanlæg. Det er et vigtigt politisk signal, som lægger yderligere pres på den svenske regering om at afvikle Barsebäck. I den forbindelse må man også formode, at Sydkraft vil gøre deres for, at den svenske regering fuldfører den beslutning.

Vi opnår mange økonomiske, miljømæssige og forretningsmæssige fordele ved at indgå i dette energihandelsselskab. Ud over de fordele, jeg allerede har nævnt, kan det også tilføjes, at KB bliver partner med et selskab, der allerede i flere år har været aktør på energimarkedet, hvorfor de har stor viden om, hvordan markedet fungerer.

Der kan sikres lavest mulige indkøbspriser, KB får del i en kundemasse, der er langt større end deres egen, og KB slipper for at få Sydkraft som konkurrent, idet de ville etablere kontor i København, hvorfra de ville styre deres danske aktiviteter.

Derudover synes jeg også, det er vigtigt, at vi kan konkurrere med det elhandelsselskab, som KB's nabo, NESAs, har etableret med Vattenfall.

Med dannelsen af energihandelsselskabet vil vi i København være på forkant med den udvikling, som energisektoren i disse år er inde i, og det må jo være formålet med det hele.

Lars Hutters (L): Den 12. oktober blev der afholdt et meget interessant møde i Ingeniørforeningen her i København. Til stede var den tyske energiordfører for Socialdemokraterne i Forbundsdagen, Schier, som var blevet indbudt til at drøfte, hvad liberaliseringen ville komme til at betyde, og hvilken fare det indebar.

Bemærkelsesværdigt brugte den tyske socialdemokratiske ordfører meget tid på Preussen Elektra. Han sagde om Preussen Elektra, at de havde den opfattelse, at de skulle overtage den skandinaviske elsektor, og at de havde udarbejdet meget nøje og detaljerede planer, som de handlekraftigt ville være i stand til at iværksætte.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Den tyske socialdemokratiske energiordfører, som nu altså også dækkede den tyske regering, gjorde opmærksom på, at de handlekraftige i Preussen Elektra ikke gik af vejen for at bruge utraditionelle metoder såsom at købe sig journalister, chefredaktører og parlamentsmedlemmer for at fremme deres planer om overtagelse af elsektoren i Skandinavien.

Lidt over 2 uger efter modtog vi medlemmer af Miljø- og Forsyningsudvalget ekstraordinært ud over den dagsorden, vi i forvejen havde fået til et Miljø- og Forsyningsudvalgsmøde om mandagen, om fredagen det forslag, der stort set er direkte sendt frem her til Borgerrepræsentationen.

Rikke Fog-Møller har fuldstændig ret i, at en så væsentlig sag som denne, som sandsynligvis kommer til at betyde uendelig meget, er ualmindelig dårlig forberedt. Jeg tvivler på, at vi får svar på de meget vigtige spørgsmål, som Rikke Fog-Møller har stillet. Det er fuldstændig korrekt, der har ikke været muligheder for sagligt at vurdere alternativer til den situation, som man nu forlanger, at Borgerrepræsentationen skal tage stilling til.

Vi skal være opmærksomme på, at sker det her, så er det efter SOL's opfattelse starten til en fusion og overtagelse af Københavns Belysningsvæsen fra Preussen Elektra, fordi ved etablering af handelsselskabet bliver handelsselskabet reelt elselskabet.

Det er rigtigt, som det er sagt, at i dag kan de store elforbrugere, hvoraf der er 7 i hele Danmark på 100 GWh pr. time, selv vælge, hvor de vil købe el. Men ideen i liberaliseringen, og det er også derfor, jeg tror, at Preussen Elektra handler hurtigt og får fodfæste nu, før det overhovedet er slået fast i lovgivningen, er jo gradvis aftrapning, hvorved det vil ende med, at alle, som ønsker det, kan købe el af handelsselskaberne, at de skal forsyne alle kunderne. Dermed er det strategisk lagt ud, hvis Borgerrepræsentationen vedtager dette i aften, at dette elhandelsselskab reelt overtager Københavns Belysningsvæsens rolle, vi er simpelt hen sat af.

Vi mener, at der er så utrolig mange ting, der ikke er godt nok forberedt i denne sag, så vi har fremsat et *ændringsforslag* – som jeg går ud fra, at overborgmesteren også

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

har oppe på sin stol – hvor vi beder om, at forslaget bliver sendt tilbage til Miljø- og Forsyningsudvalget med henblik på at undersøge og opstille alternative forslag til etablering af et elhandelsaktieselskab, hvor Preussen Elektra har den væsentlige indflydelse, og i stedet for undersøge, om der kan skabes et reelt dansk handelselskab med forbrugereje.

Så synes vi, at det også passende kan besvare nogle af de meget rigtige spørgsmål, som Enhedslisten rejser. Hvis det ikke sker, så vil vi alternativt inden beslutningen her i Borgerrepræsentationen have sendt forslaget ud til høring blandt københavnere i 2 måneder.

For et halvt år siden var jeg medforslagsstiller sammen med miljøborgmesteren på Danske Elværkers Forenings møde, hvor vi også drøftede liberaliseringen, til, at inden der skulle etableres liberalisering skulle der skabes en bred debat i samfundet og i befolkningen. Den har endnu ikke fundet sted, men vores opfattelse er, at ved at sende det ud til høring har vi mulighed for, at det kan drøftes, og så går vi ikke sovende ind i det her.

Hvis man fortsat insisterer på, at det skal vedtages i aften, hvad vi meget kraftigt vil advare imod, så vil vi godt have den tilføjelse som *ændringsforslag*, at der skal skabes fuld åbenhed i elhandelsaktieselskabet. Alle forhold vedrørende elhandelsaktieselskabet skal drøftes og godkendes i Miljø- og Forsyningsudvalget, og repræsentationen i bestyrelsen skal udpeges af Miljø- og Forsyningsudvalget.

Jeg vil som begrundelse i øvrigt henvise til den pressemeddelelse, som SOL's landsmøde har vedtaget enstemmigt, og som er omdelt på pladserne som argument for, at vi er dybt bekymrede, hvis denne sag går igennem i aften.

Mikkel Warming (Ø): Man er sandelig på forkant i aften, på forkant med liberaliseringen, på forkant med en energireform, som ingen ved hvordan ender, men som man tager forskud på nu, nogle med glæde i stemmen, meget stor glæde, Preben

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Bille-Brahe, Helle Sjelle. Bo Asmus Kjeldgaard med måske lidt mindre glæde, men dog alligevel begejstret. Jo, man er på forkant.

De storkunder, som vil løbe nu, hvad er det for nogle? Jeg synes, miljøborgmesteren skylder forsamlingen præcis at fortælle os, hvad det er for nogle, der er i fare for at løbe. Hvor mange er det? Det synes jeg, borgmesteren burde oplyse Borgerrepræsentationen om. For er det ikke rigtigt, at der kun er tale om én, og at man laver det her ud i den blå luft?

I Enhedslisten har vi stillet 2 *ændringsforslag* for at gøre et dårligt forslag bedre.

Dette forslag er forsøgt solgt på at være med til at afvikle Barsebäck, noget som en næsten enstemmig Borgerrepræsentation for meget kort tid siden igen appellerede om skete. Derfor har vi taget konsekvensen af det, der står i indstillingen, nemlig at man kan da trække sig ud om 12 måneder hvis og såfremt. Det synes vi så skal udmøntes konkret, nemlig i et ændringsforslag, som er omdelt, »at Borgerrepræsentationen pålægger Københavns Belysningsvæsen at trække sig ud af elhandelsselskabet, såfremt beslutningen om afvikling af Barsebäck ikke er realiseret ved udgangen af 1999.«

For vi ved jo godt, hvad udgangen ellers bliver. Hvis, når Barsebäck ikke er lukket om et år, får vi en klagesang heroppe fra borgmesteren eller fra Socialdemokratiet eller i hvert fald fra Venstre og Konservative om, at vi lige må vente et år til, vi må lige vente, måske næste år, måske senere, måske om 10 år, måske aldrig. Lad os tage konsekvensen af det, man siger i indstillingen.

Det andet forslag handler om demokratiet, som Lars Hutters også var inde på. Vi er ikke helt så radikale som Lars Hutters, ikke altid i hvert fald, men o.k. når man vil lave en bestyrelse, jamen så må det dog gælde, det kan man jo kræve fra Københavns Kommunes side, at det indføjes i den bestyrelses forretningsorden, at det selskab er underkastet de samme regler, som om lov om offentlighed i forvaltningen gjaldt.

Hvad galt kan der være i det? Det kan der ikke være noget galt i, hvis man ønsker, at offentligheden skal have indsigt i, hvad det er der foregår omkring elektriciteten.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Så bare, at det jo er et lystigt selskab, miljøborgmesteren har bragt sig i i aften. Venstre og Konservative udtrykte jo glæde over alle de forbedringer, der nu skete. Det synes vi måske nok var et selskab, miljøborgmesteren normalt ikke ville være så glad for at være i, for hvad er det, der sker?

Rikke Fog-Møller har stillet en række spørgsmål, hvor vi er meget spændt på, om de kan besvares. Miljø- og Forsyningsudvalget har ikke haft en chance for at gå i dybden med aftalen. Derfor er vi enige med Lars Hutters: Lad os dog tage den tænkepause, send det tilbage i udvalget, diskuter det én gang til, gå i dybden med det, få belyst konsekvenserne. Nu er det jo offentligt, så kan der vel ikke være forretningshemmeligheder, der skal beskyttes. Send det tilbage til udvalget, få belyst tingene, så man kender konsekvenserne.

Det skal være min afslutning her i 1. runde: Tag den tænkepause. Hvad er det, der haster så meget?

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Så er der ikke flere i 1. runde, vi går til 2. runde.

Borgmester **Bo Asmus Kjeldgaard**: Jamen det er fuldstændig korrekt, at jeg har været stærkt imod den liberalisering, som er gennemført, og den, som vi ved er på vej. Jeg har vendt mig mod det. Jeg synes, det er uheldigt.

Men når det er besluttet, bliver Københavns Kommune nødt til at forholde sig til de rammer, vi har at arbejde inden for, hvis vi skal sikre københavnernes miljørigtig og billig strøm, og det er altså udgangspunktet for denne aftale.

Om det ændringsforslag, der er stillet af Rikke Fog og Mikkel Warming, vil jeg sige, at jeg synes ikke, at vi skal tage stilling til det spørgsmål nu. Vi har i selve aftalen en paragraf, der siger, at vi kan revurdere vores deltagelse i elselskabet efter 12 måneder, hvis afviklingsbeslutningen om Barsebäck ikke er realiseret. Hermed mener jeg, vi

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

lægger pres på Sydkraft for at realisere det, og Sydkraft har sagt ja til, at der skal være en forhandling om det om et år.

Jeg har ikke sagt, at det er os, der lukker Barsebäck. Jeg sagde netop i min fremlæggelsestale, at det er den svenske befolkning, der gør det. Det her kan være med til at lægge pres på.

Vi ved ikke, hvordan udviklingen kommer til at forløbe, og jeg har i øvrigt på fornemmelsen, at et flertal her ville stemme det forslag ned under alle omstændigheder, og det gavner ikke vores forslag om lukning at få et sådant forslag stemt ned. Det vil faktisk stille os i en strategisk dårligere situation med de interesser, København har, nemlig at få lukket Barsebäck. Derfor vil jeg komme med et andet *ændringsforslag*, som lyder:

»Det pålægges miljø- og forsyningsborgmesteren, at sagen om deltagelse i elhandelsselskab med Sydkraft, NVE og SEAS sættes på Miljø- og Forsyningsudvalgets dagsorden inden for et år med henblik på en drøftelse af, om beslutningen om afvikling af Barsebäck er realiseret.«

Det vil jeg foreslå, at man stemmer for i stedet for. Det lægger det maksimale pres på Sydkraft.

Herudover er der et andet forslag om, at vi skal have indføjet i elselskabets bestyrelses forretningsorden, at selskabet har samme åbenhed, som var det underkastet den danske lov om offentlighed i forvaltningen.

Det forslag vil jeg også vende mig imod. Jeg har sagt, at jeg er imod liberaliseringen, men en af konsekvenserne af liberaliseringen er, at der ikke kan være offentlighed omkring strategier og priser. Hvis vi i et sådant selskab kørte offentlighed omkring strategier og priser, ville vi overlade scenen til NESAs/Vattenfall.

Elselskabet er et aktieselskab, som skal virke på et konkurrencemarked. Det medfører, at fuld åbenhed ikke kan lade sig gøre, da de mange konkurrenter vil kunne profitere af de oplysninger, som de kunne få på den måde, og det vil skade selskabet i de forretningsmæssige dispositioner.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Sådan er verden. Jeg er ked af, at verden er sådan, men det er den verden, vi har at arbejde i. Det vil gå ud over de priser, som vi vil kunne tilbyde københavnernes, hvis vi kørte fuld åbenhed omkring det her. Og i øvrigt ville det ikke være i overensstemmelse med aktieselskabslovgivningen. Det ville faktisk være direkte ulovligt at køre åbenhed. Sådan er aktieselskabslovgivningen.

Derfor mener jeg heller ikke, at man med den samme begrundelse kan stemme for Lars Hutters' forslag.

Så var der en række spørgsmål fra Rikke Fog-Møller om grundlaget for det her. Det har været behandlet på et Miljø- og Forsyningsudvalgsmøde, og det har også været behandlet på et Økonomiudvalgsmøde. Det blev sendt ud om fredagen, da tingene begyndte at køre stærkt. De gik også stærkere, end jeg havde ønsket mig, men de andre deltagere, som man forhandlede med, ønskede denne sag afsluttet, fordi de var bange for, at den skulle slippe ud til den svenske Fondsbørs, og det kunne skade Sydkraft, hvis den gjorde det. Derfor blev vi nødt til at sætte den på hurtigt.

Den kom ud om fredagen, og at de her sager ikke kan køre på en lukket dagsorden særlig længe, synes jeg blev illustreret af, at allerede om tirsdagen havde pressen historien og ringede til mig. Det var uheldigt, og det viser, at det er meget, meget vanskeligt at køre den slags ting på lukkede dagsordener.

Så er der spørgsmålet om aktindsigt i forhold til konsulentfirmaerne. Det er fuldstændig korrekt, at i det forløb, der har været, har der været mundtlighed omkring dette arbejde. Men jeg har, siden Rikke Fog har henvendt sig, fået udtalelser fra de 2 konsulentfirmaer, som har været involveret i denne sag, om, at de peger på Sydkraft som det bedste selskab. Lisberg Management, som er et af dem, har lavet et oversigtsnotat med en række begrundelser for det, og det kan selvfølgelig udleveres.

Mikkel Warming spørger, hvilke kunder der er i fare. Jamen der er ikke kunder i fare i øjeblikket, men det er en strategisk beslutning, om man skal gå ind i det her. Som jeg sagde, har København ventet til sidste øjeblik, til sidste time, med at gå ind i det her. Resten af Danmark er klistret til med elhandelsselskaber. NESA/Vattenfall på Sjælland

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

var ved at sætte sig på markedet, Sydkraft var ved at åbne et kontor i København for at løbe med Københavns Belysningsvæsens kunder.

Så bliver der spurgt, om takstpolitikken stadig styres af Borgerrepræsentationen. Jamen det gør den da for alle de kunder, som ikke er omfattet af det her, altså alle de kunder, vi har i øjeblikket. Dette selskab er jo kun lavet for det område, hvor der er liberalisering, og i øjeblikket er der kun én kunde i selskabet. Men det er klart, at når det er lavet, så er det selvfølgelig fordi alle forventer, at der kommer en åbning af markedet. Derfor vil det selskab kunne tage de kunder, som kommer ud på det åbne marked.

Men som situationen er i dag, er det klare svar, at selvfølgelig styres takstpolitikken stadig væk af BR. Hvordan det så kommer til at se ud, når energireformen kommer, ved vi ikke.

Det var mine kommentarer nu.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Inden Sif Holst får ordet, har Mikkel Warming bedt om en kort bemærkning, og det får han nu – kort.

(Kort bemærkning).

Mikkel Warming (Ø): Jeg er nødt til at spørge borgmesteren, hvad han egentlig tror, vi laver, når der er lukkede dagsordener i Borgerrepræsentationen.

Lov om offentlighed i forvaltningen, lov om aktindsigt giver netop ikke ret til at få viden om og indsigt i de økonomiske forhold hos private personer, firmaer osv. Kort sagt ville de forretningshemmeligheder, borgmesteren bruger som argument for ikke at stemme for Enhedslistens forslag, ikke, hvis man vedtog det, være omfattet af den offentlighed, vi gerne vil have. Det ved borgmesteren godt. Hvorfor siger han så sådan noget vrøvl?

Sif Holst Pedersen (A): Jamen jeg er da ked af, at Enhedslisten ikke kan finde ud

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

af, hvad vej vinden blæser. Vi har haft fremlagt det her siden januar, hvor vi startede. Det var nogle ganske klare tendenser, som vi alle sammen har snakket frem og tilbage om, i et vist omfang i hvert fald, rundt omkring i Socialdemokratiet.

Det kan undre mig såre, at en dygtig politiker som Lars Hutters, som er god til at få lavet en hel masse opmærksomhed omkring alle sine sager, ikke har fået lavet den offentlige debat før nu, som han efterlyste.

Men igen: Vi har vidst det i lang tid, vi har haft et helt seminar om det i januar måned, hvor vi snakkede om det her. Det er for sent nu, elmarkedet er godt på vej, vi skal ud og handle nu for at have en chance for at klare de ting, der hedder noget om at beholde de store kunder, så vi kan få pengene til de små, at vi ikke får alt for høje elpriser, sørge for, at vi bevarer vores arbejdspladser, og så at få støttet op om den vedvarende energi, som Sydkraft satser på.

I Socialdemokratiet bakker vi op omkring Bo Asmus Kjeldgaards forslag om, at drøftelsen skal finde sted i Miljø- og Forsyningsforvaltningen. Det er det bedst tænkelige forum. Vi har snakket om det her mange gange før, og vi har en idé om, hvad vej det går, hvad vi kan gøre ved det.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Så er det Rikke Fog-Møller med de sidste 2 minutter i denne runde.

Rikke Fog-Møller (Ø): Først og fremmest, Sif: Nej, vi har ikke snakket elhandelselskab i Miljø- og Forsyningsforvaltningen siden april, det har vi ikke. Vi har snakket om at indgå i et produktionsselskab i et større samarbejde, der var anderledes end det nuværende i Elkraft-sammenhæng.

Hvis vi havde snakket om det her i april måned, så kan jeg godt love dig, at så havde vi haft nogle principdiskussioner om, hvad det var for en slags handelsselskab, vi skulle gå ind i, og vi har ikke diskuteret et eneste lille princip omkring miljø eller andre

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

ting.

Omkring rammerne: Bo siger, at elliberalisering er desværre rammerne, og nu må vi underkaste os dem. Hvorfor pokker – undskyld, Grete Henius – kan vi ikke være lidt offensive og gå ud og sige, at vi vil have en anden slags elhandelsselskab? Vi vil stille nogle krav til, hvad det er vi skal kunne på miljøområdet med det her selskab. Jeg ved godt, at et elhandelsselskab ikke er et produktionsselskab, men det betyder immervæk meget, hvad de selskaber, der aftager strømmen, siger.

Preben Bille-Brahe er inde på miljøområdet og vandkraft, og hvor er det dog godt alt sammen. Det, der sker i øjeblikket omkring liberalisering, er faktisk, at store energiproducerende selskaber, som producerer energi ved hjælp af vandkraft som Vattenfall og Sydkraft i Sverige, nedlægger små vandkraftværker, for det kan ikke betale sig, det skal være endnu billigere. Det bliver de rigtig store, som rigtig kan komme ud og oversvømme alle mulige elvdale og sådan noget, som er det eneste, der kan lade sig gøre. Elliberalisering er med til at afvikle vedvarende energi. Sådan er det.

Bo siger, at han ikke synes, vi skal stemme om det her om Barsebäck om et år, hvilken stilling KB har på det tidspunkt. Jeg synes, det er ret vigtigt, at vi får stemt om det nu. Jeg synes, det er ret vigtigt for alle de medlemmer, der er herinde i BR-salen, at forholde sig til, hvorvidt man har tænkt sig overhovedet at tage dette alvorligt.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi prøver at lægge pres på Sydkraft. Men hvis folk alligevel ikke er villige til at tage konsekvensen, så skal man overveje én gang til, om det her elhandelsselskab er noget, man vil.

Så vil jeg godt lige høre, om det her selskab skal være fondsbørsnoteret. Det synes jeg, at det ikke tyder på ifølge vedtægterne i selskabet.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg går ud fra, at den Bo, der omtales, er borgmester Bo Asmus Kjeldgaard.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Lars Hutters (L): Jeg vil sige, at jeg er for en gangs skyld i den situation, at jeg ikke bryder mig om at skulle have polemik på denne sag. Den er for stor, den er alt for stor.

Derfor vil jeg godt bede dem, der er medlem af Miljø- og Forsyningsudvalget, om at være helt til prikken ærlige i denne sag. I Miljø- og Forsyningsudvalget har vi et fantastisk godt samarbejde, og det er uhyre sjældent, at vi når frem til en uenighed, fordi der er virkelig gode dialoger.

Så derfor synes jeg, det er forkert, at der er medlemmer, der kommer frem her i dag i Borgerrepræsentationen og ligesom giver indtryk af, at alle de problemer, som vi må være ærlige eksisterer omkring denne sag, på nogen som helst måde sagligt og konkret har været drøftet i Miljø- og Forsyningsudvalget.

Borgmesteren sagde jo også selv, at om torsdagen, den 29. oktober, konstaterede borgmesteren, at det var gået så stærkt, så borgmesteren selv var blevet overhalet af situationen og simpelt hen ekstraordinært fik sagen sat på. Det var simpelt hen så massiv en sag, hvor vi med nogle plancher fik gennemgået hvordan og hvorledes, og det gjorde vi også dagen efter i Økonomiudvalget. Det var fuldstændig umuligt at have hverken tid eller noget som helst, hvad vi også alle sammen gav udtryk for, der var til stede på mødet, til rent sagligt at begynde at vurdere, hvad pokker det var, vi skulle gøre i denne sag.

Jeg var selv i den situation, at jeg gav udtryk for, at jeg var bekymret for det, og jeg vidste hverken ud eller ind. Og siden har jeg så drøftet det meget grundigt igennem med SOL.

Jeg synes også, at medlemmerne skal lægge mærke til, at der hele tiden bliver argumenteret med, jamen det er vi nødt til, det er vi jo nødt til, og det næste skridt er vi jo nødt til. Men vi er jo derhenne, hvor det er Preussen Elektra og andre, der simpelt hen nu er i gang med at træffe beslutningerne for det. Det er et skoleeksempel på, hvordan det vil gå. Den politiske indflydelse, muligheder osv. er simpelt hen ved at blive sat ud af

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

kraft på dette utroligt centrale og vigtige område.

Jeg har også bemærket, som jeg beklageligvis havde forudset, at borgmesteren ikke var i stand til at besvare de utroligt centrale og vigtige punkter, som Rikke Fog-Møller opstillede i sit første indlæg.

Jeg vil bare sige, at dette bliver en ualmindelig alvorlig sag for os. Jeg tror ikke, det bliver sjovt at skulle være borgmester på dette område, hvor vi simpelt hen bliver ædt.

Barsebäck bliver det mindste af det. Jeg konstaterer allerede i dag, at man er på vej væk fra det, der egentlig blev sagt til os, hvor det var soleklart, at vi skulle træde ud, hvis ikke det var lukket i løbet af et år. Der er allerede glidning her.

Barsebäck bliver det mindste af det. Det værste bliver, at vores muligheder for overhovedet at have indflydelse på elsektoren tager man fra os politisk og overlader til Preussen Elektra.

Så derfor: Brug dog den sidste politiske indflydelse, send sagen tilbage og lad os få den gennemarbejdet og få tænkt os grundigt om.

Så vil jeg i øvrigt sige, at jeg vil også gerne have det notat. Jeg har ikke glemt, hvad den tyske socialdemokratiske energiordfører siger, at der er nogle, der kan købes. Hvis det er Lisberg Management, der alene står for det her, så er jeg for alvor bekymret. Det notat vil jeg gerne have.

Rikke Fog-Møller (Ø): Om rammerne igen. Man bliver ved med at snakke om, at vi kan forvente en større markedsåbning. Jeg tror, der er mange herinde, der ikke er klar over, at elmarkedet i dag i Danmark er 90 pct. åbent. Det er 60 pct. mere, end hvad der bliver forlangt i EU-direktivet. Det er vi, fordi vores 100 GWh-forbrugere er frie på markedet, og fordi vores distributionsselskaber er. De omfatter 90 pct. af alle kunderne i Danmark.

Derfor skal vi ikke bekymre os så meget, og derfor synes jeg også, det er uhyggeligt, at både Socialdemokrater og SF'ere herinde tager forskud på de sørgelige

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

tilstande, som de forventer.

Men jeg vil godt endnu en gang gentage nogle spørgsmål, som jeg synes, det er vigtigt at få svar på. Det er spørgsmålet om, hvem der skal indkøbe den strøm, som skal bruges af de københavnske forbrugere. Er det KB-distribution, eller har vi elhandelsselskabet i ryggen? Skal pengene i sidste ende igennem elhandelsselskabet? Kan KB-distribution på egen hånd købe el f.eks. af KB-produktion? Og hvad dækker ordet »betjene« de københavnske kunder?

Så kunne man måske også lige tilføje: Hvad er planerne for transmissionsnettet i København? Er det stadig væk på forbrugerejede hænder, eller kommer det til at indgå delvis som rådighed for handelsselskabet?

Det her er et dårligt stykke arbejde, processen er dybt udemokratisk. Det er umuligt at tage en kompetent afgørelse på det grundlag, der ligger. Ikke engang principper for, hvad en sådan aftale bør indeholde, er diskuteret i udvalget. Det er i første omgang alene embedsmændene, der har sørget for det.

Men hvis man i aften stemmer for denne handelsaftale, så er man som BR-medlem også forpligtet, så har man også gjort sig skyldig i den manglende undersøgelse af, hvordan tingene egentlig ligger.

Borgmester **Bo Asmus Kjeldgaard**: Til Rikke Fog vil jeg sige, at det ikke er et dårligt stykke arbejde, der er et glimrende stykke arbejde, Københavns Belysningsvæsen og Miljø- og Forsyningsforvaltningen har lavet her. De har udvist det, man kunne kalde »rettidig omhu«. De har fået en aftale på plads til tiden, så vi ikke er bagefter til ulempe for de københavnske forbrugere.

Men det, der selvfølgelig er dårligt, og som er yderst uheldigt, er, at udvalgene ikke har haft længere tid til at behandle det her. Men sådan er forholdene altså nu, hvor liberaliseringen er besluttet.

Det her blev sendt ud til Miljø- og Forsyningsudvalget, så de havde det om

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

fredagen, de havde altså nogle dage til at gennemgå det. Der var en grundig gennemgang på udvalgmødet om mandagen. Det er efterfølgende blevet behandlet på et Økonomiudvalgs møde, hvor der også har været en grundig gennemgang.

Så vi har haft en grundig gennemgang, men forholdene i denne forretningsverden er sådan, at man ikke kan gennemføre en offentlig høring om det her over flere måneder med aktieselskaber, som er noteret på Børsen.

Så er der en række spørgsmål fra Rikke Fog, som jeg ikke fik besvaret i første omgang.

Hvem skal indkøbe strøm til de københavnske forbrugere? Jamen den strøm, som de københavnske forbrugere får, vil stadig væk blive indkøbt på den måde, som vi køber ind i dag via Elkraft-samarbejdet. Det fortsætter som hidtil.

Hvordan det bliver med KB-distribution i forhold til KB-produktion er jo et spørgsmål, som vil blive afgjort endeligt, når vi kender energireformen. I energireformen er der lagt op til, at der skal laves selvstændige produktionsselskaber og selvstændige distributionsselskaber. Det kender vi ikke i dag, og det er der ikke taget nøjagtig stilling til, fordi det kan man ikke tage nøjagtig stilling til, før vi kender energireformen.

Hvad er planerne for transmissionsnettet? Der er ikke nogen planer om, at dette selskab skal overtage transmissionsnettet. De planer, der ligger i energireformen, er, at transmissionsnettet skal være offentligt ejet. Men det er jo stadig væk også et spørgsmål for Folketinget at tage stilling til, hvordan ejerskabet og styringen af selve transmissionsnettet skal være.

Til Mikkel Warming om det med åbenhed: Jeg mener, at en væsentlig grund, og det sagde jeg også, da jeg svarede før, til, at man ikke skal pålægge det her fuld åbenhed, er, at i den forretningsverden, vi snakker om her, vil det være fuldstændig tåbeligt at gøre det, fordi NESA/Vattenfall og andre aktører på markedet selvfølgelig vil kunne bruge de informationer, og det vil være til ulempe for selskabet, det vil være til ulempe for de københavnske forbrugere, at man lægger de her ting åbent frem. Sådan er den forretningsverden. Jeg synes, det er beklageligt og uheldigt, men sådan er det.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Derudover er det altså spørgsmålet om aktieselskabslovgivningen. Når man er valgt ind i et aktieselskabs bestyrelse, så er det rent faktisk sådan, at man ikke kan repræsentere de forskellige baglande, man har. Så har man ét formål, og det er at tjene de interesser, som er i selskabet, til fordel for f.eks. I/S og fonde.

Jeg mener alt i alt, at dannelsen af dette selskab er det bedste, vi kan gøre i den nuværende situation. Det giver os stadig væk muligheden for at forsyne københavnernes stadig væk med billig el, med vandkraft-el. Vi får den her forbindelse til den svenske vandkraft, som det var afgørende, at vi fik etableret.

Sydskraft er det bedste selskab, fordi de ejer en forbindelse, og derved kan vi transportere el billigere mellem Sverige og Danmark. Det er med til at sikre en række arbejdspladser, og det har fagforeningerne udtrykt glæde over.

Samtidig sikrer det et vigtigt modspil til det elhandelsselskab, som NESA har dannet med Vattenfall. Det er vi nødt til at forholde os til. Det sikrer os en afgørende og god position i forhold til de strukturdrøftelser, som foregår i Elkraft i øjeblikket.

Så jeg synes stadig væk, og der er jeg enig med Lars Hutters og Rikke Fog og Mikkel Warming, at vi skal argumentere kraftigt for, at den liberalisering af elmarkedet, der lægges op til, bliver så begrænset som overhovedet muligt, at energireformen bliver så miljørigtig som muligt, at vi får så meget vedvarende energi som muligt i energireformen, at vi får så store energibesparelser som muligt.

Den debat vil jeg selv blande mig i. Men jeg bliver nødt til som ansvarlig forvaltningschef for et område at forholde mig til den verden, vi er i, og der er allerede liberaliseret for dem på over 100 GWh. Og ingen ved deres fulde fem kan være i tvivl om, at liberaliseringen kommer til at gå videre end det.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Det er sådan, at Jens Johansens spørgsmål er afklaret, forstår jeg.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Sif Holst Pedersen (A): Det er rigtigt nok, at vi ikke har arbejdet med et elhandelsselskab, ikke specifikt. Det er noget, der er kommet på meget sent. Men det, vi har arbejdet med, er, at der er noget omkring elliberalisering. Det fik vi forelagt i januar. Vi har en problemstilling, der hedder elliberalisering, og især har vi fået forelagt i januar, hvordan i alverden vi skal overleve i en verden, hvor man bliver liberaliseret og man kommer ud på et åbent marked. Den anden ting er, hvordan i alverden vi skal sikre indflydelse i denne verden.

Det er det, vi har siddet og knoklet med og fundet ud af, hvordan vi skal sikre, at den enkelte lille forbruger bliver sikret, ikke får alt for høje elregninger. Hvordan skal vi sikre, at den vedvarende energi får så gode vilkår som overhovedet muligt?

Her er der kommet ét løsningsforslag. Det er sandt, at det er kommet sent, men det er kommet, og umiddelbart er det det bedste løsningsforslag, jeg kan få øje på.

Det, jeg kritiserer Lars Hutters og Enhedslisten for, er, at der var mulighed for i et halvt år at have en debat og komme med et andet ændringsforslag. Det er der ikke gjort. Nu har vi det her, det må vi tage stilling til. Det er i sidste øjeblik. Sådan er det bare. Det er sørgeligt, men sådan er det. Så må vi prøve at få det bedste ud af det i fremtiden.

Mikkel Warming (Ø): Altså der er stadig mange uafklarede ting i det her, som vi ser det. Nu har vores ordfører ikke mere taletid, så jeg lovede at tage nogle af de mere specifikke ting med op.

Man ved ikke, hvordan KB-produktion kommer til at fungere, om det bliver et selskab på Sjælland, et samlet produktionsselskab eller hvad. Man ved ikke, om det bliver noget, der kommer til at fungere sammen med dette elhandelsselskab, eller det bliver et selvstændigt selskab. Man ved ikke, hvad det betyder for Københavns Belysningsvæsen, om det knækker over eller hvad, fordi man ikke vil vente på energireformen.

Hvorfor det? Hvad er det, der haster så meget? Der er én storkunde, som skal redde

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Københavns Belysningsvæsen – én. Derfor går det nu over stok og sten, uden at man kender konsekvenserne, fordi man ikke vil vente. På den ene side er det så pokkers vigtigt, at det skal gå så stærkt. På den anden side betyder det ikke noget i praksis for den strøm, forbrugerne får. Det hænger ikke sammen, borgmester Kjeldgaard, det hænger ikke sammen.

Sif Holst Pedersen udstiller jo den totale afmagt heroppe ved at sige, at det er dybt beklageligt, men og vi frem og vi er nødt til. Det samme gør borgmester Kjeldgaard, når han siger, jamen forretningsverdenen gør sådan og sådan.

Jamen hvis det er holdningen, så kommer vi aldrig nogen vegne, så får vi aldrig stablet demokratiske alternativer til den forretningsverden, til den elliberalisering, som borgmester Kjeldgaard og i et vist omfang også visse socialdemokrater jo et eller andet sted jo stadig er skeptiske over for.

Hvis man indordner sig 100 pct. på markedets betingelser, er på forkant med det, ja, så bliver det meget svært. Når man har været drivkraft i at banke den her aftale, det her selskab igennem i København, Bo Kjeldgaard, så bliver det meget svært at skulle argumentere for, at man ikke yderligere skal liberalisere på landsplan. Det er altså svært at argumentere med troværdigheden i behold.

Endnu en gang: Der er usikkerhed i det her. Knækker Belysningsvæsenet over i en produktions- og distributionsenhed? Vi ved det ikke.

Nu er aftalen så offentlig. Nu ved alle, hvad der foregår. Hvorfor skal det nødvendigvis bankes igennem i aften, når man ikke kan svare bare nogenlunde tilfredsstillende på de spørgsmål, som bliver rejst?

Så tag dog den tid, for vores skyld gerne på næste udvalgsmøde, og få det så færdigt inden jul, 10. december, herinde. Hvorfor haster det så meget, SF, hvad er det, der er så vigtigt ved at få det afsluttet i november i stedet for december? Aftalen er offentlig. Vi forstår det ikke.

Men det er klart, at dette markerer selvfølgelig også nogle meget principielle politiske forskelle, det vil jeg da nok sige: Skal man forvalte, eller skal man ændre

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

samfundet?

Lars Hutters (L): Som bekendt er det svært at spå om fremtiden. Der er ingen af os, der med sikkerhed kan sige, at det vil gå sådan som de, der er tilhængere af aftalen, mener, det kommer til at gå. Vi, der er bekymrede, har fremlagt en lang række argumenter, og hvis man er helt ærlig, så må man nok også konstatere, at der ikke har været mulighed for at få det besvaret.

Omvendt er det ikke til at sige, om det går, sådan som jeg frygter, at vi reelt bliver ædt af Preussen Elektra, og at den politiske indflydelse og styring og kontrol med det her bliver sat over styr.

Nu forstod jeg så, hvad Sif Holst Pedersen talte om, hvad der var sket siden januar. Jamen det er da fuldstændig korrekt, at udvalget har været dybt optaget af problemerne omkring liberaliseringen.

Jeg kan så fortælle Borgerrepræsentationen, hvad jeg har gjort, bl.a. med borgmester Bo Asmus Kjeldgaard. Vi har etableret og havde sådan set også håbet, at Socialdemokraterne ville være kommet til stede, et bredt forum, en energidebat. Vi har lagt forslag frem og faktisk fået det enstemmigt vedtaget med støtte fra Svend Auken på elværkernes årsmøde, om, at der skulle være en bred debat.

Desværre har de, selv om det blev vedtaget enstemmigt, ikke levet op til det. Vi har holdt møder med energiminister Svend Auken, vi har holdt møder med Folketingets energiordførere, og vi planlægger at udsende i 50.000 eksemplarer en folkepjece om de her problemer. Vi har vitterlig forsøgt at få skitseret, at der blev de bedste politiske forhold for Københavns Belysningsvæsen til at klare spørgsmålet om EU's liberalisering.

Men vi var på intet tidspunkt, jeg var i hvert fald ikke – Bo Asmus Kjeldgaard har sikkert været det som borgmester – og heller ikke Sif Holst Pedersen, blevet informeret om, at det stod lige foran, at denne aftale var på plads. Det kom simpelt hen som et lyn fra en klar himmel for undertegnede fredag den 30. oktober om eftermiddagen.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Det, som Enhedslisten og jeg opponerer umådelig kraftigt imod, er, at denne fantastisk vigtige aftale, som måske kommer til at forløbe, sådan som jeg er bekymret for, hastes igennem.

Jeg er helt enig i det spørgsmål, som Mikkel Warming stillede heroppe for lidt siden. Jamen hvorfor kan vi så i hvert fald ikke i det mindste tage yderligere et udvalgmøde og tage det frem på det næste Borgerrepræsentationsmøde og få det her gennearbejdet, så vi i hvert fald er sikre på, at en lang række af de spørgsmål, som jeg ikke kan forestille mig andet, end at alle andre i Borgerrepræsentationen er enige med os i burde besvares, er gennearbejdet, og så tage det dér?

Hvorfor skal det vedtages nu? Hvorfor kan det ikke vedtages f.eks. om 14 dage? Det er da lidt påfaldende.

Helle Sjelle (C): Jeg må indrømme, at jeg synes faktisk, at denne debat så glimrende illustrerer, at der er dele af venstrefløjen, der bestemt ikke har en klar fornemmelse for, hvad det egentlig er for en verden, vi lever i i dag.

Jeg synes, man skulle tage og erkende, at den fremtid, vi er på vej ind i, er en fremtid, hvor vi vil opleve en større markedsåbning, og det vil jeg opfordre til, at venstrefløjen også begynder at erkende. Vågn op af tornerosesøvn og vær med til at sikre, at København kan være på forkant med udviklingen. Det synes jeg, vi alle sammen har et ansvar for.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Der er ikke flere, der har begæret ordet. Forhandlingerne om denne store sag er afsluttet.

(Efter afstemningerne)

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

(Lars Hutters: Formand! Må vi aflevere en protokolbemærkning?)

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Bare den har samme omfang som de mundtlige her, en kort affattet protokolbemærkning. Det bliver afleveret til sekretariatet skriftligt og læseligt.

På egne vegne siger jeg tak for i aften, da jeg begiver mig til Jylland.

---

11) 553/98

Preben Bille-Brahe (V): I Venstre har vi sådan set ganske stor sympati for hensigten med dette forslag. Vi vil gerne være med til at beskytte forbrugerne mod sygdom og mod sundhedsfare, men vi kan ikke stemme for forslaget i dets nuværende udformning.

For det første mener vi ikke, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til iværksætterkulturen. Der bakkes vi op af Nørrebro Handelsstandsforening, som har sendt et brev til alle borgerrepræsentanterne.

Vi mener, at det i forvejen er for vanskeligt at starte selvstændig virksomhed, og vi ønsker ikke at bidrage til at gøre det endnu vanskeligere ved nu at stille krav om, at man skal have næringsbrev.

Samtidig er det jo ikke nogen hemmelighed, at en af de befolkningsgrupper, som er allerhårdest ramt af ledighed her i byen, er indvandrerne. Det er jo også dem, dette handler om, fordi det er deres butikker, der er problemer med. Indvandrerbutikkerne ansætter indvandrere, og vi er bange for, at dette krav om næringsbrev for indvandrerbutikker kan få arbejdsløsheden blandt indvandrerne til at vokse betragteligt.

Derfor vil vi ønske os, at man, hvis man skulle lave noget i denne stil, så i hvert

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

fald sørgede for, at det kom til at foregå på en måde, så det ikke gik ud over indvandrerne.

Endelig mener vi ikke, at der er tale om et landspolitisk problem. Vi mener, at det er et rent lokalt problem, netop fordi København har den erhvervsstruktur, den har, med de mange indvandrerbutikker. Derfor er der ikke brug for en landsdækkende bureaukratisk løsning. Der er brug for en lokal løsning.

Borgmester Bo Asmus Kjeldgaard: Det er et enigt Miljø- og Forsyningsudvalg og et næsten enigt Økonomiudvalg, som anbefaler dette forslag om, at der rettes henvendelse til fødevareministeren om indførelse af et næringsbrev for de forretninger, som handler med fødevarer.

Grunden til forslaget er de seneste eksempler i København med mangelfuld mærkning af madvarer, forkerte opbevaringstemperaturer, ulovlig import. Det viser alt sammen, at behovet er stort. Forretningsindehaverne mangler simpelt hen basal viden om lovgivning og hygiejne.

Før i tiden kunne man med sindsro sætte tænderne i hvad som helst, men det gælder altså ikke længere. Først i 1990'erne kom problemerne med sygdomsfremkaldende bakterier frem, og det udmøntede sig dengang i en obligatorisk uddannelse i levnedsmiddelhygiejne for bl.a. ansatte i restaurationerne, men desværre ikke for fødevarerforretningerne.

Det er derfor ikke overraskende, at der stadig væk er problemer på dette område, og der er jo en lang række af lovovertrædelser: Mangelfuld mærkning, forkerte opbevaringstemperaturer, for gamle varer, ulovlig import, dårlig renholdelse og orden, ikke registrerede lagre, manglende dokumentation for varens oprindelse, osv. Det fører til tonsvis af beslaglagte varer, som desværre skal destrueres.

Fejlene sker hos næringsdrivende, der i modsætning til de fleste andre ikke er underlagt kravet om obligatorisk uddannelse. Kan det virkelig passe, at man skal

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

autoriseres for at arbejde med VVS og el, at man skal have kørekort for at køre bil, men at man ikke skal have noget som helst bevis for at kunne sælge fødevarer i hundredvis af kilo om dagen? Madvarerne kan gøre folk syge, hvis de ikke behandles korrekt.

Før i tiden havde vi en ordning med et næringsbrev for at drive fødevarerforretning, men den bortfaldt for mange år siden. De aktuelle eksempler viser, at næringsbrev eller noget, der ligner, bør indføres igen. For at få næringsbrev skal det være et krav, at man gennemfører et kursus i grundlæggende lovgivning på fødevarerområdet, så man ved noget om hygiejne, opbevaring og korrekt mærkning af fødevarer og andre væsentlige forhold.

Det er her vigtigt at understrege, også til Preben Bille-Brahe, at de problemer, vi har oplevet, viser sig i både indvandrerforretninger og danske forretninger. Så kravet om næringsbrev er et krav, der skal stilles til alle, både danskere og indvandrere. Det er også vigtigt, at man laver det her, så det bliver let for indvandrerne at tage dette kursus og få næringsbrev.

Der er ikke på nogen måde lagt op til, at det blomstrende handelsliv, vi har, skal ødelægges. Vi vil blot sikre os, at folk ikke bliver syge af den mad, som sælges fra forretningerne.

Så er det også vigtigt at understrege, at der med forslaget lægges op til en afbureaukratisering, altså ikke mere bureaukrati, som nogle har udlagt det som. I dag har vi et meget bureaukratisk system, hvor vi skal give en række påbud, før sagen kan rejses for en domstol. Det ender oftest med en bøde på 2.000-5.000 kr., som slet ikke står mål med det, man sparer ved ikke at køre de her ting rigtigt.

Hvis vi indfører et næringsbrev, så får vi et nyt virkemiddel. Vi får muligheden for at tage næringsbrevet fra de folk, som ikke retter sig efter de grundlæggende regler. Det vil være en klar afbureaukratisering i forhold til det arbejde, der foregår i dag.

Så det er altså vigtigt, at næringsbrevet bliver en tvang og ikke frivilligt, fordi der er tale om sundhedsskadelige fødevarer, der er tale om ting, folk bliver syge af.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Så er det også sådan, at en række handelsforeninger, lokalråd og andre grupper i byen har tilkendegivet, at de går ind for næringsbrevet. Mig bekendt er Nørrebro Handelsforening, som Preben Bille-Brahe nævner, den eneste gruppe, der har ytret kritik. De går ind for næringsbrevet, men mener, det skal være frivilligt. Men herved mister næringsbrevet fuldstændig sin mening. Et næringsbrev, som er frivilligt, vil ikke have effekt, det kan enhver jo lave i dag.

Hvis vi skal sikre os, at alle har fået en grundlæggende viden, så skal det selvfølgelig være tvunget, at man gennemgår kurset. Det skal også være muligt at tage næringsbrevet fra folk igen. Hvis næringsbrevet var frivilligt, ville man ikke med nogen effekt kunne tage det fra folk.

Jeg mener, det er god forvaltningsskik, at man først bruger stokkemethoden, når man har sikret sig, at folk har fået tilstrækkelig oplysning og uddannelse. Forudsætningen for at få næringsbrevet kunne være fornuftige kurser med en blanding af praktik og teori inden for lovgivning og hygiejne.

Som pilotprojekt forsøger vi nu at få gennemført kurser på Niels Brock, og så laver vi herudover frivillige overbygninger inden for andre fag, som nævnt skatteforhold, toldforhold osv. Det håber vi kan føre til en enkel og klar model uden det store bureaukrati.

Så alt i alt mener jeg, at dette næringsbrev er en god idé, fordi vi på den måde sikrer, at folk, der handler med fødevarer, har fået elementær viden om lovgivning og hygiejne, og fordi det betyder en afbureaukratisering. Man kan tage næringsbrevet fra folk igen, hvis de ikke retter sig efter reglerne.

Peter Skaarup (O): I Dansk Folkeparti er vi meget positivt indstillet over for genindførelse af næringsbrev. Vi mener, det var en fejl, at det blev afskaffet i sin tid, og vi håber, at dette kan være medvirkende til, at det madsvineri, vi har set i København, bl.a. inden for det sidste halve år, bliver stoppet.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Det vigtigste ved et næringsbrev er nok det signal, man sender ud, nemlig at man stiller nogle krav til de butikker, som har fødevarer, og som skal håndtere fødevarer i det daglige.

En vigtig signalværdi er også, at i det øjeblik man har fået næringsbrevet, hvilket ikke behøver at være så vanskeligt at få efter vores opfattelse, så kan man komme ud for, at det bliver taget fra en. Den trussel, der ligger i, at det kan blive taget fra en, er måske i virkeligheden det allervigtigste ved dette, mere end egentlig den prøve eller den test, man skal gennemgå for at få det.

Så vi er fulde af tilslutning til miljøborgmesterens initiativ her, og vi synes, han har håndteret denne sag vældig godt.

Helle Sjelle (C): For os Konservative er det af afgørende betydning, at københavnerne kan købe sunde fødevarer i butikkerne. Derfor ser vi det også som et skridt i den helt rigtige retning, at man vil rette henvendelse til ministeren med henblik på at få indført et næringsbrev for alle, der handler med fødevarer. På den måde har man mulighed for at stille nogle uddannelseskra, og så har man tillige muligheden for at tage det fra folk, som gentagne gange overtræder fødevarelovgivningen.

Alt i alt er det altså efter vores opfattelse et ganske udmærket forslag, som vi bestemt kan gå ind for.

Det er for os at se en langt bedre ordening end f.eks. den offentlighedspolitik, som man i flere tilfælde har praktiseret her i kommunen med hensyn til f.eks. restauranter. Det er bedre at forebygge end at helbrede, og i den forbindelse er indførelsen af et næringsbrev et godt initiativ.

Lars Hutters (L): Jeg skal blot minde om, at der har været en fantastisk beklagelig stigning i forgiftninger på grund af fødevarer inden for de sidste få år. Vi kan ikke på nogen som helst måde acceptere, at fordærvede fødevarer bliver solgt til befolkningen,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

og jeg kan ikke se, at der er andre alternativer på nuværende tidspunkt til at forsøge at få dæmmet op for det, end kravet om næringsbrev. Så vi støtter også henvendelsen til fødevareministeren.

A. Benhaddou (D): Miljøborgmesteren mener ikke, at indvandrerbutikkerne bliver specielt ramt. Jeg vil godt have et svar på, hvor han får de oplysninger fra. Jeg er meget tvivlende.

Hvor mange etniske forretninger findes der i København? Vi har som politikere i Danmark lavet mange restriktioner, der gør, at indvandrere har sværere ved at få arbejde. Med hensyn til de få muligheder, der opstår, for, at de kan komme i arbejde, f.eks. inden for taxabranschen, indfører man så stærke restriktioner om dansk kundskaber, at ordblinde ikke kan være med, så almindelige dansktalende indvandrere næsten ikke kan være med.

Her ser man deres eneste mulighed for at drive selvstændig erhvervsvirksomhed, og så går man selvfølgelig ind med krav om et næringsbrev, selvfølgelig ikke for at ramme indvandrerne, det kan man jo altid sige, men vi ved godt, at det bliver en ren spøgelsesby på Nørrebro, hvis dette går igennem.

Jeg mener, at dette forslag vil medføre så stærke påvirkninger på Nørrebro, at jeg er bange for, at det bliver en spøgelsesby for de næringsdrivende på Nørrebro. Jeg gider ikke gå rundt på gaderne på Nørrebro og se på halvtomme forretninger. Det kan godt være, at vores miljøborgmester gider det.

For det andet skulle jeg hilse og sige, at det kan da godt være, at alle de andre handelsforeninger går ind for dette næringsbrev. Jamen det styrker bare min mistanke om, at de gerne vil af med de forretninger, der ligger på Nørrebro. Det er åbenbart kun Nørrebro Handelsforening, der gider bakke op om disse forretninger.

Derfor er jeg bange for, at de andre handelsforeninger nærmest forsøger på at få bugt med disse indvandrerbutikker, fordi de måske ikke kan makke ret efter det, som de synes er rigtigt, og det, de synes er forkert.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Jeg synes hellere, som Nørrebro Handelsforening har lagt op til, at vi her i Københavns Kommune skulle have gjort noget mere ud af gulerodsmetoden.

Jeg får også en dårlig smag i munden, når jeg ser Dansk Folkeparti, der normalt går imod bureaukrati, men i dette tilfælde går man selvfølgelig ind for genindførelse af næringsbrev. Det giver mig altså en lidt dårlig smag i munden.

Derfor er jeg utrolig positivt overrasket over den holdning, som Venstre har, og jeg stemmer selvfølgelig sammen med Venstre.

Sif Holst Pedersen (A): At ramme indvandrerbutikkerne er absolut ikke målet med det her. Det er rigtigt, at vi har mange af dem, der handler med fødevarer, men vi har lige så mange supermarkeder og små købmænd, der er danske.

Dette er en måde at sikre på, at man i hvert fald har lidt kontrol over, hvilke fødevarer forbrugerne får. Der er flere og flere, der bliver syge. Vi hører om salmonellaforgiftninger og andet godt hele tiden og konstant. Det er ikke noget, vi kan leve med, vi bliver nødt til at gøre noget ved det.

Vi har i øjeblikket i Miljøkontrollen ikke nogen mulighed for alvor at gøre noget ved problemet. Et næringsbrev vil give os den mulighed; derfor bliver vi nødt til at gøre det.

Det kan godt være, at der så bliver ryddet ud i nogle butikker ude på Nørrebro, men det er der ikke noget at gøre noget ved. Jeg vil vædde med, at om et halvt år, efter at vi har ryddet ud, så skal de nok blomstre op igen. Til den tid må de nok have lært nogle grundlæggende ting omkring hygiejne, både de danske, der bliver lukket på grund af dette forslag, og indvandrerbutikkerne. For vi kan ikke leve med, at vores fødevarer er dårlige. Det bliver der nødt til at blive gjort noget ved.

Rikke Fog-Møller (Ø): Jeg bor på Nørrebro, og jeg synes, det er dejligt med de mange indvandrerforretninger, der er, og jeg synes, der er mange dygtige

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

forretningsindehavere både blandt indvandrere og danskere på Nørrebro.

Men jeg synes også, og det synes Enhedslisten, at det er vigtigt, at vi har de sunde fødevarer, at vi har de gode forhold, og det gælder jo for alle kunder, det gælder også for de mange indvandrere, der handler i de her indvandrerforretninger. Der skal være en ordentlig sundhed for folk.

Men jeg vil da opfordre borgmesteren til, at man indtænker det her problem med, at der kan være folk med svage dansk kundskaber eller dårligt kendskab til den danske lovgivning, som der skal tages nogle specielle hensyn til, så vi ikke får det scenario, der blev tegnet af Bille-Brahe, at indvandrerne mister arbejdspladser på det her, det er selvfølgelig ikke meningen. Det er meningen, at vi skal have en højere kvalitet på de arbejdspladser, de har. Det er sådan som jeg synes.

Jeg tror også, vi skal se, at dette er et stigende problem også i danske forretninger. Vi får flere og flere tankstationer, der handler med et meget bredt udvalg af fødevarer, 24 timers kiosker, der også handler med et meget bredt udvalg af fødevarer. Der bliver flere og flere steder, hvor fødevarerne er et supplerende salg, og det er mennesker, der absolut intet aner om, hvad fødevarer er for noget.

Jeg synes, det er et vigtigt forslag.

Borgmester Søren Pind: Det her er simpelt hen udtryk for en tankegang, som handler om planlægning, styring og kontrol. Det handler om, at man i mindste detalje vil regulere fødevareudbuddet i denne by.

Oven i det handler det om manglende retssikkerhed. Med et pennestrøg vil man nu kaste folk, som vil starte forretning op på dette område, ud i en abstrakt retstilstand, hvor en eller anden socialistisk pennefører skal sidde og vurdere, om man nu er værdig eller ej til at drive forretning, i stedet for en konkret kontrol, hvor man går ud til folk og konstaterer, om de har gjort noget forkert eller ej. Der skal sidde en eller anden person her på Rådhuset og beslutte, om folk skal drive næring eller ej.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Jamen vi har næringsfrihed her i landet, vi går ind for, at det skal være nemmere at starte virksomhed her i landet. Hele dette samfund har i de sidste 5-6 år beklaget sig over, ynket sig over, undret sig over, at det har været så svært at starte selvstændig virksomhed. Man har sågar begyndt at lave kurser i, hvordan folk opstarter en virksomhed, for det skal de efterhånden uddannes til, så svært er det blevet.

Hvad gør Borgerrepræsentationen? Den anbefaler at putte endnu et bureaukratisk element ind i spørgsmålet, om folk kan få lejlighed til at drive virksomhed eller ej.

Så kan man stille spørgsmålet: Giver dette bedre mad? Jeg tror det ikke. Jeg tror såmænd, at fødevarer kvaliteten vil være nøjagtig den samme.

Men spørgsmålet er: Får vi kedeligere mad? Det tror jeg, vi gør, for jeg tror, at hele den positive udvikling, som indvanderne har bibragt det danske samfund i et varieret udbud af fødevarer, vil blive skadet ved det her. Det vil være en samfundsgruppe, som man bevidst siger fra over for.

Jeg ser det som et led i den meget mærkelige form for nybornerthed, der breder sig herinde, som rækker fra det yderste venstre til det yderste højre, hvor man lukker værtshusene, smider bilerne ud af byen, nægter reklamer på bygninger. Og til sidst lukker man også fødevarer virksomheder, for det passer ikke ind i vores koncept.

Jeg vil godt spørge Wallait Khan, jeg vil godt spørge Benhaddou, jeg vil godt spørge Lubna Elahi eller Hamid el Mousti: Hvordan forestiller man sig, at netop den gruppe, som knokler bagdelen ud af bukserne for at få en hverdag til at hænge sammen, som faktisk er en af de få samfundsgrupper, som tager selvstændighedskulturen alvorligt, vil modtage det?

Jeg kan forstå venstrefløjens. Deres indvandrerpolitik har jo altid været baseret på én ting: Det handlede om at tiltrække vælgere, og det gjorde man bedst ved at baste og binde indvanderne og socialisere dem, for så var de puttet hen i en social situation, hvor de evig og altid ville stemme på de røde.

På trods af det har folk rent faktisk brudt det der. Der er faktisk nogle, der kæmper for deres selvstændighed. Der er nogle, der knokler med deres familie dag ud og dag ind

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

for at få hverdagen til at hænge sammen.

Det her er en antastelse af den fri næringsret, og det er ikke noget, vi som politikere bør understøtte. Derfor er holdningen sådan set den, at vi siger ja til kvalitet, men det skal ikke være forhåndsluftkasteller, hvor der skal sidde en kommunal bureaukrat og vurdere, om det nu er i orden eller ej, at den herre, som har knoklet sig op igennem Rådhusets gange, kan få lejlighed til at drive forretning.

Vi går ind for en skrap kontrol, vi går ind for, at fødevaremyndighederne skal have mulighed for at lukke virksomheder, hvis fødevarestandarden ikke er god nok. Men at kaste sig ud i en abstrakt retstilstand, hvor folk skal sidde og vurderes på forhånd, er ikke i orden. Det er *ikke* i orden.

Wallait Khan (F): Jeg vil starte med at sige, at jeg er helt enig med Søren Pind.

Så vil jeg også sige, at man kan slet ikke hente det resultat, som man agter at hente, med det her næringsbrev, fordi næringsbrevet aldrig banker på døren og siger: Nu skal du sortere dine varer, nu skal du gennemgå dine varer og se, om de er gamle, du skal holde din forretning ren. Det vil et næringsbrev aldrig gøre.

Så er der spørgsmålet, hvordan man kan opnå dette næringsbrev. Jeg synes, at man skal være meget god til dansk, man skal være i stand til at læse og forstå og skrive, fordi det siges:

»Ved indførelse af næringsbrev eller en lignende form for godkendelsesordning til alle, der forhandler fødevarer, vil der kunne stilles uddannelseskraav i basal levnedsmiddelhygiejne og -lovgivning for opnåelse ...«.

Nu er det spørgsmålet for at opnå og bestå, og det er et krav, man stiller til indvandrerne, og hvor mange kan det? Jeg kender indvandrerbutikker, jeg kommer i mange af dem. Jeg ved da godt, at der er en hel del indvandrere, som ikke er så gode til dansk, men de holder deres forretninger rent, og deres varer er friske. Det er synd. De passer deres forretninger meget pænt. Og så kender jeg også indvandrere, som taler godt

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

dansk, men de gider ikke gå og kigge på deres varer, og de holder ikke deres forretninger godt.

Men det, vi gør, når vi vedtager dette forslag, er, at vi sætter alle sammen i den situation, hvor vi også for ham, som godt kan, som har skaffet sig selv et job, og som har startet en selvstændig virksomhed, gør det svært, fordi han ikke er så god til dansk, at han kan opnå næringsbrev ved at bestå et eller andet.

Det er heller ikke et tilbud, det er en tvang. Jeg vil bare sige, at hvis man vil opnå dette resultat, så har vi jo Levnedsmiddelkontrollen. Uddannelse er godt, det skal bare være et tilbud og samtidig den kontrol, at vi siger, det skal være vores levnedsmiddelkontrol, og der skal bare være hyppigere besøg af dem i forretningerne. De skal også have flere beføjelser, så de kan give bøder til dem, der ikke overholder reglerne, og de kan forhøje bøderne, hvis tingene ikke er i orden næste gang. De må også have mulighed for at lukke en forretning i de groveste tilfælde.

Det er det, vi skal gå efter, i stedet for at få Folketinget eller deres embedsmænd til at lave et eller andet udkast, som bliver en lov en dag, hvorefter det bliver umuligt for mange indvandrere at fortsætte med deres forretninger, også mange af dem, som er arbejdsløse i dag og kæmper for at starte en eller anden selvstændig virksomhed, selv om de ikke er så gode, de er ikke professionelle eller professorer i det danske sprog.

Jeg synes, det er meget, meget dårligt, og derfor vil jeg sige til vores egen borgmester: Hvordan kan man gå efter de her regler og samtidig sige, at man kæmper for indvandreernes vilkår? Jeg kan ikke forstå det.

Der står også gang på gang, at det hovedsagelig sigter mod indvandrerbutikker. Selvfølgelig siger man, at der også er en række danske forretninger, men det er hovedsagelig etniske butikker, jeg gang på gang kan læse om i det her.

Jeg er meget bekymret for det, vi laver i dag. Vi kan gøre det bedre, men vi giver det videre til Folketinget for at de kan lave det på landsplan, og det er meget svært.

Benhaddou var inde på, at der allerede er et krav i taxabranchen, hvor man har lavet den regel, at folk skal have et specielt kursus. Dette kursus har gjort det så svært for

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

mange indvandrere, at resultatet er, at der er 75 pct. af dem, der ikke kan bestå. Og så er der mange danske vognmænd, som sidder i dag og siger: Nå, vi får ikke flere indvandrere, som kan komme og køre taxa i dag.

Skal vi ind i den samme situation også her? Jeg synes, det ville være meget, meget dårligt, og jeg er meget betænkelig. Jeg vil sige, at vi slet ikke skal stemme for dette forslag.

Lubna Elahi (A): Jamen dog! Til min helt store positive overraskelse, hvor får vi som indvandrere hjælp fra? Det er fra Venstre. Det må jeg tage hatten af for.

Jeg har den opfattelse, at der er kræfter i det danske samfund, som arbejder på at skubbe indvandrere ud fra arbejdsmarkedet, fra de få niches, som de har fundet hen ad vejen. Det vil sige selvstændige butikker, og det vil sige bl.a. som taxachauffører.

Det kan ikke være rigtigt, at folk, der ikke kan beherske det danske sprog på 8., 9. eller 10. klasses niveau, skal være stemplet som bistandsklienter eller på anden form for overførselsindkomst, fordi det vil resultatet blive.

Jeg håber da ikke, at målet med dette er at ramme etniske butikker, men det vil resultatet blive, for de vil ganske enkelt ikke kunne overkomme de krav, der vil blive stillet.

Jeg synes, det er en mærkelig ting, at vi har nogle lokale problemer i København, men vi beder Folketingets højtstående embedsmænd og minister om at løse et problem, som vi faktisk ikke har været i stand til at løse.

Jeg savner nogle tal, jeg savner statistik, jeg savner ... altså kan jeg ikke få lidt ro ... så må jeg vente; jeg kan simpelt hen ikke koncentrere mig. Hvis man ser på, hvad der er sket i København, så kan man vist roligt sige, at forretningsantallet på det niveau er eksploderet inden for de sidste måske 6-7 år. Når man taler om kontrol inden for miljø og forsyning, så kunne jeg godt tænke mig at vide, om man har ansat flere mennesker i forhold til det antal butikker, der er i byen, om problemet er rent administrativt, at man

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

ikke kan overkomme at gå ud og kontrollere alle de butikker.

Jeg har set en højtstående embedsmand i en tv-udsendelse, hvor journalisten spørger vedkommende: Hvor mange butikker er det, det drejer sig om? Svaret var: Det ved jeg ikke. Det kan man sige, fordi man finder 1 eller 2 eller 3 butikker på Nørrebro, hvor der er masser af forhold, der ikke er i orden. Det berettiger ikke politikerne til at gøre livet surt for de andre.

Den Socialdemokratiske Gruppe går ind for forslaget, men jeg agter stemme imod forslaget, fordi jeg synes, at vi skal hjælpe etniske minoriteter til at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Vi skal ikke arbejde på at skubbe dem ud, og det ville vi gøre helt klart, det er der ingen tvivl om.

Preben Bille-Brahe (V): Der er ingen, der bør være overrasket over, at Venstre stemmer imod dette forslag. Vi er nemlig ikke imod indvandrere, vi er liberalister, og det, vi ønsker, er, at indvandrerne kan klare sig selv.

Det forholder sig helt anderledes hos Enhedslisten og SF, for de ønsker, at indvandrerne skal være placeret på bistandshjælp. Så kan man nemlig styre dem fuldstændig, som det passer en.

Rikke Fog-Møller har været heroppe og sige, at der findes mange dygtige indvandrere, og det er jo ikke meningen, at de skal sorteres fra. Men det er jo det, der bliver konsekvensen af det her, for det er fuldstændig, som både Wallait Khan og Benhaddou har været heroppe og sige, at der er ingen sammenhæng mellem dansk kundskaber og den form for forretning, man driver. Så også de dygtige indvandrere vil blive sorteret fra her, hvis de altså ikke er i stand til at løse en skriftlig prøve på et tilfredsstillende niveau.

Det er en helt forkert løsning, der er lagt op til her.

Oven i det har indvandrerne en anden kultur, end vi danskere har. Heroppe har vi en kultur, hvor vi har delt vores dag op i tredjedele. Vi har 1/3 arbejde, 1/3 fritid og 1/3,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

hvor vi sover. Der er mange steder i verden, hvor man har en anden kultur, hvor dagen kun er delt i 2, hvor man arbejder og sover, man har altså ikke hele den her fritidskultur.

Det er noget af det, der præger indvandrerne og også er en af grundene til, at indvandrerne har fodfæste i de brancher, de har. Det vil være at ramme indvandrerne hårdt, at man nu pludselig skal til at kræve af dem, at de skal sætte sig på skolebænken og alt muligt andet for at få et næringsbrev.

Jeg synes, man skulle tage og holde det her op imod, hvad det er for et problem, vi står med, hvor mange det helt konkret er, der er blevet syge af det her, hvor alvorligt dette problem i virkeligheden er. Er det virkelig rigtigt, at vi nu skal til at klyngebombe indvandrerne ud af kiosker og grillbarer i byen, fordi måske én, måske en halv, er blevet syg i løbet af 5 år? Jeg synes, at det ikke er et perspektiv.

Det er jo ikke sådan, at Venstre er imod ordnede forhold. Det, vi er imod, er, at man indfører et generelt næringsbrev, og at man så oven i købet ønsker det indført på landsplan. Der var jo også en grund til, at man i gamle dage afskaffede håndværkslav osv.

Jeg synes, at den løsning, som Nørrebro Handelsstandsforening lægger op til, altså at man finder en lokal løsning, og man gør det ved at skræddersy og målrette uddannelse mod dem, som det drejer sig om, er en langt bedre løsning. Og hvis der så endelig er nogle, som ikke kan lære på den gode måde, så synes jeg, man skal gå ind, og så skal man pille dem ud ved f.eks. at skærpe straffene.

Jeg vil godt høre, om miljøborgmesteren måske har overvejet at bede om kompetence til at finde en lokal løsning, hvis man ikke mente, at de rammer, der i forvejen er i fødevarerlovgivningen, var tilfredsstillende. Var det ikke en mulighed, at man kunne gå den vej, hvis ikke man mente, at man havde tilstrækkelige muligheder i dag for at sætte ind over for de helt specielle butikker, der er problemer med?

Var det så ikke muligt, at man kunne sige til Folketinget: Kan vi her i København ikke få kompetence til at lave nogle andre straffe for de forretninger, det drejer sig om, hvis ikke man føler, at rammerne i øjeblikket er tilfredsstillende, frem for at man går ind

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

og laver noget helt generelt, som vil ramme indvandrere i hele landet?

A. Benhaddou (D): Vi har også fået en henvendelse fra Nørrebro Handelsforening. Der har vi også fået beskrevet, at de har taget kontakt til miljøborgmesteren, men de er, synes de i hvert fald, ikke blevet modtaget særlig positivt.

De har over for miljøborgmesteren nævnt gulerodsmetoden. De har startet kurser for erhvervsdrivende med indvandrerbaggrund, de har skabt et unikt kursussamarbejde sammen med Niels Brock. Men det har vores miljøborgmester simpelt hen ikke gidet høre på. Han vil hellere bruge de strikse metoder frem for at forsøge at se på, hvad det er for nogle resultater, som Nørrebro Handelsforening er nået frem til. Hvad er der af positivt, vi kan hente derfra, og hvad kan vi i kommunalt regi gøre, så forholdene bliver bedre?

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til miljøborgmesteren, for jeg mangler netop også tal for det her. Jeg synes, det er en så stor beslutning, vi kommer til at tage i forbindelse med denne vedtagelse, som vil få så stor betydning for mange indvandrerforretninger, at jeg vil spørge miljøborgmesteren: Hvad ligger der af tal, og hvor mange indvandrerforretninger vil lukke?

Ud fra det, som står i denne skrivelse, er det altså 12 forretninger, som har fået en politisigtelse, men hvor mange forretninger har vi i alt med etnisk baggrund i København? Hvis vi nu har omkring 500-600, og 12 af dem har fået en politianmeldelse, ja, så synes jeg, det er lidt for stor en beslutning at tage, at vi skal kræve, at folk skal vide noget om lovgivning for opnåelse af næringsbrev. Det synes jeg simpelt hen er alt for stort et krav at stille til en person.

Miljøborgmesteren har selv sagt, at det er ligesom at en person, der kører bil, skal have kørekort. Jeg mener, at det i sig selv, at man som erhvervsdrivende kan klare at kæmpe imod afgifter og alt muligt bureaukrati rundt omkring fra det offentlige, er et kørekort.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Jeg synes for øvrigt, at man bør se og vente det positive, der ligger i den nye integrationslov. Den kommer med mange nye forslag om uddannelse af indvandrere og flygtninge. Men vi gider ikke vente, vi vil hellere straffe med det samme. Vi vil kontakte vores fanatiske minister inden for området og bede ham om at gå ind og gøre noget for os københavnere, vi kan ikke selv klare problemet.

Så nævnte Sif Holst fra Socialdemokratiet tilfældigvis salmonelladebatten. Ja, jeg havde også meget gerne ønsket, at indvandrerforretningerne fik lige så stor chance for at klare deres problemer inden for hygiejne i deres forretninger osv., som slagterierne fik af Folketinget. Men her oplever vi faktisk det omvendte. Vi oplever nogle handelsforeninger rundt omkring, bare ikke lige i det område, hvor der er mange indvandrerforretninger, men alle dem udenfor, der faktisk går imod deres egne, de går imod deres egne næringsdrivende. Hvorfor gør de det?

Så spørger jeg mig selv: Ville det også være sket inden for slagteriområdet? Nej vel. Der bakker man op, og så sørger man for at få hentet økonomisk compensation måske fra Folketinget. Men det gør vi ikke her i København. Vi går ud og gør det sværere for indvandrerne at drive privat erhvervsvirksomhed, og det synes jeg er forkasteligt.

Jeg synes, dette er alt, alt, alt for omfattende. Jeg vil råde til, at man overvejer denne beslutning i dag.

Sif Holst Pedersen (A): Forslaget om næringsbrev er jo også mest for at hjælpe indvandrerne. Det er et spørgsmål om, at man får et kursus, eller hvad man nu vil kalde det, hvor man får at vide: Sådant er lovgivningen, her er der nogle problemer, og I skal gøre noget ved det. Så har alle en reel mulighed.

For min skyld kan vi godt holde ét kursus på dansk, ét på urdu, ét på arabisk, ét på hvad for et sprog. Det er bare et spørgsmål om, at alle næringsdrivende har den viden, der skal til, at de ved, at sådan er den danske lovgivning på området. Det kan godt være,

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

at den er urimelig nogle steder, men sådan er lovgivningen.

Hvis folk så ikke ønsker at leve op til lovgivningen, så er det deres problem, hvad enten det er danskere eller indvandrere eller hvad ved jeg. Så kan man gå ind og lukke butikken, noget man ikke kan i dag. Man kan lukke den 2 dage ad gangen, men ikke mere.

Det er det, vi ønsker. Det er ikke et spørgsmål om at genere indvandrerne. Det er simpelt hen et spørgsmål om at få ryddet op i sektoren. Det kan man altså kun gøre, hvis der er klar besked om, hvad der ligger som lovgivning, og hvis man har mulighed for at gå ind og sanktionere over for dem, der ikke opfylder den lovgivning, som de godt ved, hvad går ud på.

Bjarne Petersen (F): Jeg vil godt lige prøve på at få os til at skrue hen på, hvad er det egentlig, forslaget handler om:

»Indstilling om, at der rettes henvendelse til Fødevareministeriet med forslag om indførelse af næringsbrev til alle, der forhandler fødevarer.«

Det er desværre lige pludselig blevet til en indvandrerdiskussion. Jeg forstår godt, at Venstre gerne vil køre den derover, for så kan man få en Lubna Elahi, og man kan få en Wallait Khan til at hægte sig på denne her.

Det er rent faktisk sådan, at mindst 1.000 københavnere årligt bliver syge af fordærvede fødevarer. Hvis dette koster bare én dag i sygehusvæsenet, så taler vi altså om 24 millioner, og det er mindst 1.000, det handler om. Hvis vi oversætter de landstal, der er kommet, så kan vi se, at det er det, det handler om, fordi det er prisen for en hospitalsseng. Mange ligger langt længere, hvis det er salmonella, vi taler om, og i grovere salmonellatilfælde ligger man altså et sted mellem 3 og 5 dage, nogle ligger månedsvis i sygehussenge.

Så derfor er dette forslag ikke bare møntet på og rettet mod indvandrerbutikker, men det er møntet på forretninger, som forhandler fødevarer.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Skal jeg personligt hen og købe oksekød, så går jeg altså hellere ned til halal-slagteren i Valby Langgade og køber mit oksekød, end jeg køber det hos slagteren nede omkring hjørnet, fordi jeg har kunnet konstatere, at den kvalitet er i hvert fald i orden.

Det er det, jeg synes, diskussionen her handler om. Det er, om de fødevarer, vi køber, hvad enten det er hos en indvandrerbutik eller hos vores lokale slagter, har en sådan lødighed, at man i det mindste ved, at den person, der står bag ved disken, har en vis indsigt i, hvad det er, han rent faktisk handler med.

Så få er ordene. Jeg synes, debatten er blevet afsporet til at handle om, hvorvidt vi vil lave restriktioner over for indvandrere eller ej.

Jeg forstår godt de bemærkninger, der er kommet fra både Wallait og Lubna, om, at det, det handler om, også er, at de restriktioner, vi stiller op, også bliver i et sprog, som forstås af butiksindehaverne. Det tror jeg er et rent formelt problem, det er ikke et reelt problem. Det kan godt lade sig gøre at få sådan noget oplysningsmateriale fremstillet på en sådan måde, så det forstås, hvad enten det er urdu, eller det er et andet sprog.

Men jeg mener, at vigtigheden af, at vores fødevarer har en rimelig kvalitet, ligger over problemet om at diskutere, hvorvidt dette er et indvandrerproblem eller ej, eller hvorvidt det er et spørgsmål om, at vi lige pludselig laver nogle restriktioner for indvandrerbutikkerne.

Det her handler om fødevarer, og det handler om at få nedbragt vores sundhedsudgifter på et område, som giver folk reelle problemer i deres dagligdag, når de først er blevet udsat for forgiftning. Prøv at snakke med en salmonellaforgiftet person, som selv 5 år efter stadig lider under den.

Rikke Fog-Møller (Ø): Jeg kan godt se, at der er nogle problemer i det her for de indvandrerforretninger, der er, fordi de bruger utroligt mange kræfter på at få de forretninger op at stå, som de har. Der kan være sprogproblemer i det her. Men jeg vil sige lidt ligesom Bjarne, at så må man sørge for at gennemføre det her som et kursus på

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

de indfødte sprog, som folk har brug for, så det kan lade sig gøre.

Man skal også tænke på den anden side, altså at folk bliver syge, og det er dyrt for sådan en forretning at have mange varer, der skal kasseres den ene gang efter den anden, når Levnedsmiddelkontrollen kommer og siger: Det her er dårligt, og det her er dårligt.

Måske kunne det også hjælpe nogle af de her indvandrere i den bureaukratijungle, der er, at de bliver sat ind i, hvad det er for nogle krav, der bliver stillet til dem – det er jo også et problem for mange danske næringsdrivende – før de møder det ene problem efter det andet omkring bureaukrati.

Måske kunne det hjælpe, hvis man var informeret om det i forvejen, hvis man havde en eller anden reference: Hov, det er det her, det skal jeg gøre sådan og sådan, det er den og den myndighed, nu ved jeg, hvad det handler om.

Det er heller ikke sjovt for de indvandrerforretningsdrivende den ene gang efter den anden at blive udstillet, som om de overhovedet ikke har forstand på noget som helst, fordi det er meget, meget langt fra sandheden. Det er heller ikke sjovt for en forretningsindehaver at være skyld i, at andre mennesker bliver syge på grund af hans uvidenhed eller manglende kendskab til forskellige ting.

I Enhedslisten går vi ind for at forebygge i stedet for at helbrede bagefter, og det mener jeg, at det her er et led i.

Lars Jensen (B): Det er jo en lidt mystisk situation, at indvandrerpartiet, det super-ultraliberalistiske Venstre, under ledelse af Søren Pind nu er begyndt at kæmpe for de små etniske fødevarerbutikker ude på Nørrebro.

Jeg skal ikke stå og svare på alle de floskler, som blev slynget ud her fra talerstolen af hr. Søren Pind, men der var i hvert fald én, og det var: Får vi kedeligere mad? Jeg tror ikke, vi får kedeligere mad, men det kan være, at vi får sund mad og bedre mad med dette forslag.

Jeg tror, at det, der er det vigtige med dette forslag, er truslen om, at der kan

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

lukkes. Uanset om det er det ene eller det andet, hvilket forhold man har omkring ejerskabet, så vil det, der tæller i denne sag, være, at man kan komme til at blive lukket, man kan få taget sit næringsbrev.

Så er der det, som Rikke Fog også sagde i 1. runde, at det drejer sig jo ikke om etniske forretninger, det drejer sig også om danske butikker, og det drejer sig især om tankstationer. Det drejer sig også om amerikanske forretninger, SevenEleven, Burger King, McDonald's m.fl. Derfor kan man stille spørgsmålet, om Venstre kæmper denne kamp for de multinationale selskaber under dække af et etnisk flag.

Borgmester **Bo Asmus Kjeldgaard**: Jeg vil gerne have lov til at understrege, at dette forslag ikke retter sig specielt mod indvandrerforretninger. Det retter sig mod de forretninger, som handler med sundhedsskadelige fødevarer, det være sig danske forretninger eller indvandrerforretninger. Så derfor er det fuldstændig forkert at spørge, hvor mange indvandrerforretninger vil lukke med dette forslag.

Det antal forretninger, der vil lukke, er det antal forretninger, der fortsat handler med sundhedsskadelige fødevarer, uanset om de er danske, eller det er indvandrerforretninger.

Jeg går ind for et blomstrende handelsliv overalt i byen, og jeg har lagt op til og lægger op til, at dette skal gennemføres på en ubureaukratisk måde, så også alle de indvandrere, vi har i byen, kan få lov til at drive forretning, som de gør i dag.

Jeg forestiller mig, at man laver et kursus af måske 1 uges varighed, 2 ugers varighed, hvorfolkn får denne grundlæggende viden, information om lovgivningen på området og de mest elementære hygiejneregler. Hvis det er nødvendigt, kan det være på indvandrersprog.

I dag gør Levnedsmiddelkontrollen et fantastisk stort arbejde for at oversætte de her regler til en række indvandrersprog, og det skal den fortsat gøre. Selvfølgelig skal det være sådan, at alle indvandrere også kan få dette kursus.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Jeg mener, det er en misforståelse, når Søren Pind siger, at nu skal der sidde en bureaukrat på Rådhuset og godkende, hvem der kan drive den her forretning. Det er ikke det, der er hensigten med det. Det, der er hensigten, er, at man gennemfører et kursus, så kan man få et næringsbrev. Så har vi sikret os, at folk har den information, der er nødvendig for at drive forretning.

Det, der samtidig virker lidt selvmodsigende både hos Søren Pind, hos min partifælle Wallait Khan og andre, er, at de siger: Jamen hvorfor lukker man ikke forretningerne i stedet for? Men faktum er jo, at som reglerne er i dag, kan man ikke lukke forretningerne, fordi vi ikke har et næringsbrev. Det, der er hele hensigten med at få næringsbrev, er, at hvis vi får indført et næringsbrev, så kan man tage det fra folk, og så kan man lukke forretningerne for de forretningsindehavere, som gentagne gange overskrider reglerne.

I dag er systemet sådan, at man kan lukke forretningen, indtil de ulovlige varer er væk igen; så kan de åbne igen. Men med næringsbrevet får man muligheden for at lukke den permanent, og det er jo det, der er hele ideen.

Så er der spørgsmålet fra Benhaddou om, at jeg ikke har modtaget Nørrebro Handelsforening særlig positivt. Det vil jeg altså godt lige have lov til at korrigere. Jeg havde et ganske udmærket møde med Nørrebro Handelsforening, med Nørrebro Bydelsråd, med Niels Brock, i går morges.

Det eneste, der står i det brev, er, at vi ikke nåede til enighed om, hvorvidt det her næringsbrev skulle være frivilligt, eller om det skulle være tvungent. Der mente Nørrebro Handelsforening som den eneste af de folk, der var til stede på mødet, at det skulle være frivilligt. Bydelsrådet og Niels Brock syntes, det var en god idé, at den del af det blev tvungen, og der var det, vi aftalte, at det ville være fint at lave en frivillig overbygning om toldregler, skatteregler, personaleledelse osv.

Men fordi vi her taler om ting, som er sundhedsskadelige, som folk bliver syge af, så havde alle andre end Nørrebro Handelsforening fuld forståelse for, at det selvfølgelig skal være obligatorisk, også fordi vi får den afbureaukratisering, der ligger i det.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Så alt i alt vil jeg sige, at det her er et forslag, som sigter på for det første at give den her forståelige information om lovgivning og hygiejne, også gerne på indvandrems eget sprog, og ikke et langt kursus, men et kort kursus.

For det andet får vi den her afbureaukratisering. Så kan vi gøre det, som både Pind, Benhaddou, Wallait Khan og andre står her og taler om: Vi kan lukke de forretninger, som ikke opfylder lovgivningens krav.

Lubna Elahi (A): Det er noget sludder at sige, at det ikke er rettet mod indvandrerbutikker. Lad mig nævne bare nogle få af de ting, som borgmesteren var inde på.

Der er ingen prismærkning. Det er der ikke ret mange danske butikker, der ikke har. Enten har de skilte, eller varerne er prismærket på anden vis. Men sådan er det ikke i mange etniske butikker. Ulovlig import. Ja, de coladåser og colaflasker, som har et eller andet bestemt indhold, som ikke er her i Danmark, som er meget almindelige i indvandrerbutikker, og så kunne vi nævne en række andre ting. Så det er indvandrerbutikker, vi taler om.

Hvis vi kigger på de billeder, der har været i medierne, dvs. mens razziaerne er foregået, så har man da sørget for at invitere både den ene tv-kanal og den anden tv-kanal, som kunne sørge for, at man kunne tage billeder af disse indvandrerbutikker, så de er stemplet og det er dem, det drejer sig om.

Så er jeg sådan set bedøvende ligeglad med, at man siger, jamen det er alle, fordi vi ved godt, det ikke er alle. Salmonellaproblematik har vi diskuteret 5, 10 måske 15 år, men her har vi kørt razzia det sidste halve år, og så skal der bare fuldt drøn på, det skal være her og nu. Så jeg vil ikke købe, at det ikke drejer sig om indvandrerbutikker.

Jeg kan godt forstå, at handelsforeningerne støtter næringsbrevet, fordi sagen er jo, at en dansker med enkeltmandsvirksomhed har en helt anden økonomi. Han skal ud og købe arbejdskraft, han kan ikke hamle op med priser og lignende på samme måde, som

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

man kan gøre, hvis man er indvandrere, hvor familien er med, og hvor man bruger arbejdskraft på en anden måde.

Så det er ikke nogen hemmelighed blandt forretningsdrivende, at de ikke er ønsket i feltet. Man er, jeg vil ikke bruge ordet misundelig, men man kan ikke forstå som dansk indehaver af en butik, hvordan det kan være, at jeg sælger en burger til 25 kr., og ham der tyrkeren kan sælge den for 10 kr. eller 12 kr. Så det er altså indvandrerbutikker, det drejer sig om.

Jeg kan heller ikke forstå, hvordan det rent praktisk kan lade sig gøre ... Søren Pind, må jeg tale færdigt? Godt. Det er jo sådan i dag, at hvis man har et eller andet ønske om at være selvstændig, så siger man: Aha, her er et hjørne med et tomt butiksløse, det vil jeg leje. Man ringer til det pågældende firma, betaler sit depositum, sørger for, at man bliver momsregistreret, og så kan man drive forretning.

Hvis det er sådan, at man som pakistaner måske er latinanalfabet, eller man måske er analfabet, man kan hverken læse eller skrive sit eget sprog, men man er god til at udtrykke sig, dem har vi jo masser af, så skal man først finde frem til det rigtige kontor og så sige: Jeg vil gerne drive en forretning. Så får man måske at vide: Ja, der er et kursus om et halvt år på urdu, og der kan du godt melde dig til.

Jeg kan ikke forholde mig til, hvordan virkeligheden ville være, fordi hvis disse kurser af 14 dages varighed skal foregå på forskellige sprog, hvordan vil man så håndtere, hvornår disse kurser skal foregå, og hvor mange der skal være? Kan man komme som Lubna Elahi og sige: Jeg vil gerne have sådan et kursus? Hvordan har man tænkt sig at gøre? Det kunne jeg godt tænke mig at vide, fordi det må borgmesteren jo have nogle ideer om.

Wallait Khan (F): Når Bjarne Petersen, min egen partifælle, siger, at det er Venstre, der spiller op til, at de kan få Wallait eller Lubna eller Benhaddou med, vil jeg sige, at det passer ikke, det passer ikke.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Jeg har stor respekt for Venstre. De har gang på gang stået frem her i denne forsamling og kæmpet for indvandrere, og det gør de også i dag, og det har jeg respekt for.

Når man siger, at folk bliver syge på grund af dårlige fødevarer og sådan noget, så vil jeg spørge: Hvor mange bliver syge af at købe hos indvandrere? Folk blev syge af at spise hos McDonalds, men der var ingen, der sagde noget som helst.

Vi har set nogle dårlige eksempler på grund af det i medierne. Når det kommer frem, at der er en eller anden indvandrerforretning, som har lavet noget lort, så viser de, at sådan foregår det hos indvandrerforretninger. Derfor er man blevet meget skeptisk, man er blevet meget forsigtigere.

Nu skal man også bekæmpe salmonella, og ved du hvad, man kan ikke bekæmpe salmonella med disse kurser. Du kan ikke se salmonella, hvis du har været til 1 kursus eller 10 kurser, det kan du ikke se. Selv i en frisk kylling kan man ikke se, hvis der er salmonella. Du kan ikke se, hvis der er salmonella i æg, selv om du har været på kursus. Det er jo bare nogle ting, vi henter fra her eller der og siger en hel masse ting.

Når man siger, at det koster ca. 24 mill. kr., hvis folk bliver syge, som de gør i dag, hvorfor bruger vi ikke en hel del af de penge på at kontrollere disse butikker? Hvorfor giver vi ikke en del af de penge til Levnedsmiddelkontrollen, så de kan komme gang på gang i disse butikker, og det kun er de butikker, som laver noget lort, der bliver ramt af det her? I stedet for at de først skal bestå et eller andet og opnå et eller andet, og så bliver de godkendt, og alligevel gør det næringsbrev ingen gavn. Så er det alligevel Levnedsmiddelkontrollen, som skal komme og se, om man overholder disse regler. Det er alligevel Levnedsmiddelkontrollen, som skal bruge det her.

Hvorfor giver vi ikke flere beføjelser til Levnedsmiddelkontrollen, så de kan give bøde, og der skal være hyppigere besøg fra dem, og de kan give bøde, og de kan fordoble denne bøde. Så kan de også lukke en butik, hvis det er nødvendigt. Så har vi ikke brug for at bruge hele landets lov for at bekæmpe vores københavnerproblem.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Man kan sige meget, og man siger samtidig, at folk også kan gennemgå kursus på et eller andet indvandrersprog, lad os sige dansk eller urdu eller tyrkisk, det er lige meget hvilket sprog, o.k. For at få viden er det godt nok, men ikke at opnå eller bestå et eller andet, hvis der er den slags betingelser med. Kan borgmesteren med dette sikre os, at man ikke vil kræve, at hvis ikke folk har bestået et eller andet, så bliver de ikke godkendt, så kan de ikke opnå noget?

Hvis det er bare, at folk har gennemgået et eller andet kursus, så er det også godt nok, så er det et tilbud, så har de fået noget viden, det er da meget fint. Men hvis man vil bruge det her, at folk skal opnå et eller andet, at de skal bestå et eller andet, så bliver det svært for mange indvandrere.

Hvis man siger, at det ikke drejer sig om indvandrere, er det forkert. Det er hovedsagelig indvandrere, det drejer sig om.

Borgmester Søren Pind: Jeg kan undre mig, når jeg hører miljøborgmesteren tilkendegive, at det møde, han havde – var det i går eller i dags formiddag, havde jeg nær sagt – med Nørrebro Handelsforening, gik så nemt, som det gjorde. Jeg har i hvert fald modtaget en skrivelse, hvor der stod, at miljøborgmesteren var resistent over for argumenter. Men sådan kan ting jo udlægges så forskelligt, særligt hvis man har en partipolitisk interesse i det.

Jeg har et konkret spørgsmål til miljø- og forsyningsborgmesteren – nu er det så ikke vareforsyning, forstår jeg. Borgmesteren siger, at lukning i dag ikke kan finde sted, og det er derfor, vi skal have et næringsbrev. Så vidt mig bekendt kan man i dag lukke butikker i 2 dage. Hvad er der galt i i stedet for at udstede et næringsbrev så at forlænge den pågældende periode, eventuelt gøre perioden permanent? Det er noget vrøvl at sige, at lukning af en forretning afhænger af, om stedet har næringsbrev eller ej. Det har da intet med det at gøre. Hvis man kan lukke en forretning i 2 dage, så kan man også lukke den 1 år, 10 år, 20 år, 30 år eller 50 ... (*Afbrydelse*). Hvis Bjarne Petersen ellers kunne

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

styre sin sindsstemning.

Det andet er spørgsmålet om, hvilken ting vi vil være med til for at sikre en bedre kvalitet. Faktisk vil jeg sige, at vi vil godt være med til en konkret afprøvning, en kontrol. Vi er faktisk meget enige med Wallait Khan og andre, som siger: Jamen lad os dog sætte midler af til Levnedsmiddelkontrollen. Hvis det er lovhjæmmel, Levnedsmiddelkontrollen mangler, og jeg forstår, det er i forhold til lukning i de 2 dage, så lad os dog se på det. Men vi vil bare have en konkret efterprøvelse.

Allervigtigst for så vidt i mit indlæg er det, der har været rejst, at det her rammer jo ikke socialt særlig skævt, det her er jo lige for alle. Det er jo et interessant argument, må man sige. Jeg kan godt se for mig, at der vil være mange grupperinger, som vil have svært ved ansøgningsskemaer, som vil have svært ved at sende noget ind til Rådhuset, dette store, danske bureaukrati, men som sagtens kan sælge frugt og grønt, som sagtens kan sælge kød, som sagtens kan det grundlæggende købmandskab. De mennesker udelukker vi med det her nye system, det her nye bureaukrati, den her ekstra byrde.

Jeg accepterer ikke, at det her ikke rammer socialt skævt. Det er ikke rigtigt. Det rammer en gruppe, som det danske samfund i forvejen belaster med alle mulige forhold.

Det skal sådan set også være min afsluttende replik til Lars Jensen om, at Venstre pludselig skulle være blevet indvandrervenlig. Jeg vil godt sige, at for os gør det ikke en brik forskel, hvordan folk ser ud, hvilken religion de har, hvad de gør. Vi vil bare have, at tingene skal foregå ud fra en konkret kontrol og ikke abstrakte retsprincipper.

Jeg er meget glad for det, Wallait Khan siger om Venstres udlændingepolitik, for jeg har hørt mange bemærkninger fra denne sal. Når vi fremførte, at tingene skulle foregå ordentligt på Indre Nørrebro i forbindelse med balladen med unge indvandrere, ja, så blev vi kaldt racister. Men for os er det ligegyldigt, vi er fuldstændig ligeglade med, hvilken hudfarve folk har, men vi skal ikke lægge mennesker unødige hindringer i vejen. Dette forslag vil ramme en særlig gruppering, og det synes vi er uacceptabelt.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

1. næstformand (**Hellen Hedemann**): Vi går over til 3. runde.

A. Benhaddou (D): Jeg vil bare lige gøre SF og Enhedslisten, der er de svages fortalere, opmærksom på, at om dette spørgsmål har jeg ikke fået nogen som helst henvendelser fra nogen som helst indvandrerforretninger, skulle jeg hilse og sige. Det eneste, jeg har fået, er en henvendelse fra Nørrebro Handelsforening.

Det beviser tydeligt, at selv med en så omfattende handlingsplan, som der er lagt op til fra miljøborgmesteren, er indvandrerne passive ... (*Afbrydelse*). Jo, det er de. Det vil betyde enormt meget for deres erhverv, og alligevel handler de ikke. Det er da et klart tegn. Eksempelvis kan vi nævne daginstitutioner med pædagogernes demonstrationer. Det kan man jo sammenligne det med. Indvandrerforretningerne har været utrolig passive.

Jeg synes, at SF og Enhedslisten bør stå ved det, som de egentlig, ligesom Søren Pind nævnte det før, går rundt og reklamerer med: Vi forsvare de svage i samfundet, indvandrerne, osv. Det er de virkelig svage, de uorganiserede, og dem vil jeg som CD'er i hvert fald forsvare.

Så har Bjarne Petersen sagt, at debatten er afsporet. Ja, det er den åbenbart, hver gang det går imod SF's holdning. Det er jo ikke det, der er spørgsmålet. Jeg ved udmærket godt, at dette forslag gælder alle erhvervsdrivende. Det er vi enige om, det ved alle her i denne sal. Problemet er bare, at på Nørrebro og Vesterbro vil indvandrerforretningerne blive utrolig hårdt ramt, det ved vi alle.

Jeg synes, som borgmester Søren Pind fremførte tidligere: Hvorfor kunne vi ikke tage kontakt til Folketinget og få hjælp fra dem til at stramme op om eventuelt udvidet lukning? Hvorfor gør vi ikke det? Hvis det er det eneste problem, jamen så gør vi det.

Så vidt jeg er orienteret fra det, jeg har læst, så har man da allerede i løbet af indeværende år fra borgmesterens side strammet op omkring disse regler, så man har noget i gang. Men man vil bare gå endnu længere og endnu videre med denne sag.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Så var Lubna Elahi inde på kameraoptagelser i indvandrerforretninger. Det beviser igen, hvor svage indvandrerforretningerne og indvandreernes retssikkerhed er, når man går ind med et kamera og filmer og har Levnedsmiddelkontrollen med, vores kommunalt ansatte embedsmænd går med ind og tillader et kamera at filme et menneske, uden at det får lov til at forsvare sig. Kan man forestille sig, at det ville kunne lade sig gøre i en Nettoforretning, at man bare uden tilladelse kan gå ind og filme et menneske og svine ham til i samfundet? Jeg synes, det var lige til at brække sig over.

Dette forslag har den hensigt, som netop Nørrebro Handelsforening er kommet frem med, at gøre dette populistisk. Det er simpelt hen et populistisk forslag, nemlig at vi skal have sund mad og rar mad, koste hvad det vil.

For øvrigt er der altså tale om voksne mennesker, og de kan selv vide, hvad det er, de indtager af mad. Vi taler om mad, du selv kan se, hvad det er, du indtager. Vi taler ikke om restauranter, hvor man ikke ved, hvad man indtager.

Oven i købet skulle jeg hilse og sige, at hvis dette forslag går igennem, så ved jeg også, at sådan nogle som Burger King, Seven Eleven og Netto nok skal overleve. De har så mange kræfter, så de skal nok finde på nogle smuthuller, det er jeg helt sikker på. Det er nærmest de små erhvervsdrivende, som ikke har noget netværk, der ikke vil kunne overleve et pres fra vores kommunale embedsmænd.

Derfor håber jeg selvfølgelig, at borgmesteren prøver på at finde en eller anden løsning, så vi kommer ud af det her.

Jeg giver i øvrigt Lubna meget ret i, at når jeg besøger Netto, min nærbutik, så mangler der altså også masser af prismærker, det ved vi alle sammen. Vi ved også, at maden vælter rundt på gulvet, men det gør vi nok ikke noget ved.

Preben Bille-Brahe (V): I Venstre vil vi jo gerne være med til at løse problemerne. Det er jo ikke sådan, at vi ikke ser en løsning på det her. Vi ønsker bare ikke denne løsning, for den tror vi ikke på løser problemerne. Derfor vil vi godt aflevere

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

et *ændringsforslag*, der går på, at vi i Miljø- og Forsyningsudvalget finder en lokal løsning frem for at fremsende dette brev.

Jeg vil godt sige, når borgmesteren og andre står heroppe og lover, at det ikke er for, at det skal gå ud over indvanderne, at der står i indstillingen, at man observerer problemerne osv., og så står der: »Det gælder især etniske forretninger ...«. Så det er ikke rigtigt, at det ikke er møntet på etniske forretninger.

Borgmesteren lover også, at det skal være en afbureaukratisering. Altså en uge på kursus for mennesker, som er dårlige til dansk osv., bare at få stablet hele det kursus på benene, få det administreret, og så oven i købet, hvis det skal være på 7 eller 8 forskellige sprog, hvis det ikke er bureaukratisk, så ved jeg ikke hvad.

Bjarne Petersen er heroppe og sige, jamen der er 1.000 syge hvert år, og så nævner han salmonella. O.k., hvor er salmonella et problem? Det er det i landbruget. Dette løsningsforslag kan intet gøre ved salmonella overhovedet.

Hvor mange af de mennesker, der bliver syge af fødevarer, har i virkeligheden fået det i Irma eller i Netto eller i McDonalds? Dette forslag gør intet ved de butikker. Det kommer kun til at ramme den lille købmand, hvoraf 90 pct. nu engang tilfældigvis er indvandrere. Det har en helt klar bias det her, en helt klar social slagside, og derfor vil Venstre ikke være med.

Så ved vi i øvrigt med hensyn til forgiftning af madvarer, at rent faktisk skyldes mange af dem, at borgerne er for dårlige til at behandle dem hjemme i køkkenet. Hvis man først skærer bacon og bagefter salat og så blander det hele sammen, så får man en bakteriel infektion.

Altså det her næringsbrev vil på ingen måde løse det problem, som Bjarne Petersen og andre her gerne vil have løst. Venstre vil gerne være med til at løse problemet. Lad os finde måden, der virker.

1. næstformand (**Hellen Hedemann**): Er det rigtigt forstået, at med

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

ændringsforslaget menes, at sagen sendes tilbage til udvalget? (*Preben Bille-Brahe*: Ja).

Borgmester **H. Thustrup Hansen**: Man havde jo næringsbrev indtil for nogle år siden. Jeg er søn af en fri købmand, og min far var meget stolt af sit næringsbrev, som hang oven over indgangen til kontoret. Han var ikke stolt over at have fået det, men han var stolt over, at han havde det år efter år. Fordi systemet var det, at man fik næringsbrev meget let, det var frit underskrevet, men det var med borgmesterens stempel på. Fidusen ved næringsbrevet var, at der var noget, man kunne tage fra den handlende, hvis ikke han opfyldte forskellige krav.

Jeg forstod egentlig på den drøftelse, vi havde i Økonomiudvalget om sagen, at det også var det, der var intentionen her, altså det gammeldags næringsbrev, nu bare afgrænset til nogle færre virksomheder, hvor det var meget let at udstede det, der skulle næsten ikke andet end et stempel til. Men det, der var det afgørende, var, at der var en trussel om, hvis ikke man opførte sig ordentligt, kunne det tages fra en, og så blev butikken lukket.

Det er en ikke særlig bureaukratisk ordning, og jeg håber på, at det, som overborgmesteren var enig med mig i, da jeg havde det her synspunkt i Økonomiudvalget, var det, der var tilsigtet, en meget let udstedelse. Alle kunne få det, men der var så noget, hvis ikke man opførte sig ordentligt, der kunne blive taget fra en.

Jeg spekulerer på, der er jo en lang række erhverv i dag, der skal have næringsbrev, og det er Øvrighedsforvaltningen, der hører under mit område, som står for udstedelsen af alle disse forskellige næringsbreve.

Var det ikke en meget god idé for at undgå, at der bliver nogle problemer omkring, om man har den samme kasket på og sådan noget, at juristerneovre i Øvrighedsforvaltningen, som i forvejen står for udstedelse af næringsbreve til en lang række erhverv i dag, som hører under min forvaltning, får med udstedelsen af disse næringsbreve at gøre?

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Fordi så kan jeg godt garantere, at det er på den meget lette måde, det bliver foretaget, fordi de jurister har jo århundreders erfaring i, at næringsbreve ikke er noget, der kræver, at folk skal op til eksamen og granskes i alle leder og kanter. Men de skal have udstedt et stykke papir, som man kan tage fra dem i påkommende tilfælde.

Er det helt sikkert, at det her skal ligge under Levnedsmiddelkontrollen, hvor alle andre næringsbreve i kommunen hører under Øvrighedsforvaltningen?

(Kort bemærkning).

Preben Bille-Brahe (V): Vi taler om det her, som om det er os, der skal tilrettelægge det, men det er jo ikke det, der er tilfældet.

Det, der er tilfældet her, er, at vi vil fremsende et brev til fødevareministeren og så lægge det i hans hænder. Der er det så bare, vi siger: Lad os dog finde en lokal løsning selv. Der står i både brevet og indstillingen, at man ønsker at kombinere næringsbrev med formel uddannelse. Så der er altså ikke lagt op til den løsning, som kunne være løsningen, som Hans Thustrup Hansen heroppefra nævner.

Lubna Elahi (A): Jeg frygter også, at der her er tale om en eller anden form for kursus, som deltagerne skal bestå og ikke gennemgå. Det betyder så, at vi er tilbage ved, at de med dårligt dansk ikke vil kunne klare sådan et kursus. Så jeg har et *ændringsforslag*: Jeg ønsker at sende sagen tilbage til Miljø- og Forsyningsudvalget med henblik på at finde andre løsninger såsom f.eks. udvidet lukningstidsrum, fordobling af bøder og lignende.

Borgmester Bo Asmus Kjeldgaard: Jeg er meget glad for, at Thustrup gik op og fortalte, hvordan det var, da hans far havde næringsbrev, fordi det er faktisk det, der er meningen med dette forslag: Et ubureaukratisk forslag, hvor meningen er, at det skal virke præventivt, at man kan tage næringsbrevet fra folk igen.

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Hvor det skal ligge, er det ganske rigtigt overladt til fødevareministeren at finde ud af. Men jeg kan da berolige forsamlingen med, at fødevareministerens reaktion på dette forslag, da det kom i pressen, var, at det muligvis var en god idé, men at han i hvert fald ville sikre sig, når han gik i gang med sagen, at det blev en ubureaukratisk løsning, man lavede.

Så jeg tror, man kan være rimeligt forvisset om, at han ikke lægger op til store bureaukratiske løsninger, ligesom det heller ikke har været intentionen med dette forslag, at der skulle være store bureaukratiske løsninger.

Så jeg vil foreslå, at vi vedtager dette her. Vi har haft det igennem både Miljø- og Forsyningsudvalget og Økonomiudvalget. I Miljø- og Forsyningsudvalget var der dengang ikke nogen indvendinger. Der er nu en indvending fra Preben Bille-Brahe, som siger, at vi skal lave en lokal løsning i stedet for. Men problemet er jo, at med den lovhjemmel, vi har i dag, kan man ikke lave lokale løsninger.

Vi ønsker at få det her næringsbrev indført for netop at kunne gøre det, som alle modstanderne også har været heroppe og sige: at man skal kunne lukke forretninger, som gentagne gange overskrider lovgivningen. Det kan man ikke i dag. Du kan gøre det ganske kort tid, men du kan ikke lukke dem permanent, og de kan åbne igen, og så kan de fortsætte med at sælge de her sundhedsskadelige fødevarer.

Så vil jeg godt til sidst understrege, at det ikke er hensigten med det her, at det specielt skal ramme indvandrerbutikkerne. Det skal ramme de butikker, som ikke overholder lovgivningen. Hvis indvandrerbutikker ikke overholder lovgivningen, så bliver de ramt, hvis danske butikker ikke overholder lovgivningen, så bliver de ramt. Det er spørgsmålet om at sikre os, at vi får gjort noget ved det problem, som har været voksende igennem de sidste år, nemlig at der bliver solgt flere og flere sundhedsskadelige fødevarer.

(Kort bemærkning).

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

Wallait Khan (F): Jeg spørger bare, hvorfor man ikke gør det, som borgmester Thustrup Hansen har sagt? Hvorfor vil man ikke gå ind for det? Jeg kan ikke forstå det. Hvis man vil løse dette problem, så har vi en løsning.

(Kort bemærkning).

Borgmester **Bo Asmus Kjeldgaard:** Det er jo lige netop det, man gør. Der er jo netop lagt op til, at man gør det, som Thustrup har stået her og sagt. Der er lagt op til, at man beder om at få indført et næringsbrev, så man kan tage det fra folk igen.

Det er så kombineret med, at man i brevet siger, at man vil sikre sig, at folk, før man begynder at lave de her restriktioner, har fået en grundlæggende information om lovgivning og hygiejne.

Det er de 2 ting, der ligger i det.

(Kort bemærkning).

A. Benhaddou (D): Jeg kan ikke rigtig forstå borgmesteren. Hvis hensigten med det hele er at lukke for de forretninger, hvilket vi alle er enige om, der ikke overholder loven, hvorfor ikke kun bede ministeren om at få udvidet lukningsperioden? Hvorfor ikke nøjes med det?

For det andet vil jeg ønske, at SF, når vi om ca. 3½ år går til valg, gør opmærksom på blandt indvandrerne, at de har været med til at lukke deres forretninger.

1. næstformand (**Hellen Hedemann**): Bo Asmus Kjeldgaard for en kort bemærkning, og det er den sidste korte bemærkning i aften.

(Kort bemærkning).

Borgmester **Bo Asmus Kjeldgaard:** Jamen hvis man skal have mulighed for at lukke en forretning, så skal man have en metode at gøre det med. Der her system er altså

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 19. november 1998

---

et kendt system, som vi har haft før. Man kan tage næringsbrevet fra folk, og det er det samme som at lukke dem. Hvordan man ellers kunne lave systemer, ved jeg ikke. Det her er i hvert fald et enkelt system.

---

12) 551/98

Bente Møller (Ø): Jeg er ked af at tage forsamlingens tid på dette sene tidspunkt.

Vi har ikke noget imod, at man bakker medarbejderne op i at få løst deres alkoholproblemer, men vi synes, at borgerne skal have lignende tilbud. De borgere, der ikke har en arbejdsgiver, der vil hjælpe dem med den slags, har mulighed for at benytte det offentlige behandlingssystem. Det har de ansatte i kommunen jo også. De har ikke mulighed for at få et kommunalt lån til en særlig behandling, som kunne være det, der blev deres redning.

Vi synes sådan set, at borgerne skal have lige så gode muligheder, som de ansatte har. Det plejer vi at sige, hver gang denne sag er til behandling.

---

13) 556/98

Uden for dagsordenen

2) 575/98

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger**Mødet 19. november 1998**

Uden for dagsordenen**3) 576/98**

Uden for dagsordenen**4) 557/98**

Uden for dagsordenen**5) 577/98**

Uden for dagsordenen**6) 503/98**

Uden for dagsordenen**7) 578/98**

Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger**Mødet 19. november 1998**

Dørene blev lukket kl. 00.16

---

14) 549/98

Mødet sluttede kl. 00.17